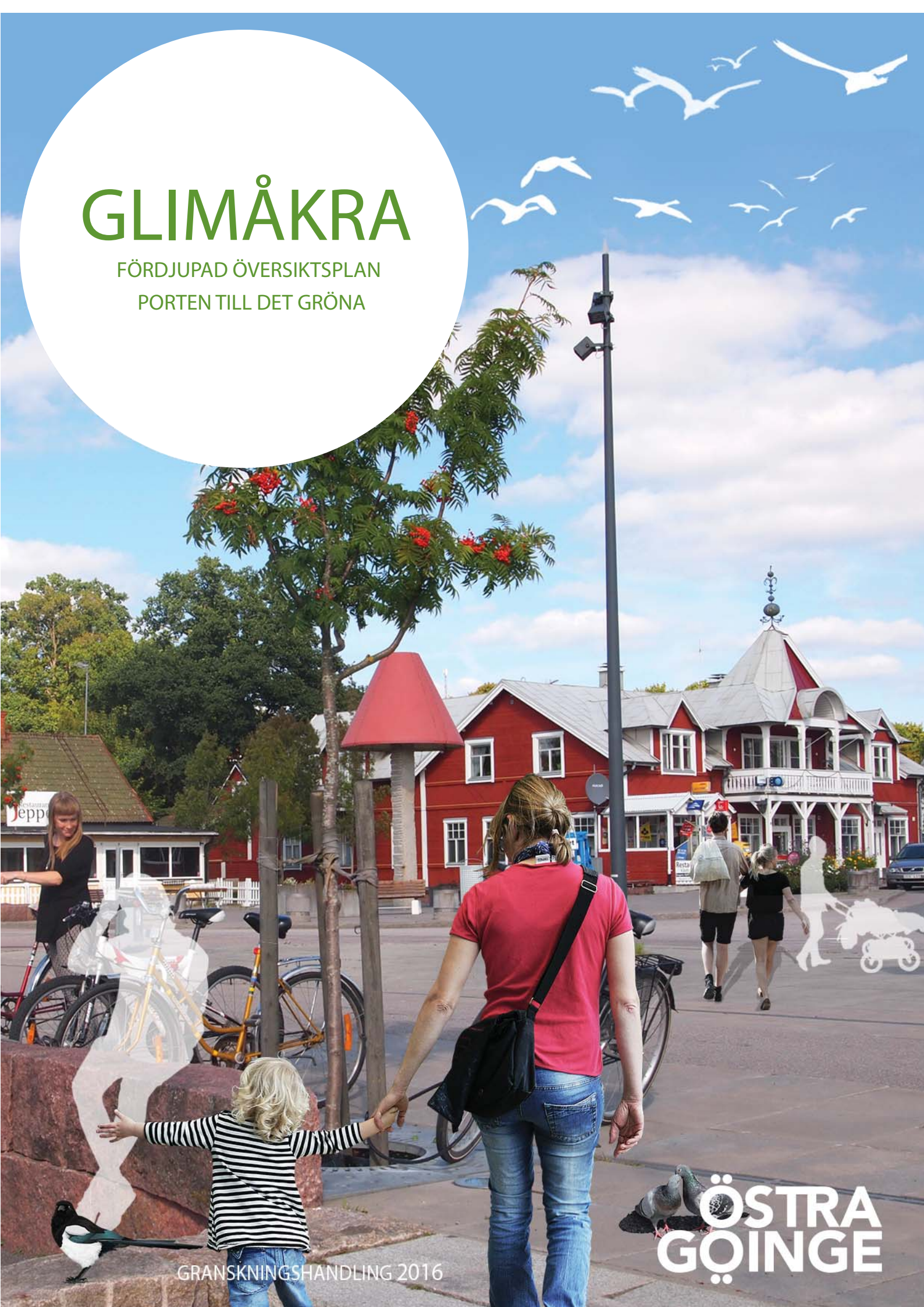

GLIMÅKRA

FÖRDJUPAD ÖVERSIKTSPLAN
PORTEN TILL DET GRÖNA

ÖSTRA
GÖINGE

GRANSKNINGSHANDLING 2016

MEDVERKANDE

ARBETSGRUPP

Kommunledning

Jonas Rydberg, Kommunchef
Karl-Axel Hill, Näringslivschef
Ulla Wram, Verksamhetschef Bildning

Samhällsbyggnadsavdelningen

Monika Ericsson, Samhällsbyggnadschef

Linnea Widing, Plansamordnare
Johanna Kihlström, Planarkitekt
Rebecka Karlsson, Planarkitekt
Sandra Cornmark, Planarkitekt
Yara Abdou, Arkitekt
Ylva Hartman Magnusson, Planarkitekt
Lina Rosenstråle, Hållbarhetschef
Daniel Persson, GIS ingenjör

Strategisk planering och utveckling

Tomas Carvonen, Planeringsansvarig
Tommy Johansson, Utredare

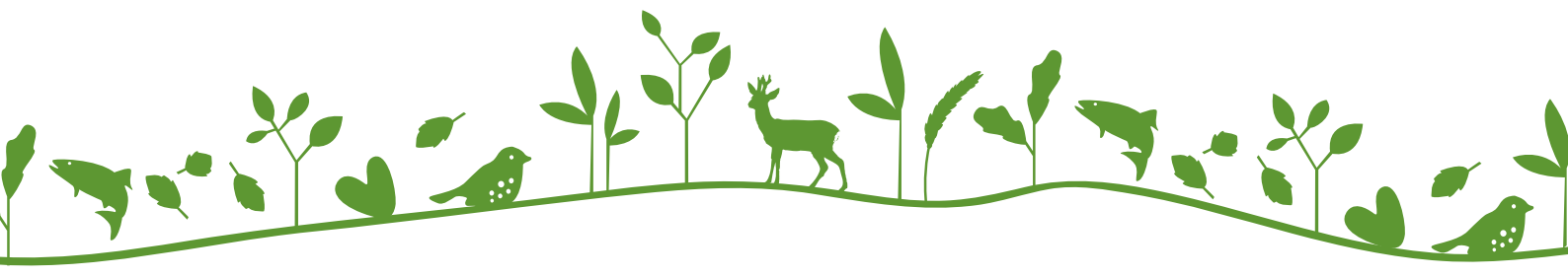
STYRGRUPP

Kommunstyrelsens ledningsutskott
Patric Åberg M
Ann Ahlbin S
Christina Panfalk KD
Marcus Jeppsson S

REFERENSGRUPPER

Länsstyrelsen
Göingehem AB
Näringslivet
Föreningar
Skånetrafiken
Trafikverket
Region Skåne

Foto: Östra Göinge kommun om inget annat anges

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Bakgrund	4	PLANFÖRSLAG	61
Syfte	4	Planförslaget i bild	62
Avgränsning	4	Porten till det gröna	64
Planprocessen	6	Nya bostäder	68
		Verksamheter, handel och service	70
UTGÅNGSPUNKTER	9	Områden som utgår sedan ÖP2012	71
Visionen är bilden av framtiden	10	Infrastruktur	72
		Teknisk försörjning	73
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	13	MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING	75
Lokala planeringsförutsättningar	14	Inledning	76
Östra Göinges översiktsplan (ÖP 2012)	16	Alternativ	76
Tidig analys av bystrukturen	18	Miljökonsekvenser	79
Markanvändning	20	Sociala konsekvenser	88
Kommunal mark	21	Ekonomiska konsekvenser	88
Glimåkras historia	22	Sammanfattning	89
Befolkning och bebyggelse	28	SAMRÅDSREDOGÖRELSE	90
Mångfald och integration	30	Inkomna yttranden med kommentarer	92
Infrastruktur	31		
Grön- och blåstruktur	34		
Fritid, rekreation och kultur	38		
Kommunal service	44		
Handel, verksamheter och service	46		
Teknisk försörjning	48		
Natur-, kulturmiljö och riksintresse	52		
Miljö, hälsa och klimat	56		

BAKGRUND

Under arbetet med den kommunövergripande översiktsplanen från 2012 identifierades Glimåkra som en by med ett flertal aktuella frågor att hantera. Behovet av att skapa en gemensam bild av det framtida Glimåkra, i samarbete med de starka ideella krafter som verkar i byn, är högst avgörande för ett lyckat resultat. När samtliga intressen drar åt samma håll och ser de utmaningar som byn står inför kan även stora utmaningar överkommas. Dragningen av väg 119 genom Glimåkra, samt hur de centrala delarna av byn ska kopplas till Trollacenter, är viktiga frågor att lösa.

Nedan finns de strategier från Översiktsplanen 2012 som det nya planförslaget måste förhålla sig till.

- Utarbeta en fördjupning av översiktsplanen
- Planera för områden där bostäder och icke störande verksamheter blandas.
- Bygg ut cykelvägnätet
- Utveckla norra Glimåkra som porten till den storslagna och tysta naturen
- Bind samman väg 2122 mot Boalt och väg 119 mot Lönsboda
- Förbättra kommunikationerna med Osby

SYFTE

Syftet är att skapa en hållbar utveckling i Glimåkra genom att redovisa kommunens gemensamma framtidsbild av byn, samt hur utvecklingen kan ske genom att lyfta fram och förstärka byns unika rekreationspotential. Byn ska bli inte bara Östra Göinges port till naturen utan även regionens. Glimåkras förutsättningar och utmaningar ska presenteras, så även konsekvenserna av planen. Avvägning mellan motsättande intressen ska också tydligt redovisas.

AVGRÄNSNING

Geografisk avgränsning

Planområdets geografiska avgränsning redovisas här på tillhörande karta.

Avgränsningen grundar sig framförallt i byns tätortsgräns, men har också dragits utifrån gällande detaljplaner. Utöver dessa kriterier är även områden som anses lämpliga för utveckling också en del av planområdet. Avgränsningen bedöms lämplig för att uppnå syftet med att utveckla Glimåkra hållbart. Samtidigt ger avgränsningen möjlighet att tillvarata och utveckla Glimåkras unika egenskaper och att värna om natur- och kulturmiljöer. Avgränsningen skapar också möjlighet till goda livsbetingelser genom att ge förutsättningar för bl.a. nya mötesplatser, utvecklad service samt goda kommunikationer som knyts till ett väl utbyggt gång- och cykelvägnät.

Avgränsning i tid

Planeringshorisonten för denna fördjupade översiktsplan för Glimåkra sträcker sig till år 2025.

Planavgränsning

ARBETSSÄTT OCH UPPRÄTTANDE AV PLANFÖRSLAG

Medborgarinflytande

Tidig medborgardialog

Arbetet med att ta fram detta planförslag påbörjades under våren 2014 med en tidig medborgardialog på plats i Glimåkra. Kommunen bjöd in medborgare till att hålla en dialog kring byns nuläge och framtid. Medborgardialogen hölls på kvällstid i matsalen på Folkhögskolan i Glimåkra och var öppen för allmänheten.

Förutom tjänstemän från samhällsbyggnadsavdelningen närvarade även politiker. Syftet med att ha många tjänstemän på plats var ett strategiskt val för att kunna fånga upp alla synpunkter som uppkom under kvällen, samt för att kunna ge svar på så många av allmänhetens frågor och funderingar som möjligt.

Kvällen inleddes med en kort introduktion av samhällsbyggnadsavdelningens tjänstemän, därefter hölls en workshop där medborgarna delades in i grupper och fick tycka till om Glimåkra. På stora kartor ritade och skrev de inblandade ner sina synpunkter om bland annat följande frågor: Vad är vackert i byn och omtyckt i byn? Var finns fungerande mötesplatser? Var upplever ni otrygghet? Resultatet sammanställdes och användes som underlag i framställandet av denna handling.

I slutet av dialogmötet genomfördes en trygghetsvandring där politiker, tjänstemän och Glimåkrabor tillsammans vandrade runt i byn. Under vandringen diskuterades frågor som t.ex. Var upplevs det otryggt

att vistas? Var känns det tryggt att vara? Finns det områden som upplevs mörka och öde? Vad kan göras för att förbättra utemiljön? Den tidiga medborgardialogen gav mycket bra inspel till det kommande arbetet med att ta fram den fördjupade översiktsplanen.

Diskussion med föreningslivet

Under arbetets gång har diskussion skett med Glimåkra Utveckling och Glimåkra Trollcenter för att få in föreningarnas synpunkter på Glimåkras styrkor och brister, men framför allt byns utvecklingsmöjligheter. Glimåkra Trollcenter har varit aktiva gällande Trollcenters framtida utveckling och kommunen har en pågående dialog med dem. Detta har varit till stor nytta för att driva arbetet med den fördjupade översiktsplanen framåt.

Träff med elevrådet

Under hösten 2015 anordnades en träff med elevrådet på Göingeskolan. Där fick eleverna, som kommer från olika byar, berätta vad de tyckte om Glimåkra. Inför mötet hade frågor förberetts som ett diskussionsmaterial att utgå ifrån i dialogen. På stora kartor fick eleverna skissa och skriva sina synpunkter på olika områden i byn.

Många av eleverna tyckte att det behövdes någon form av mötesplats för unga, t.ex. en fritidsgård och önskade att Glimåkra skulle bli finare. De jämförde med Broby som de tyckte var en mycket finare by. Dessutom uppfattades Glimåkra inte ha något att erbjuda barn och unga. Många av eleverna menade att det inte finns så mycket att göra i byn om man inte är engagerad i någon idrott eller förening.

Träffen med elevrådet sågs som en bra möjlighet att få in information från den yngre befolkningen i kommunen. De bidrog med upplysningar om byarna som är svåra att få tillgång till på annat sätt. De hjälpte också till med både konkreta förslag på åtgärder i byn, men även att ge en bild av hur Glimåkra uppfattas idag. Därmed har eleverna även bidragit med viktig input och idéer till hur byn, och därmed FÖP:en, ska kunna vidareutvecklas.

Politikerträff

Samtliga politiker bjöds i början av 2016 in till en träff för diskussion om tidigt förslag av den fördjupade översiktsplanen. Syftet med politikerträffen var att förankra tidiga idéer och förslag och få in synpunkter.

Medborgardialog/Samrådsmöte

I mars 2016 hölls en andra medborgardialog där cirka 75 personer deltog. Syftet med dialogen var att fånga upp invånarnas tankar och åsikter om idéförslaget till den fördjupade översiktsplanen för Glimåkra, innan förslaget går ut på formellt samråd. Genom att ha medborgardialogen så tidigt i processen, ges medborgarna en större möjlighet att påverka förslaget och vara delaktiga i processen.

På mötet deltog tjänstemän från samhällsbyggnadsavdelningen, politiker och representanter från det kommunala bostadsbolaget (Göingehem).

På mötet presenterades arbetet med FÖP:en och ett tidigt idéförslag. Därefter fanns det möjlighet för alla deltagare att mingla i lokalen bland olika stationer för att diskutera, rita på kartor och lämna synpunkter i de frågor som de fann extra intressanta.

Efter flera givande och intressanta diskussioner samlades alla, för att tillsammans gå igenom några av de synpunkter som lyfts upp under kvällen. Därefter avslutades mötet med en trygghetsvandring som gick från folkhögskolan upp till torget, där vandringen avslutades. Under vandringen lyftes vilka områden som Glimåkraborna hade velat åtgärda, men även vilka miljöer eller detaljer som ses som positiva i den befintliga strukturen.

Under medborgardialogen kom ett stort antal viktiga synpunkter in för det fortsatta arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Glimåkra:

- Bl.a. lyftes diskussionen kring sågverkstomten angående var infarten till Trollacenter ska dras.
- Det fanns en del synpunkter kring utformningen av torget, och förslag på hur centrum hade kunnat göras mer attraktivt och intressant.
- Frågor kring befintlig och ny infrastruktur kom

också in. Bland annat rörde det sig om förslag på nya gång- och cykelvägar, men det gällde även utformning av, och hastighetsbegränsning på, olika befintliga vägar.

- Många var positiva till att Göingehem planerar för nya bostäder i Glimåkra.
- Slutligen fanns en önskan om ett fortsatt samarbete mellan kommunen och Glimåkra Utveckling, men även en önskan om en fortsatt dialog med näringslivet och företagare i Glimåkra, vid det fortsatta arbetet med den fördjupade översiktsplanen.

Medborgardialogen gjorde det möjligt att fånga upp synpunkter på ett tidigt stadium i processen och få medborgarna delaktiga i processen. Synpunkterna sammanställdes till ett gemensamt dokument att utgå ifrån i det fortsatta arbetet med den fördjupade översiktsplanen för Glimåkra.

Samverkan

Samråd med Länsstyrelsen

Under våren 2016 hölls ett tidigt samråd med Länsstyrelsen för att diskutera Glimåkra som ort, dess problematik och förutsättningar.

Dialog med tjänstemän på kommunen

Under arbetets gång har dialog förts internt mellan kommunala tjänstemän, för att lyfta verksamhets-specifika frågor, samt för att förankra planarbetet inom kommunen.

Planprocess

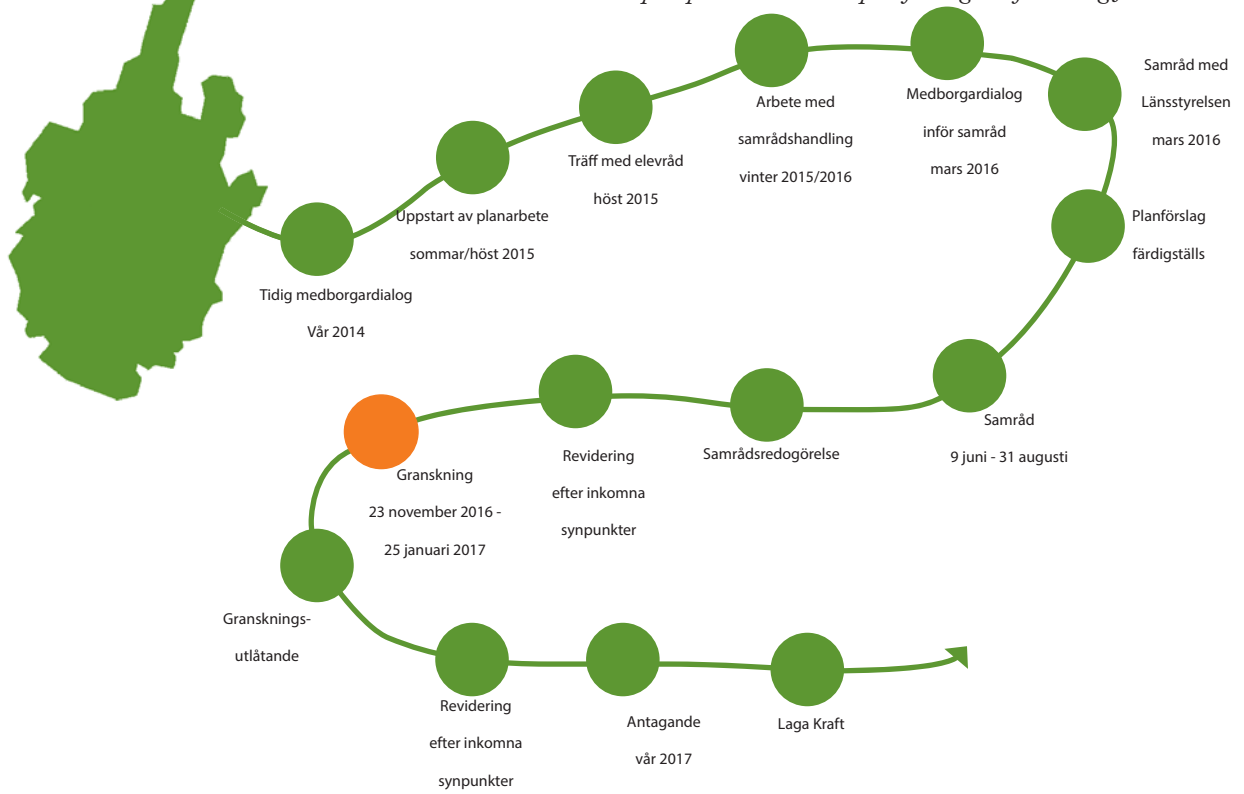
Samråd och granskning

Enligt Plan- och bygglagen (PBL) ska den fördjupade översiktsplanen skickas ut på samråd och granskning innan den antas av Kommunfullmäktige. Samråd pågick mellan 9 juni - 31 augusti 2016.

Vid både samråd och granskning har kommuninvånare, grannkommuner och myndigheter möjlighet att yttra sig över planförslaget.

Planprocessen

Illustrationen visar de olika skedena i planprocessen och var planförslaget befinner sig just nu.

UTGÅNGSPUNKTER

VISIONEN ÄR BILDEN AV FRAMTIDEN

Visionen

Kommunens vision är ”15000 stolta Göingar”. Den är kort, kärnfull och uttrycker en stark beslutsamhet att skapa en positiv utveckling för Östra Göinge kommun. Visionen är en önskad bild av framtiden och ett redskap att möta nuvarande och kommande utmaningar med hänsyn till Östra Göinges specifika förutsättningar. Syftet med visionen är att samla alla krafter - företag, föreningar och medborgare - kring en önskad bild av ett framtida attraktivt Östra Göinge som växer i balanserad takt.

Till visionen finns fyra utmaningsområden knutna. Utmaningsområdena bedöms vara strategiskt viktiga för att åstadkomma en utveckling i riktning mot kommunens vision. Utmaningsområdena är Boende, Arbete och företagande, Kunskap och kompetens samt Åldrande.

Fördjupningar av översiktsplanen

De fördjupade översiktsplanerna är ett viktigt redskap för att uppnå en önskad utveckling i riktning mot visionen. De utgår från den kommunövergripande översiktsplanen och de överväganden, vägval och strategier som görs där med utgångspunkt i kommunens vision. I fördjupningarna bryts dessa ner och anpassas till den aktuella byns karaktär och förutsättningar.

Strategiska överväganden

I den kommunövergripande översiktsplanen pekas ett antal strategiska åtgärdsområden ut, som skall vara vägledande för det fortsatta arbetet med de fördjupade översiktsplanerna.

De många byarna är grunden för det goda boendet

Översiktsplanen utgår från att den flerkärniga ortstrukturen, det spridda boendet på många byar av varierande storlek, är en tillgång för Östra Göinge och en bra grund för att utveckla det goda boendet. Byarnas utveckling är avgörande för boendekvaliteten i kommunen. Översiktsplanens målsättning är att alla byar ska erbjuda ett varierat och bra boende med livskvalitet. Eftersom all service inte kan finnas i alla byar är en förutsättning för ett bra boende att de kompletterar varandra. Det betyder att kommunikationerna är viktiga.

Mötesplatser - en förutsättning för levande byar

I översiktsplanens strategier för goda boendemiljöer är mötesplatser en central byggsten. De är en förutsättning för det sociala livet i byn. Mötesplatser finns i alla byar även om de kan se olika ut. Underlaget för offentlig och privat service varierar mycket, men alla byar ska ha någon form av mötesplats som minsta gemensamma nämnare. Kommunen ska bidra till att utveckla mötesplatser utifrån byarnas olika förutsättningar. Mötesplatsens sociala funktion är viktig för hälsa och välbefinnande och för sammanhållning och integration.

Kommunal service

Den kommunala servicen med skolor, barnomsorg, vårdcentraler, äldreboende, trygghetsboende, hemtjänst, bibliotek, idrottsplatser och idrotts-hallar ska fungera var man än bor. Inriktningen i översiktsplanen är att skapa förutsättningar för att alla byar skall kunna växa och att där skall finnas service. Men eftersom underlaget för service varierar kan lösningen i mindre byar vara att olika typer av service samordnas/samlokaliseras, och att den service som inte finns i den egna byn kan finnas i grannbyn. Det betyder att kommunikationerna är viktiga.

Kommersiell service

Kommunen råder inte över var kommersiell service etableras men kan hjälpa till att skapa möjligheter för etablering. Med mötesplatser och centrum i byarna, där människor rör sig och arbetsplatser finns, skapas förutsättningar för kommersiell service i form av butiker, serveringar med mera.

Utveckla byarnas unika karaktär

Översiktsplanen utgår från att varje bys unika identitet skall vara utgångspunkt för dess utveckling. Den inriktningen skall vara vägledande för det fortsatta arbetet med den fysiska planeringen, och med att utveckla det offentliga rummet. Torget eller centrum är byns hjärta och där skall byns karaktär vara tydligt gestaltad. Byarnas entréer är också viktiga att utveckla, de hälsar välkommen till byn och gör ett första viktigt intryck.

Trygghet och hälsa är småskalighetens plusvärden

De många små byarna innebär både möjligheter och utmaningar. Översiktsplanen utgår från att småskaligheten är en styrka. Det småskaliga boendet i den flerkärniga ortsstrukturen innebär närhet till natur och rekreation, vilket har stor betydelse för välmående, livskvalitet och hälsa. Småskaligheten innebär också trygghet genom närhet och ett socialt kontaktnät. Kommunen skall underlätta för trygghet och hälsa, bland annat genom arbete med att skapa mötesplatser, säkra trafiklösningar, gång- och cykelvägar.

Grönstruktur och rekreation

I det fortsatta planeringsarbetet skall småskalighetens plusvärden utvecklas och förstärkas genom att grönstråken i byarna hålls samman med trygga gång- och cykelvägar som även leder vidare ut i den tätortsnära naturen och rekreationsområdena.

Komplettera superbusskonceptet med andra innovativa trafiklösningar

Med nya och innovativa trafiklösningar kan kommunens byar knytas närmare olika regionala och delregionala centra, där det finns ett större och mer varierat utbud av service och arbetstillfällen. Ett exempel på en sådan trafiklösning är de tågliknande superbussarna, som nu finns med i Region Skånes investeringsplaner, och som beräknas börja trafikera sträckan Kristianstad-Älmhult runt år 2022. För att även Glimåkraborna ska få ökad tillgänglighet till service och arbetstillfällen, behöver superbusskonceptet kompletteras med andra innovativa trafiklösningar som knyter byarna mot kollektivtrafikens stomnät bättre än idag. Det kan t.ex. handla om att samordna olika trafikslag, t.ex. skolskjutsar och serviceresor med den ordinarie kollektivtrafiken, för att skapa ett större resandeunderlag, eller att verka för olika typer av mobila samåkningslösningar.

Bygg ut cykelvägnätet

Östra Göinge kommun eftersträvar en hållbar utveckling och i det perspektivet är gång- och cykelvägnätet mycket betydelsefullt. Ett välutbyggt och trafiksäkert gång- och cykelvägnät skapar förutsättningar för minskad miljöpåverkan och förbättrad folkhälsa. En utbyggnad av gång-

och cykelvägnätet inom och mellan byarna bör därför prioriteras. Med relativt enkla åtgärder kan existerande cykelvägnät bli betydligt bättre, bland annat genom att koppla samman redan befintliga sträckningar som idag saknar koppling.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LOKALA PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Regionala förutsättningar

Storlek och geografiskt läge är avgörande faktorer för utveckling och levnadsvillkor i ett område, i en stad eller i en by. Dessa samband beskrivs på ett bra sätt i Region Skånes strukturbildsarbete och i rapportserien Sveriges nya geografi från Arena för tillväxt. Tillväxt av befolkning och arbetstillfällen sker snabbare i tätbefolkade områden och utvecklingen drivs på av de större städerna. Städerna kan vara regionala eller delregionala kärnor som fungerar som tillväxtmotorer för ett större omland av mindre orter, byar eller kärnor som i sin tur är viktiga för ett eget omland. I Strukturbild för Skåne beskrivs den skånska ortsstrukturen som flerkärnig, vilket skiljer ut Skåne från övriga delar av landet. Den flerkärniga ortsstrukturen är en möjlighet som bör tas tillvara och förstärkas i kommunernas planeringsarbete. Flerkärnigheten finns på olika nivåer, inte bara i det regionala skånska perspektivet, utan även i ett delregionalt nordostskånskt perspektiv, där kommunhuvudorter och övriga byar fungerar som kärnor för sina respektive omland.

Byns geografiska läge

Glimåkra är beläget i nordöstra Skåne, en delregion som inte har samma tillväxt av arbetstillfällen och befolkning som de västra och sydvästra delarna av länet. En viktig förklaring till denna skillnad är att städerna Kristianstad och Hässleholm inte riktigt förmår att tillsammans driva utvecklingen framåt i den takt som skulle behövas för att hålla jämna steg med den snabba tillväxten i västra och sydvästra Skåne. Det är således viktigt för Glimåkra, liksom för andra byar i kommunen, att Kristianstad och Hässleholm bättre än idag förmår att vara motor för en stark utveckling i hela nordöstra Skåne.

Förbättrad framkomlighet längs väg 19, och bättre kollektivtrafik genom superbussar och andra innovativa trafiklösningar, bidrar till att koppla samman byarna i kommunen. Det skapar i sin tur ett större underlag för Kristianstad att tillsammans med Hässleholm utvecklas till den tillväxtmotor som nordöstra Skåne behöver. En sådan utveckling är viktig även för Glimåkras framtid. Glimåkra ligger också nära södra Småland med Älmhult, där IKEA för närvarande expanderar kraftigt med förväntade positiva samhällseffekter, i form av ökad sysselsättning och ett större handelsutbud. Bra kommunikationer till Osby, som ansluter till södra stambanan, är viktigt för Glimåkra som arbetsplats, bostadsort och turistort. Det innebär en möjlighet att komma i åtnjutande av den positiva utvecklingen i Älmhult, men även Växjö, Malmö och Lund är då möjliga orter att pendla till eller från.

Möjligheter och utmaningar med byns småskalighet

Glimåkra är en mindre by, som invånarna känner sig trygga att leva och bo i. Som nämnts tidigare är storlek och hög befolkningstäthet faktorer som drar till sig ännu fler invånare och arbetstillfällen, vilket skapar underlag för handel och service. Glimåkra ligger inte i direkt anslutning till någon stor och expansiv stad som fungerar som kraftfull tillväxtmotor. Detta kan märkas då det ofta är en utmaning för byn att få den kommersiella servicen att gå runt eftersom underlaget är begränsat. Ett mindre serviceutbud leder i sin tur till ett

mindre levande centrum med färre människor i rörelse. Kommunen kan inte styra över etablering av kommersiell service, men kan hjälpa till att skapa möjligheter för näringsverksamhet, som i sin tur kan skapa en positiv utveckling i andra avseenden. Kommunens målsättning är bland annat att busstationen i Glimåkra skall fungera som en mötesplats där många människor rör sig, och där det kan uppstå underlag för viss kringsservice i form av café- eller kiosksverksamhet etc. Glimåkras storlek kan, precis som byns geografiska läge, ses både som en utmaning, och en styrka. Framförallt är den en förutsättning att förhålla sig till vid val av utvecklingsstrategier. Småskaligheten har många värden som är värda att bevara och att utveckla.

I översiktsplanen nämns trygghet och hälsa som två av småskalighetens värden att bygga vidare på. Arbetet med att skapa trygga gång- och cykelvägar och att utveckla sammanhängande grönstråk är ett sätt att förstärka denna småskalighet som tillför byn ett mervärde. Av intervjuer och samråd med invånarna framkommer att Glimåkra upplevs som ett tryggt samhälle att leva och bo i. Kommunens avsikt är att förstärka känslan av trygghet ytterligare genom åtgärder i de centrala delarna av byn.

Glimåkra som porten till rekreation och natur

En av Glimåkras styrkor är den nära kopplingen till naturen och det vackra landskap som byn omges av. Naturen runt Glimåkra erbjuder höga rekreationsvärden. Byn omges på alla sidor av en mosaik med ett småskaligt odlingslandskap och skogsmarker. Möjligheterna till ett attraktivt och varierat friluftsliv är stora. Vandring, camping, jakt och fiske är några exempel. I den norra delen av byn finns ett antal anläggningar för idrott och rekreation. Där finns bollplaner, varav en med konstgräs, en ishall med curling samt utomhusbadet Trollabadet. Norr om byn finns Trollabackarna, som i sin tur gränsar till ett större naturområde som präglas av lugn och stillhet. Skåneleden passerar omedelbart norr om byn. De vackra omgivningarna, i kombination med befintliga anläggningar för idrott och friluftsliv, innebär stora möjligheter att utveckla och marknadsföra Glimåkra som porten till rekreation och natur.

Eldsjälar och lokal utveckling

En annan av Glimåkras styrkor är det aktiva föreningslivet, och den starka viljan att utveckla den egna bygden. Här finns, förutom ett aktivt föreningsliv, Glimåkra Utveckling, en lokal organisation, som i många år arbetat med olika lokala utvecklingsprojekt, och som präglas av en stark vilja att påverka utvecklingen i positiv riktning. Ett aktuellt exempel på utvecklingsprojekt i Glimåkra är Trollacenter. Projektet syftar till att utveckla och marknadsföra värdet av kombinationen naturvärden och friluftsanläggningar, som återfinns i anslutning till de norra delarna av byn.

Försköning av Glimåkras centrala delar

Det är viktigt att arbeta med Glimåkras attraktivitet genom att identifiera och utveckla de unika skönhetsvärden som byn har, exempelvis den av Länsstyrelsen utpekade värdefulla kultermiljö som präglar hela orten, eller Prästängen och Folkets park. Av samråd med invånarna framkommer att man upplever att det finns många fula och förfallna hus i de centrala delarna av byn, och att något måste göras åt detta. Ett viktigt utvecklingsområde för den fördjupade fysiska planeringen i Glimåkra är således att arbeta med försköningsåtgärder i de centrala delarna, och att verka för att få bort så kallade ”skamfläckar” i byn. Hänsyn ska dock tas till den karaktäristiska och värdefulla kultermiljön.

ÖSTRA GÖINGES ÖVERSIKTSPLAN (ÖP 2012)

Följande text är hämtad från Östra Göinges kommun-övergripande översiktsplan från 2012:

Fördjupning av översiktsplan

En fördjupad översiktsplan ska utarbetas för byn. I den ska vägfrågorna norr om byn utredas. Den av kommunen föreslagna nya sträckningen av väg 119 (väg 2122) ska kopplas till nuvarande väg 119. Den kan även fungera som tillfart till anläggningarna i norr.

Byförnyelse

De centrala delarna runt torget och Storgatan skall utvecklas vidare och få en enhetlig gestaltning. I Glimåkra finns två områden - sågverkstomten och gamla stationsområdet - som kan utvecklas till blandade områden för bostäder och icke störande verksamheter.

Bostäder

Det finns 35 byggklara tomter med gata och VA, och planlagt för ytterligare 20 tomter. Nytt utbyggnadsområde för bostäder föreslås i öster. Förtättningsmöjligheter för bostäder finns i de centrala delarna av byn.

Verksamheter

Glimåkra är känt för sina många småföretag. Kommunen arbetar för att det ska finnas planlagd mark för verksamheter. I nya detaljplaner ser gärna kommunen att boende och icke störande verksamheter kan blandas tillsammans.

Kommunikationer

Kollektivtrafik

En busslinje till Osby som ansluter till södra stambanan och tågen som går där skulle betyda mycket för byn, som arbetsplats, bostadsort och turistort. Hässleholm, Växjö, Älmhult, Malmö och Lund blir då möjliga orter att pendla till eller från.

Vägar

Den nya kopplingen mellan den föreslagna nya sträckningen av väg 119 och nuvarande väg 119 ska också bli tillfart till rekreationsanläggningarna i norra delarna och Trollabackarna.

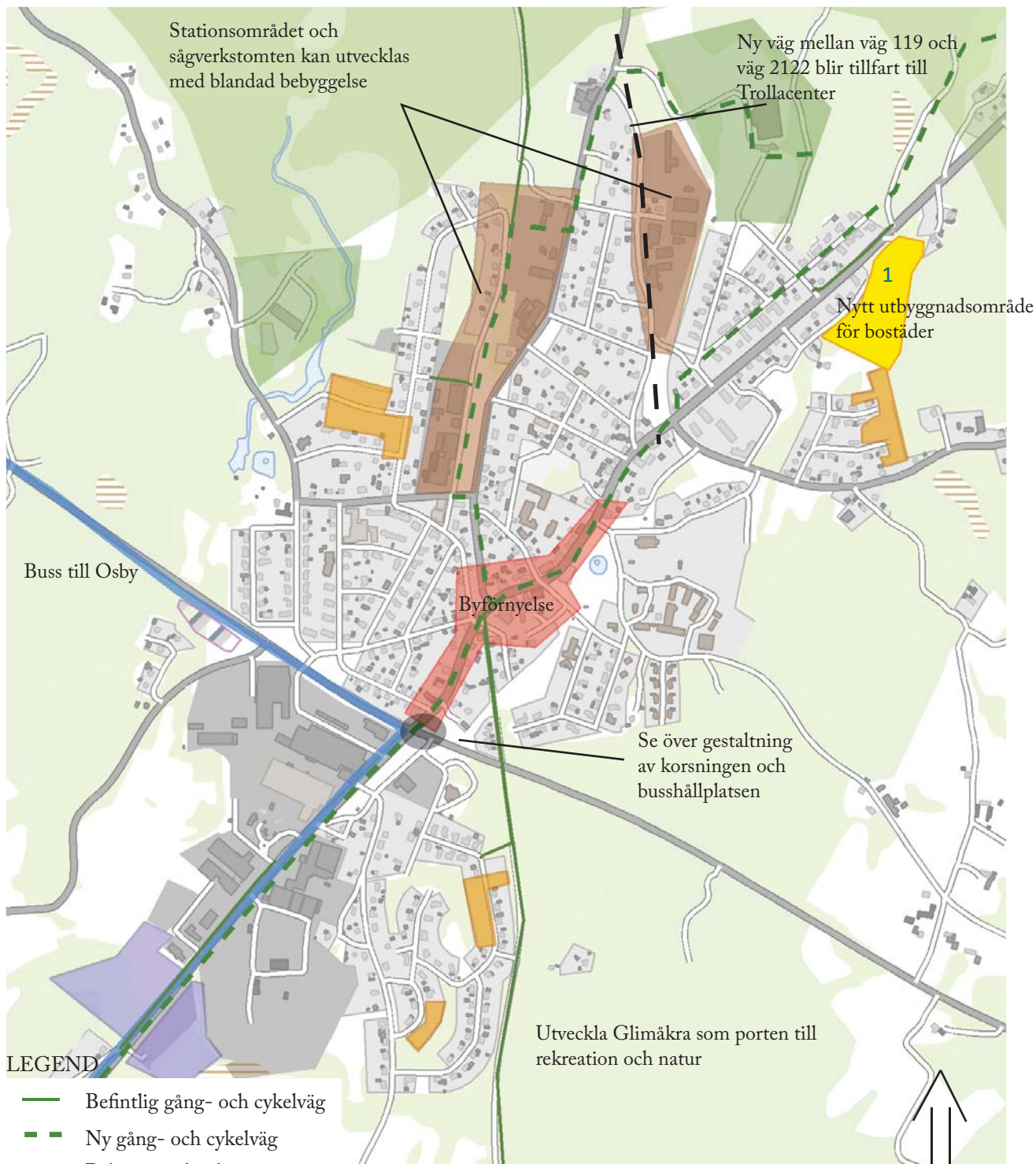
Gång- och cykelvägar

Ny gång- och cykelväg på järnvägsbanken mellan Glimåkra, Sibbhult och norrut mot Boalt blir ett bra komplement till de leder och naturområde som finns runt Glimåkra. Gång- och cykelvägen till Broby kommer att byggas under planperioden. GC-vägarna inom byn ska också byggas ut.

Rekreation

De fina anläggningarna för rekreation, friluftsliv och idrott, som ligger i byns norra delar erbjuder en mängd aktiviteter. Dessa kan utvecklas till en ännu tydligare entré till de naturområden som ligger norr om Glimåkra, om utbudet av övernattningsmöjligheter, matställen samt kommunikationerna förbättras.

LEGEND

- Befintlig gång- och cykelväg
- - - Ny gång- och cykelväg
- ↔ Behov av säker korsning
- Superbuss
- Rekreation och idrottsanläggning
- Strategisk handelsutveckling
- ▨ Strategisk utbyggnad för verksamheter
- Befintligt utbyggt område för industri
- Befintligt utbyggt område för bostäder
- Strategisk utbyggnad för bostäder
- Byförtätning centrum
- Byförtätning

TIDIG ANALYS AV BYSTRUKTUREN

Detta kapitel visar en del av det arbetsmaterial som har använts för att förstå och analysera Glimåkra i ett tidigt skede. Texten är kopplad till analyskartorna.

Analys av bystrukturen

Vägar

Väg 119 är en genomfartsväg mellan Broby och Lönsboda, och löper rakt igenom Glimåkra och byns centrum. Osbyvägen delar byn i två delar där byns centrum och den mesta bebyggelsen finns norr om Osbyvägen. Söder om vägen ligger ett industriområde, ett större villaområde och Folkets park.

Bebyggelse

Den mest dominerande bebyggelseformen i Glimåkra är lägre bostadsbebyggelse med villor. Den största delen av bostadsbebyggelsen finns norr om Osbyvägen. En del flerfamiljshus finns längs med väg 119 och i den västra delen av byn. Söder om Osbyvägen, avskilt från byn, ligger ett villaområde i naturskön miljö. Verksamhetsområden finns främst vid infarten till byn, söder om Osbyvägen. I nordvästra delen av byn är bebyggelsen blandad med bostads- och verksamhetsområden. Bebyggelsestrukturen präglas av järnvägens etablering och de kring stationsområdena uppkomna industrierna. Mycket av bebyggelsen är välbevarad och tidstypisk. Det finns en del outbyggda planlagda områden för bostäder. Analysen visar att bebyggelsestrukturen är relativt blandad och inte helt funktionsuppdelad.

Mötesplatser

Mötesplatserna är utspridda och utgörs främst av skola, bibliotek, idrottsanläggningar och rekreation, församlingshem och äldreboende. I Glimåkra saknas ett tydligt centrum. Handel finns vid torget och de centrala delarna av väg 119.

Rekreation och grönsstruktur

Glimåkra omges av skog och natur, och präglas mycket av dess rekreativitet. Rekreation är en stor och viktig del för Glimåkra, och utgörs bland annat av Trollacenter, Trollabackarna och Trollabadet. Området upplevs idag ligga relativt långt från byn, eftersom det saknas tydliga kopplingar till byn. Det finns slingor ut i naturen, men det saknas ett tydligt grönsstråk i byn, vilket skulle kunna stärka kopplingen till den omkringliggande naturen.

Kommunikation

Det går regionbussar mellan Osby och Kristianstad som stannar i Glimåkra. Det finns två busshållplatser, en vid infarten från Broby och en vid torget där den utgör en viktig mötesplats. Efter 15 minuters bussresa når man Osby station och södra stambanan, och kan därifrån ta sig vidare med tåget till Hässleholm, Lund, Malmö och Köpenhamn söderut eller Älmhult och Växjö norrut. Glimåkra har en del utbyggda cykelvägar, men det saknas koppling mellan flera av dem. Det är viktigt att bygga ut cykelvägnätet och koppla ihop cykelvägarna i byn. Broby, som ligger 7 km ifrån Glimåkra, nås lätt med cykel via gång- och cykelvägen mellan byarna.

Tidigt idéförslag

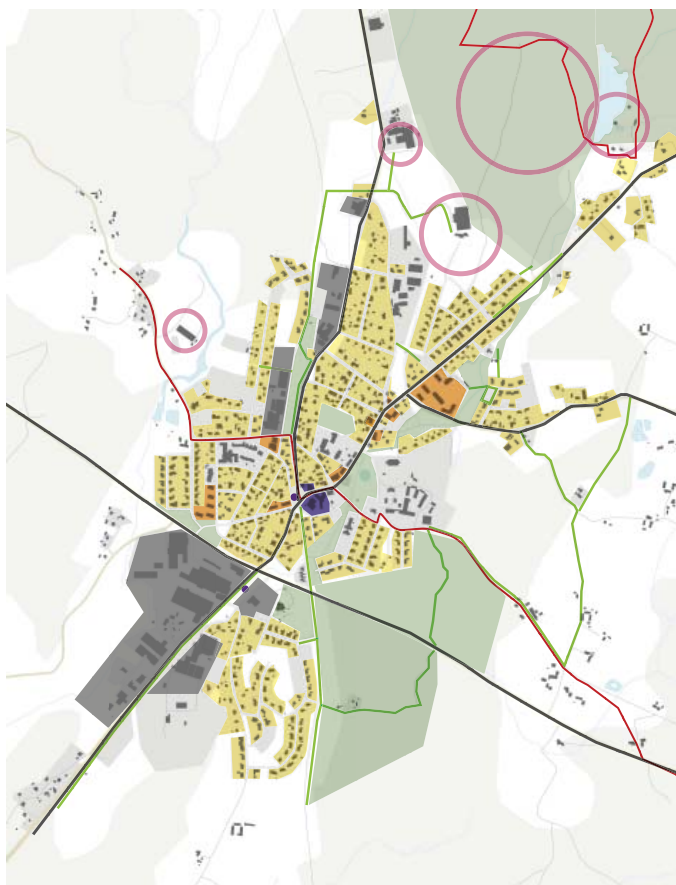
För att stärka Glimåkra, och möjliggöra en utveckling utifrån byns värden, föreslås en koncentration av rekreation och idrottsaktiviteter till Trollacenter, dit även ridhuset flyttas. Majoriteten av verksamheterna på sågverkstomten, söder om Trollacenter, har avvecklats. Därför föreslås sågverkstomten bli en park/ett grönområde som ska stärka kopplingen mellan rekreativområdet och de centrala delarna av byn. Vidare föreslås en ny infart till Trollacenter för att koppla området närmare byn.

I första hand föreslås en småskalig förtätning och upprustning i den befintliga bebyggelsen. Tre nya områden pekas ut för framtida bostadsbebyggelse.

Ett förstärkt centrum med tydlig handelsgata upp mot grönområdet är en viktig del i Glimåkras framtida utveckling. Busshållplatsen på torget föreslås ligga kvar då den kan stärka torget som mötesplats. De olika mötesplatserna i byn kopplas ihop med ett kulturstråk i öst-västlig riktning, och leds ut i den omkringliggande naturen. Cykelvägarna byggs ut och kopplas ihop med befintliga cykelvägar. Det ska vara lätt att ta sig fram med cykel i byn.

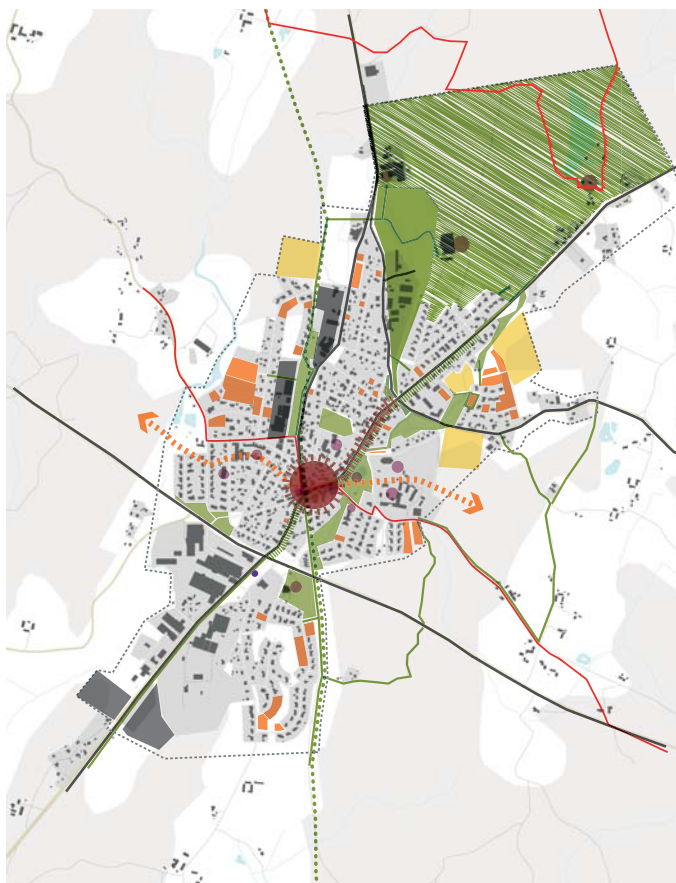
1. Bebyggelse, vägar och cykelvägar

2. Verksamhetsområden och Rekreation

3. Centrum, mötesplatser och planlagda bostäder

4. Tidigt idéförslag

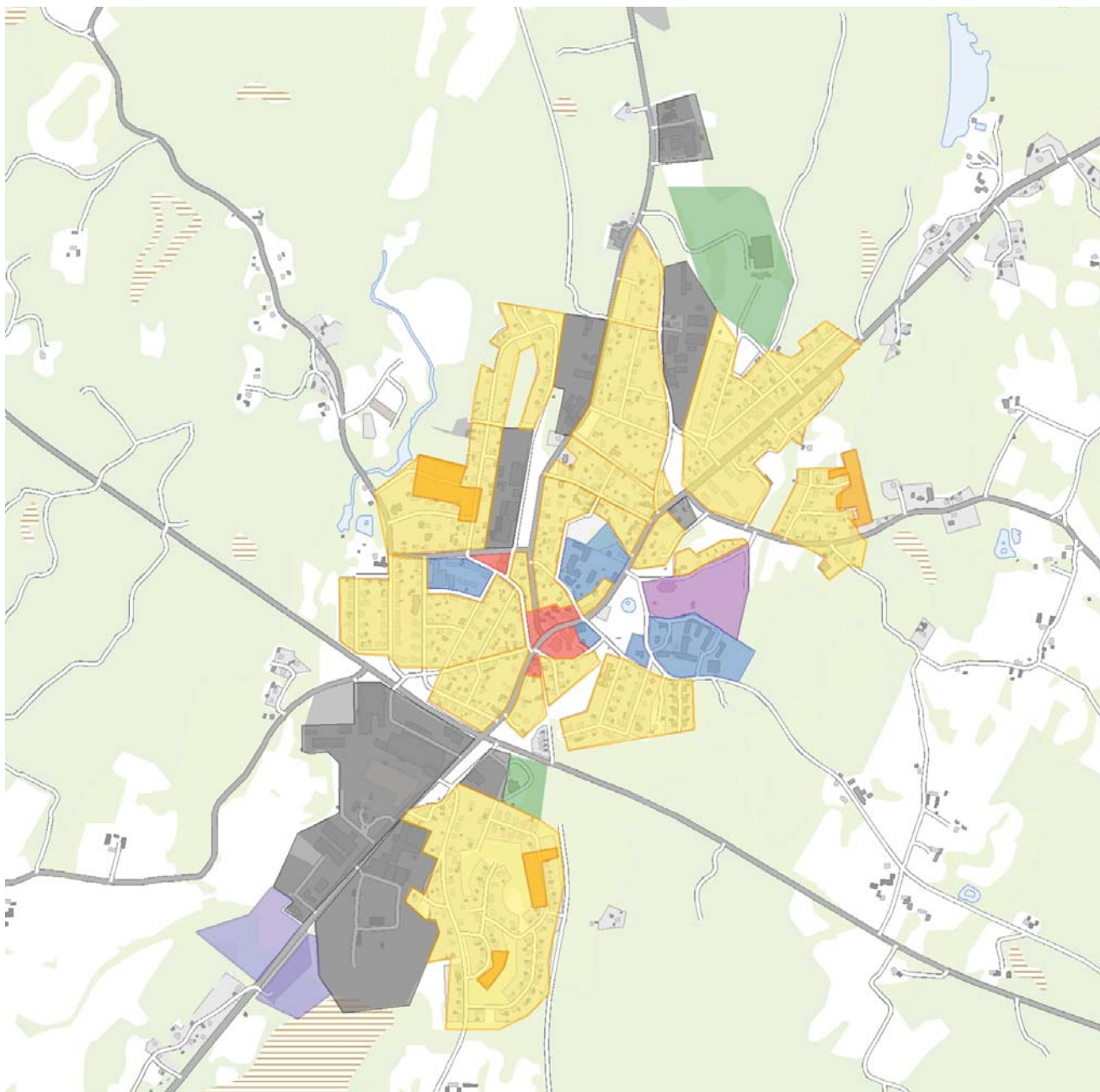
MARKANVÄNDNING

Planlagd mark

Den största delen av gällande detaljplaner utgör planer för boende och då mestadels villabebyggelse. I gällande detaljplaner ligger områden för allmänt ändamål (till exempel skola) längs ett stråk i öst-västlig riktning. Kommersiell service finns främst runt torget. För rekreation och kultur finns två områden utpekade, Trollacenter samt Folkets park. Områden för industri/verksamheter finns främst söder om Osbyvägen, men även vid gamla stationsområdet och sågverkstomten.

BEFINTLIG BEBYGGELSE OCH PLANLAGD MARK

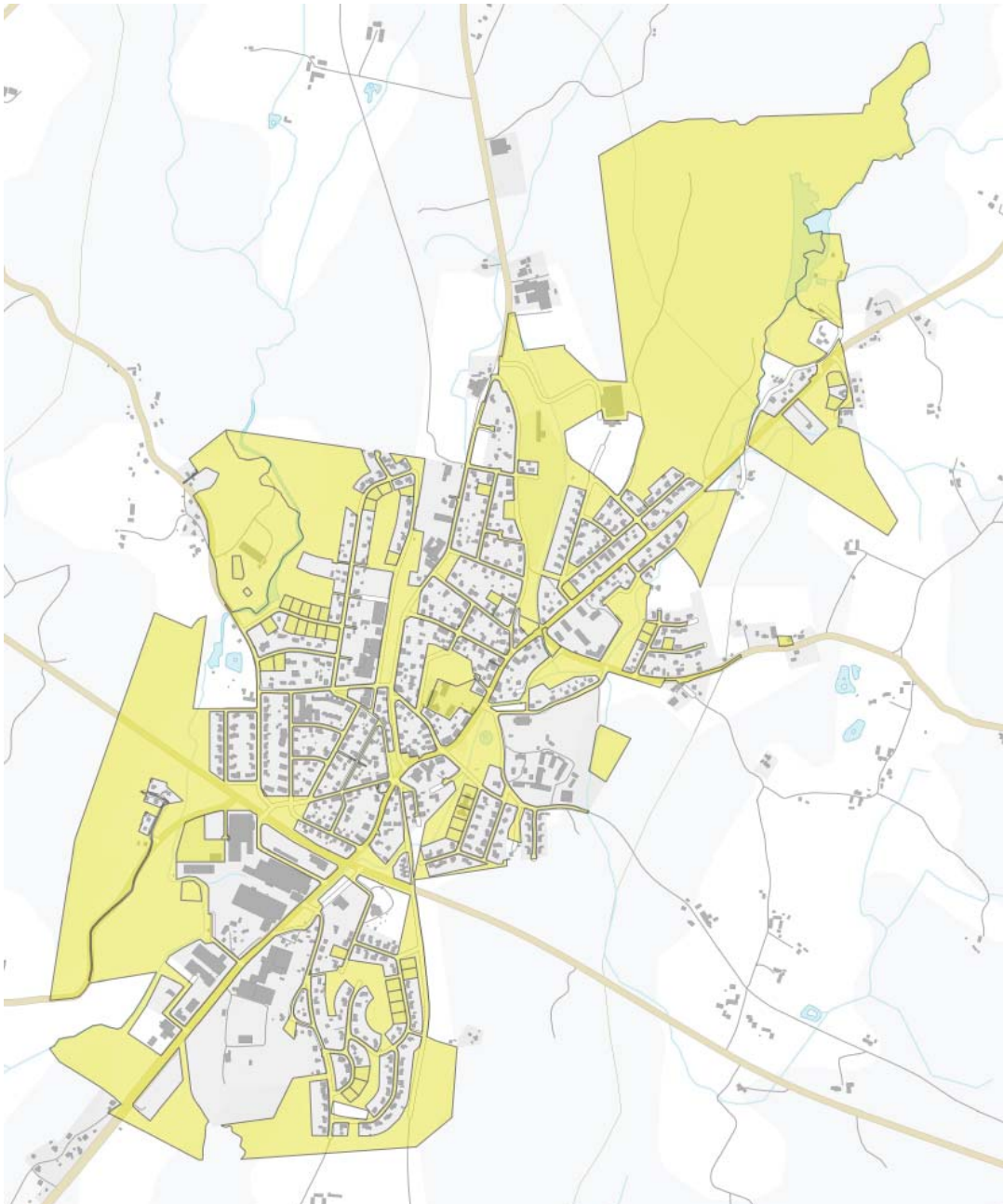
- Planlagt för bostäder
- Planlagt för industri
- Bostadsområde
- Allmän service
- Industri
- Kultur och rekreation
- Kommersiell service
- Kyrka

KOMMUNAL MARK

Karta över kommunalägd mark

Kommunen har god tillgång på mark i hela Glimåkra, både för bostäder och olika verksamhetsändamål. Exempelvis äger kommunen flera obebyggda bostadstomter i centrala Glimåkra. Kommunen är också ägare till det omfattande rekreationsområdet Trollabackarna norr om Glimåkra, och en del skogsområden i västra utkanten av Glimåkra. Omfattningen av den kommunala marken kan ses i kartan nedan, där kommunens markområde är gulmarkerat.

GLIMÅKRAS HISTORIA

”Att naturmystik och historia i förening med skogsbyggens naturskönhet givit både fakta och sägner och en speciell dramatik åt en karg bygd är uppenbart. Historien skildrar gränsbygdens lidande under de skånska krigen men också förmågan att komma igen, en påhittighet och företagsamhet som en gång dikterades av kraven för överlevnad. Därför är företagsamhet honnörsord i bygden.” – Ortsanalys 2000.

Glimåkras bystruktur

Glimåkra, eller ”Glimakræ”, dokumenterades för första gången 1367, men byn är troligtvis mycket äldre än så då det har hittats lämningar redan från 1100-talet. Glimåkras nuvarande bystruktur härstammar från det agrara, kyrkliga, och senare det industriella stationssamhället.

Glimåkra har varit en boplats under lång tid, vilket de många fornlämningarna vittnar om. Ett exempel på en lämning som har hittats i Glimåkra är en bytomt, som omnämns första gången 1367. I utkanten av Glimåkra har det även hittats skålgropar (även kallat älvkvarnar), äldre broar och en tjärframställningsplats.

Glimåkra har antagligen utvecklats från namnet Glimakræ (1370-90) vilket senare blev Glimagra (1467), där agra syftade på åker och Glim antingen syftade på ett mansnamn (alltså Glims åkerbygd) eller på glimmande/glänsande. Glimåkra var namn på både socknen och dåtidens kyrkby. De som bodde i Glimåkra socken kallades för ”glimmaresöjningar” och byns smeknamn sägs ha varit ”Glimmare”.

En viktig väg från 1000-talet var Ryavägen som än idag finns kvar. Vägen kommer in från Småland och passerar öster om Glimåkra, via Uggletorp. Vägen passerar flera mindre byar, däribland Tockarp. Under 1100-talet fanns det troligtvis även en träkyrka/stavkyrka här. Idag står det en minnessten över kyrkan på platsen.

1600-talet fram till 1800-talet

Kyrkan

Den första kyrkan i Glimåkra by var antagligen en stavkyrka som på 1280-talet ersattes av en stenkyrka. Under 1620-talet renoverades kyrkan med ny inred-

ning och det öppnades upp för fönster i norr. År 1671 brann den gamla prästgården ner och en ny fick byggas.

Mellan 1757-1770 renoverades kyrkan ytterligare genom att bland annat putsa upp den och sätta dit nytt blytak. Under 1830-talet revs kyrkan och ersattes med en ny som stod klar 1837, men invigdes först 1842. Den nya kyrkan hade plats för fler besökare och var därmed betydligt större än den förra.

Krig och oroligheter

Mellan 1564-1566, under det Nordiska sjuårskriget (1563-1570), härjade Erik XIV:s soldater i både Blekinge och Skåne. Glimåkra var en av orterna som drabbades. Det är från den här perioden som namnet Kungsbackarna myntades, eftersom svenska soldater höll till i området.

Mellan 1611-1613 härjade Gustaf II Adolf i Skåne för att försvara försörjningen för de danska trupperna, och mellan 1675-1679 utbröt ytterligare ett krig i norra Skåne och Blekinge, som kom att kallas Snapphanekriget. Den danske kungen hade som avsikt att återta Skåne och Blekinge från Sverige, som vunnit området i och med freden i Roskilde år 1658. Det innebar att invånarna som bodde närmast den tidigare gränsen mellan Sverige och Danmark råkade illa ut från två håll. Till följd av detta uppstod snapphanarna som stödde den danska sidan och gjorde allt för att förstöra för svenskarna eller de som stödde dem.

Ett torp vid namn Uggletorpet var på den tiden tillhåll för sju snapphanerbröder som kallades Uggleherrarna. Torpet sägs ha gränsat till Loshult och Kärraboda. I Glimåkra finns även en häliighet som kallas för Snapphanegrottan. Den sägs ha använts av bröderna som gömställe, kanske för att undkomma svenskarnas förföljelse.

När svenskarna vann över danskarna, och Skåne skulle bli svenskt, var det flera bybor som var missnöjda över den nya makten. Till följd av protesterna från byarna och problemet med snapphanarna, brändes grannsocknen Örkened ner den 22 och 23 april 1678.

1800-talet och enskifte

1803 blir enskifte lagstadgat genom en kunglig förordning. 1811 införlivades denna jordbruksreform även i Glimåkra socken, tack vare kyrkoherden Roloff Andersson. På 1880-talet hade socknen 3700 invånare, vilket är den största folkmängden socknen haft fram till och med år 1935. Därefter minskade befolkningen kontinuerligt.

Företag

I slutet av 1800-talet var det flera fabriker som startade upp i Glimåkra. En av dem var det första mejeriet i Glimåkra som byggdes 1887. Mejeriet blev inte långvarigt och 1904 startade istället föreningen, ”Andelsmejeriföreningen”, Glimåkras centralmejeri. Det var landets första och kanske även sista gräddmejeri. Mejeriet lades ner i mitten av 1946.

1849 grundade S.G. Helander Glimåkras första sockenbibliotek, och 1898 blev Glimåkras första telefonstation verklighet. Posten inrättade ett kontor i Glimåkra först under 1874, innan dess hämtades posten i Hästveda. När järnvägsstationen kom till Glimåkra bytte posten lokaler till järnvägsstationen. Där förblev den till 1948, då den istället flyttades till sparbankens hus.

1900-talets början och municipalsamhället

Infrastruktur

Glimåkra by elektrifierades 1915-1916, men det dröjde ytterligare några år innan resten av socknen fick tillgång till el.

Järnvägen från Kristianstad nådde Glimåkra 1886, vilket ledde till att timmerhandeln och avverkningen av skog ökade, och de sista bokskogarna runt Glimåkra försvann helt. Järnvägen mellan Glimåkra-Älmhult öppnades först 1909. 1944 tog staten över Kristianstadbanorna, och många hade förhoppningar om att järnvägen skulle förbättras, men 1964 ansågs banan vara dödsdömd.

Den första lastbilen kom till Glimåkra 1919 och under 1920-1930-talet påbörjades ett omfattande vägbygge. De första trottoarerna anlades 1936 och året därpå byggdes det första reningsverket. År 1931

startade stensliperiet i Kräbbleboda, som tillverkade gravvårdar i svart granit.

Affärer

År 1914 hade Glimåkra socken tio handlare, varav åtta av dessa var diversehandlare. Vid den här tiden skedde en utveckling mot specialaffärer i samhället, inriktade mot mode, café och cykelverkstad. I det vackra Jeppahuset, där det idag återfinns en tobaksaffär, låg det fram till 1960-talet ett konditori, vid namn Pamps konditori. Totalt fanns det ca sex-sju caféer i centrala Glimåkra mellan 1920-1930.

1906 startade Sven Olsson och Nils Nilsson Glimåkra Snickerifabrik Olsson & Co. Nilsson trädde ur firman 1918 och bildade istället Glimåkra Nya Möbelfabriksförening som fortfarande var aktiv 1967. 1921 lade Nilsson även grunden till Glimåkra möbelaaffär, vilken fortfarande är i drift idag.

Under mitten av 1900-talet startades flera nya industrier och de befintliga utvidgades. Några som tillkom var Häggeryda möbelfabrik, en båtfabrik i Bosarp, Glimåkra mekaniska verkstad (sedemera Glimek) och Glimåkra armaturfabrik. 1950 startades även en vävstolsfabrik upp i Glimåkra. 25 år senare blev fabriken uppköpt av Bonnierkoncernen och blev ett känt vävstolsmärke runt om i världen. 1999 köpte GAV vävstolstillverkningen och rätten till varumärket.

Den första mekaniska verkstaden startade i anslutning till Glimåkra träförädling 1924 av Nils Svensson. Glimåkra träförädling öppnade 1915 väster om järnvägen mitt emot godsmagasinet. 1940 grundades Glimek, ett företag som blev känt för sin tillverkning av bagerimaskiner. Företaget låg i Glimåkra ända fram till början av 2013, då produktionen i Glimåkra lades ner och företaget, som tillhör Sveba Dahlén kedjan, flyttades.

Även skolorna kom att struktureras om och centraliseras. De gamla landsbygdsskolorna stängdes ner en efter en. Sist ut var Boalts skola som stängdes 1972, men redan 1956 startades bygget av en ny skola i Glimåkra. Under 1960-talet expanderade sparbanken. 1964 inköptes lägenheterna bredvid banken, och lokalerna byggdes om för att inrymma

sparbank, post, tandklinik, distriktsköterska samt bostäder. 1967 stod lokalerna färdiga att invigas.

Glasbruket

Glasbruket startade i Glimåkra 1919 i samband med omorganisationer i Färe glasbruk och Elmeverken. 1938 drabbades glasbruket hårt av en brand, där kontor, lager och verkstaden ödelades. Under och efter andra världskriget gick produktionen i glasbruket bra. Efterfrågan på konservburkar var stor, framförallt under krigstiden. Glasbruket lades ner 1969 men formar, prover och fotografier finns bevarade än idag i Glimma glasmuseum. Museet drivs av Glimåkra Hembygdsförening.

Invånare

Till följd av industrialiseringen under 1900-talets första hälft koncentrerades befolkningen och byggandet till huvudorten Glimåkra. 1928 bodde en fjärdedel av befolkningen i tätorten. Det upplevdes som att befolkningsminskningen i kommunen under 1900-talets senare hälft stannade upp ett slag. Men sedan minskade befolkningen igen.

Slutsats

- Glimåkra har en gedigen historia som kan dateras tillbaka till 1300-talet.
- Några av fornlämningarna har sägner knutna till sig, vilka går att läsa in även i dagens landskap. Det här gör dem extra intressanta att bevara och lyfta fram för att öka känslan av vad som utmärker Glimåkra.
- Vid nybyggnation ska hänsyn tas till befintlig bebyggelse och dess historia.
- Under 1900-talet startade flera företag upp sin verksamhet i Glimåkra, och flera av deras produkter är idag kända över hela Sverige.
- Vävstols- och glasmuséet är två viktiga kulturella verksamheter i Glimåkra, som knyter an till byns utveckling och historia.

AKTA
FOTOGRAFI

Glimåkras utveckling

Den danske kung Fredrik den II:s bibel, stjäls från Glimåkra 1612 av svenskar. Återfinns och köps tillbaka till Glimåkra kyrka 2001.

Glimåkras bibel

Boningshuset är uppfört under tidigt 1700-tal, modifierat vid mitten av 1800-talet. Flera av byggnaderna på Sporrakulla ligger på samma plats idag som de gjorde under 1500-talet. Sporrakulla sköts av Glimåkra hembygds-förening. För att miljöerna runt Sporrakulla ska bibehålla sitt utseende anordnas bland annat "Ångens dag" under augusti, där frivilliga hjälps till att slå markerna med lie.

Sporrakulla

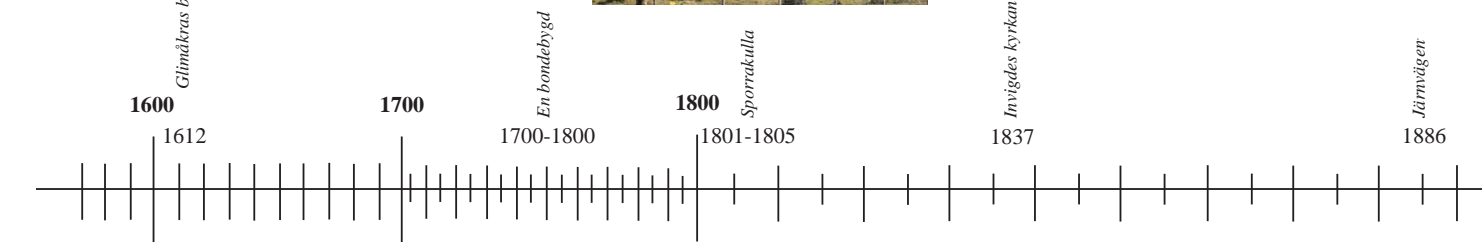

Invigdes kyrkan

Järnvägen

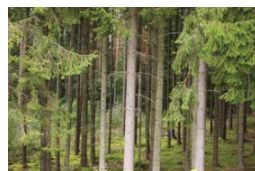
Järnvägen gick tidigare mellan Kristianstad och Älmhult. Den öppnade för persontrafik på sträckan Glimåkra - Kristianstad 1886. Men det dröjde till 1909 innan Glimåkra - Älmhult öppnade. Persontrafiken längs med spåret lades ned 1969.

1367
Äldsta dokumenterade skriften där Glimåkra omnämns.

Glimåkra by

Den första anteckningen kring gran i Glimåkra är sedan 1722. Innan dess innehöll det omgivande landskapet framförallt lövskog och åkerplättar. Det var vanligt att skogen användes som betesmark åt boskapen. Idag är granen kanske det vanligaste trädet i skogarna i dessa trakter.

Gran

1811
Enskifte
Jordbrukseformen "enskitte" införlivas i Glimåkra, tack vare kyrkoherden Roloff Andersson.

1850 1856
ca 3700 invånare i Glimåkra
En i Glimåkra centralt lokaliserad permanent skola började byggas 1856, efter att landsbygds-skolorna lagt ned.

Generalskapskartan

1889
Telefonstation
1898 blev Glimåkras första telefonstation verklighet. Från början var det endast fem apparater kopplade till stationen. Ungefär 70 år senare (1966) hade antalet stigit till 710 st apparater.

1900

Glimåkra Folkets park anläggs

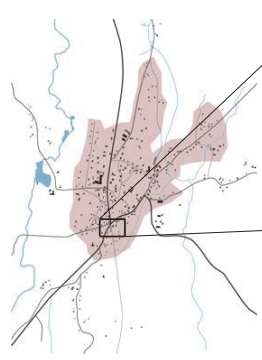

Glimåkra by elektrifieras.

1918
Glasbruket.

Glasbruket öppnade 1918 och lades ner 1969. Men formar, prover och fotografier finns bevarade än idag i Glimma glasmuseum, tack vare den tidigare försäljningschefen Birger Persson och Glimåkra Hembygdsförening.

1940
Flygfoto

Glimåkra sent 1940-tal

1950
Vävstolstillverkningen

1950 startades även en vävstolsfabrik upp i Glimåkra. Tjugofem år senare blev fabriken uppköpt av Bonnierkoncernen och blev ett känt vävstolsmärke runt om i världen. 1980 tillverkades hela 12000 vävstolar i Glimåkra! 1999 köpte GAV vävstolstillverkningen och rätten till varumärket.

1949
Trollabadet

1936
Den första trottoaren lades i Glimåkra.¹⁰

Trollabadet byggs i Glimåkra 1949. Det ägs idag av kommunen och är ett mycket populärt friluftsbad.

1959
Folkhögskola

Folkhögskolan startar 1959, tack vare en grupp entusiaster som gör om prästgården till en folkhögskola. Folkhögskolan blev självständig 1971. Elevantalet har därefter stigit från 47 till ca 200.

1990
Trollarinken byggs

Ishallen, Trollarinken, byggs 1990. Ishallen och området runt den utgör idag grunden för det som ska bli Glimåkra Trollcenter.

2000

2010
Torget

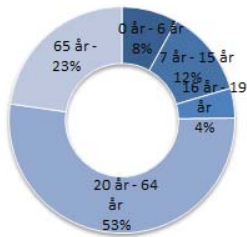
2010 står den nya busshållplatsen i Glimåkra klar, liksom den nya torgbilden. Det var även detta år som världens största lampa i granit placerades på torget.

2014

BEFOLKNING OCH BEBYGGELSE

Befolkning

Idag finns det 1 445 invånare i Glimåkra by. Åldersfördelningen hos Glimåkraborna är likvärdig med resterande byar i Östra Göinge, och stämmer bra överens med Skåne som helhet. Mer än hälften av Glimåkras invånare utgörs av en befolkning som är yngre än 19 år eller äldre än 64 år. Enligt KAAB prognos AB kommer dessutom befolkningen som är yngre än 19 år att öka i hela kommunen med 23% till 2025. Detta innebär att det idag redan är, och kommer att bli, ett ännu större tryck på skola och omsorg.

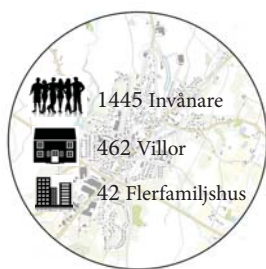

I Glimåkra är det lika många som arbetspendlar ut från Glimåkra som det är som arbetspendlar in till byn, vilket skiljer sig från resten av kommunens byar, där det är fler som arbetspendlar ut från byn än in. Detta visar att Glimåkra har ett bra underlag för arbetstillfällen, något som är bra att fortsatt stärka vid en fortsatt befolkningsökning.

Det är färre i Glimåkra, jämfört med resten av kommunen, som har bil och körkort. Detta innebär att en fungerande kollektivtrafik och väl utbyggda gång- och cykelvägar blir ännu viktigare.

Befintlig bebyggelse

Bebyggelsen i Glimåkra består till största del av områden med friliggande enfamiljshus. Det finns totalt ca 460 villor i Glimåkra. Flerfamiljshusen återfinns främst i den västra delen av Glimåkra, men även i centrum och längs Storgatan. Det finns mycket äldre bebyggelse bevarad i byn, och den återfinns i hela Glimåkra.

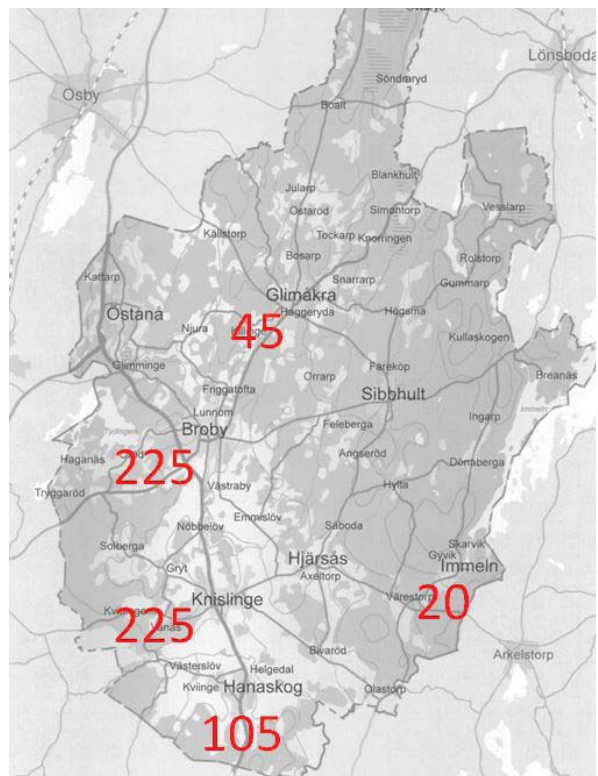

Befolkningsprognos

I den kommunövergripande översiktsplanen från 2012 har en av utgångspunkterna varit kommunens vision 15 000 göingar. Nu pekar flera prognoser på att kommunen kommer att passera 15 000 göingar innan 2025.

Länsstyrelsen i Skåne har tagit fram *Bostadsbehov, planeringsläge och bostadsbyggande i Skånes kommuner*, som bygger på en befolkningsprognos där kommunen passerar 15 000 invånare år 2022 och 15 500 år 2025. Totalt för Östra Göinge kommer det att behövas 620 nya bostäder under planeringshorisonten 2025. Kommunen har tagit fram en befolkningsprognos med hjälp av KAAB Prognos AB som säger att vi kommer vara ca 15 150 invånare år 2025, vilket innebär att ca 500 nya bostäder behöver tillkomma runt om i kommunen. Kommunen planerar för en ökning enligt Länsstyrelsens prognos på 620 nya bostäder.

Följande karta är en uppskattning på hur en ökning med 620 nya bostäder skulle fördelas i kommunen. Kommunen anser det rimligt att 45 av de nya bostäderna fördelas till Glimåkra, då byn har ett bra strategiskt läge när det kommer till kollektivtrafik och infrastruktur. Glimåkra är den by i kommunen som har bäst läge mot stambanan. På 15 minuter med buss nås tågstationen i Osby och därifrån är det enkelt att ta sig vidare söderut mot Lund och Malmö, eller norrut mot Älmhult och Växjö.

En uppskattad fördelning av 620 nya bostäder i Östra Göinge kommun

Glimåkra är en av byarna längs med pendelstråket söderut, genom Broby och Knislinge vidare mot Kristianstad och Hässleholm. Glimåkra utmärker sig som en by med närhet till det gröna med stora rekreativsmöjligheter.

Planlagd och framtida bebyggelse

Östra Göinge kommun arbetar parallellt med den fördjupade översiktsplanen med att ta fram ett bostadsförsörjningsprogram för kommunen. I den detaljstuderas detaljplaner som inte är genomförda men planlagda för bostäder, i både privat och kommunal regi, för att få en tydligare bild av kommunens bostadssituation. Generellt sett har kommunen mycket planlagd mark för bostäder, men en stor del av detaljplanerna är äldre och inte helt aktuella. Ytterligare en fråga som man måste ta hänsyn till är markhushållning. Det går inte att fortsätta att bygga ut våra samhällen som man gjorde förr. Vi måste först se till förtätningens möjligheter inom byarnas befintliga gränser. Generellt sett är byarna glest bebyggda, med både möjligheter för nya byggnader mellan befintliga och en höjning av befintliga bostäder.

Arbetet med bostadsförsörjningsprogrammet har resulterat i en sammanställning av tillgängliga lediga tomter för bostadsbyggnad. I Glimåkra finns det en stor del mark som är avsatt för bostadsändamål. Totalt medger de befintliga detaljplanerna en utbyggnad av 75 friliggande villor och 14 radhus, och det finns i nuläget ingen mark avsatt för nybyggnation av flerbostadshus. Av villatomterna är det ca 70 % som anses vara byggbara och 30 % som anses vara byggbara med reservation. Med det vill sägas att de som anses vara "byggbara med reservation" har något som bör tas i beaktande vid etablering av bostäder på tomten. Det kan vara allt från att marken riskerar att bli översvämmad vid 100 års regn, till att den är väldigt kuperad och kan kräva schaktning eller uppfyllning av tomten innan byggnation är möjlig. Den andelen tomter som är "byggbar" har vid inventering inte ansetts kräva någon speciell åtgärd innan etablering av bostäder är möjlig. (Men det innebär inte att tomten ändå kan ha viss höjdskillnad, eller ha träd, buskar, stenar eller annat som kan komma att behöva åtgärdas inför byggnation.) Av de som anses vara byggbara

äger Östra Göinge kommun mer än hälften av fastigheterna (65 %).

Utbudet av lägenheter i Glimåkra består uteslutande av hyresrätter. Den största aktören på marknaden är Göinge hem med ca 170 st lägenheter. De äger nästan 70 % av det totala lägenhetsbeståndet i Glimåkra. Privata aktörer som väljer att hyra ut lägenheter kommer på en delad andraplats gemensamt med företag som hyr ut bostäder. I Glimåkra är det totalt fyra olika företag som hyr ut bostäder. Ca 28 % av det totala lägenhetsbeståndet kan anses vara tillgängligt antingen via hiss eller med lägenhet i markplan.

Redan idag har Glimåkra detaljplanlagd mark för ytterligare totalt ca 90 nya bostäder. Vissa av områdena som är detaljplanlagda för bostäder anses dock inte vara intressanta att bebygga. Dessutom upplevs det finnas ett behov av nya områden att komplettera de befintliga områdena med. Detta för att öka intresset att uppföra nya bostäder i Glimåkra, vilket i sin tur leder till ett större utbud på bostadsmarknaden, vilket är grunden till att flyttkedjor kan startas.

Slutsats

- För att klara framtida befolkningsökning med olika krav och förutsättningar på bostadsmarknaden finns ett behov av att peka ut nya utbyggnadsområden för bostäder.
- Det saknas planlagd mark för flerbostadshus, vilket bör utredas.
- Kopplingen mot Osby bör förstärkas.

MÅNGFALD OCH INTEGRATION

Integration handlar om allas lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter, oavsett etnisk och kulturell bakgrund, och om att leva tillsammans med respekt för varandras olikheter. Östra Göinge kommun, 2015.

Under flera år har antalet flyktingar i världen ökat för att under 2015 kulminera. Kriget i Syrien kallas av UNHCR för ”den värsta kris i modern tid utan någon lösning i sikte”. Över 12 miljoner har tvingats lämna Syrien och ungefär hälften av dem är barn. Kriget i Syrien har pågått i över 5 år.

I Sverige har den ökande strömmen flyktingar från framförallt Syrien märkts allt mer. Under 2014 kom det drygt 80 000 och under 2015 över 160 000.

2015 var nästan var tionde elev nysvensk, alltså har botten i Sverige i mindre än två år. Detta ställer extra krav på både skolan och lärarna, för att de nya eleverna ska integreras i klassen, men också att nivån på undervisningen inte blir bristande på grund utav språkbarriärer. Barn som har fått asyl i Sverige behöver snabbt komma in i en klass, för att därefter få sin skolundervisning anpassad till just den individens kunskapsnivå. Inom en månad efter att barn i skolåldern anlånt till Sverige har kommunen skyldighet att ordna skolundervisning. Det ställer krav på att skolan kan ordna undervisning, även till de barn som kommer till Sverige utan papper eller som asylsökande, och kanske inte blir kvar mer än några månader i kommunen.

När vuxna asylsökande har varit i Sverige i två kalenderhalvår och är bosatta i Sverige har de rätt till SFI-utbildning, Svenska för invandrare. Studieplanen ska vara individanpassad och kursen ska ge möjlighet att praktisera det svenska språket i arbetslivet.

Östra Göinge har under 2015 tagit emot 368 personer som har beviljats uppehållstillstånd i Sverige, och 8 ensamkommande flyktingbarn. I Östra Göinge kommun fanns det under 2015 två privata asylboenden som Migrationsverket upphandlat plats med. Ett i Breanäs och ett i Broby, som tillsammans hade utrymme för cirka 650 asylplatser. För Östra Göinge kommun innebär det höga antalet asylsökande och inflyttade nysvenskar stora utmaningar, med en ökad belastning på den befintliga

samhällsstrukturen, men även stora möjligheter som ett ökat befolkningsunderlag medför.

I Östra Göinge har det under en längre tid funnits gott om lediga lägenheter, så är inte längre fallet utan nu råder det bostadsbrist, och nyproduktion har blivit aktuellt. Här är det ökande antalet nyanlända en av många bidragande faktorer. Vid nybyggnation som ska hjälpa till att lösa en akut situation är det viktigt att tänka hållbart och multifunktionellt över tid.

Utöver exempelvis bostadsfrågan och svenska för invandrare (SFI), är den sociala kontakten mellan nyanlända och göingebor av stor vikt för integrationen och vår förståelse för varandra. Genom projektet *Tillsammans bygger vi framtiden* erbjuder kommunen olika aktiviteter, där nyanlända och göingebor möts (exempelvis kvinnokvällar, låna en göingebo och matmässor).

Ungdomsboende

I Glimåkra finns sedan 2011 ett ungdomsboende för ensamkommande flyktingbarn. Det finns tio platser på boendet och syftet är att ge en så bra och trygg integration mellan ungdomarna och samhället som möjligt.

INFRASTRUKTUR

Kollektivtrafik

Det finns en regional busslinje i Glimåkra och det är linje 545. Bussen stannar i centrala Glimåkra innan den kör vidare mot Osby eller Kristianstad. Linje 545 förbinder Glimåkra med Osby och - Broby-Knislinge-Hanaskog-Kristianstad. Restiden till Kristianstad är strax över 45 minuter, och till Osby tar det endast 15 minuter. Under rusningstrafik avgår det 4 bussar per timme i vardera riktning, och totalt under en vardag ca 50 bussar i vardera riktning.

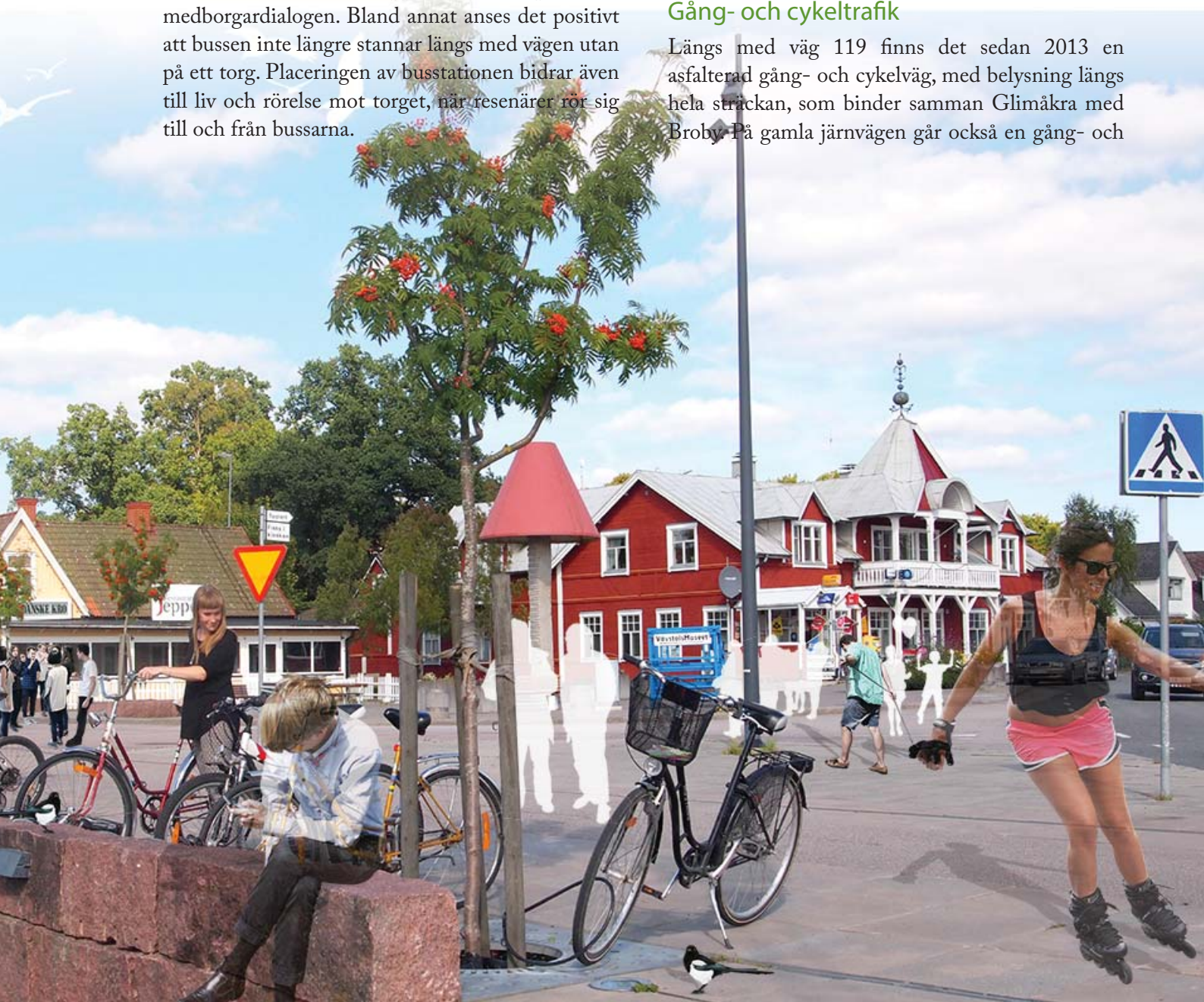
Busstorgets placering i Glimåkra innebär att bussen kör in till Glimåkra centrum innan den kör vidare mot Kristianstad och Osby. Busstorget och kollektivtrafiken lyftes upp som något positivt i medborgardialogen. Bland annat anses det positivt att bussen inte längre stannar längs med vägen utan på ett torg. Placeringen av busstationen bidrar även till liv och rörelse mot torget, när resenärer rör sig till och från bussarna.

Gaturummet

Gaturummet i Glimåkra har inte förändrats mycket sedan det blev asfalterade vägar, någon gång under 1940-1960-talet. Detta innebär att huvudgatorna, liksom de äldre kvartersgatorna i Glimåkra, idag är förhållandevis breda och raka. Det är få av gatorna som är försedda med gång- eller cykelväg, därmed delar gående, cyklister och bilister vägarna med varandra. Delat gatuutrymme kräver en högre grad av hänsyn och medvetenhet om sina medtrafikanter än om det funnits gång- och cykelvägar. De breda och raka gatorna i byn inbjuder till högre hastigheter, och minskar också bilistens medvetenhet om det som händer i det omgivande rummet utanför vägbanan.

Gång- och cykeltrafik

Längs med väg 119 finns det sedan 2013 en asfalterad gång- och cykelväg, med belysning längs hela sträckan, som binder samman Glimåkra med Broby. På gamla järnvägen går också en gång- och

cykelväg mellan Glimåkra och Sibbhult. Vägen är endast asfalterad och belyst där kommunen äger marken, vilket är fram till bostadsområdet i södra Glimåkra, därefter är vägen grusad.

I de centrala delarna av Glimåkra är utbudet av gång- och cykelvägar väldigt begränsat. Det saknas säkra kopplingar mellan de utbyggda cykelvägarna. I Trollabackarna finns idag tre motionsspår i varierande längd.

Biltrafik

Infrastrukturens utbredning i ett samhälle är en grundförutsättning för utveckling, som också är svår att påverka. Därför är det viktigt att åtgärder som görs inom infrastrukturen är väl genomtänkta, för att uppnå önskat resultat. Problem som annars kan uppstå är att vägar skapar barriärer mellan olika områden, och att oönskade bieffekter som buller från biltrafik blir problematiska.

Väg 119

Väg 119 sträcker sig mellan Hässleholm i söder och Stenhagen i norr, och det färdas en hel del tung trafik längs med vägen. Väg 119 följer Storgatan och Lönsbodavägen genom Glimåkra, för att sedan fortsätta upp mot Lönsboda.

Hastigheten genom Glimåkra är begränsad till 40 km i timmen i tätbebyggt område på huvudgator som denna. Utanför tätbebyggt område är det 60 km i timmen vid utfarten mot Broby, och 70 km i timmen vid utfarten mot Lönsboda. I en mätning av hastigheterna på väg 119 som Trafikverket gjorde 2009 vid korsningen Idrottsvägen och Lönsbodavägen höll ca 2/3 av alla bilister högre hastighet än den tillåtna.

På medborgardialogerna kom det fram att många upplevde korsningarna med väg 119 (även kallad Storgatan) i byn som trafikfarliga. Korsningen mellan väg 119 och Nya Osbyvägen ses som en speciellt farlig trafikskorsning. Situationer med barn och bilar lyftes under dialogen som ett orosmoment.

Det finns en önskan att koppla samman den nya dragningen av väg 119 med aktivitetscentret (Trollacenter) i norra delen av Glimåkra. Ett alternativ

är i så fall att leda om vägen via Boaltsvägen eller Fabriksgatan, för att sedan låta vägen fortsätta upp till Boalt, där den möter väg 15.

Slutsats

- I Glimåkra behöver utformningen av vägarna ses över, för att säkerställa att de stödjer det önskade intrycket av byn, och ett säkert samspel mellan trafikanter i gaturummet
- Väg 119 omnämns i flera negativa sammanhang under medborgardialogen, och flera av korsningarna inne i byn har utpekats som trafikfarliga. Något bör göras åt dragningen/alternativt gestaltningen av väg 119
- I Glimåkra efterfrågas tillrättalagda gång- och cykelvägar med belysning, för att knyta samman byn och tillgängliggöra rekreations- och aktivitetsområden
- Placeringen av busstorget ses som positivt under medborgardialogen

GRÖN- OCH BLÅSTRUKTUR

Grön- och blåstruktur är ett generellt begrepp som i en by inkluderar allt från parker till trädgårdar till dammar och vattendrag. Det spelar med andra ord ingen roll om marken är privat- eller kommunalägd. Blåstruktur är generellt sett lokaliserad till publika utrymmen, eller i utkanten av det bebyggda området.

Hållbar stadsutveckling handlar ofta om att förtäta i områden som redan är bebyggda, så som byarna. En förtätning inom bebyggt område innebär ofta att grönstrukturen, dess värde samt funktioner, vägs mot planerad bebyggelse. För att bevara viktig grönstruktur är det av betydelse att det finns ett välutvecklat planeringsunderlag, som visar de olika grönstrukturernas styrka och svagheter. En av Glimåkras största kvaliteter är närheten till naturområdena i östra Glimåkra, och grönområdena runt omkring byn. Invånarna i Glimåkra har max 600 m till närmsta naturområde, och i norr ligger rekreationsområdena med Trollabackarna och Trollabadet.

Sociala aspekter

Närheten till grönska är viktig för både trivsel och hälsa hos invånarna. Om vi vistas i grönska blir vi mer avstressade, får en bättre koncentrationsförmåga och ökad trivsel och empati. Grönstrukturen är även viktig i både liten och stor skala, för biodiversiteten i byn liksom klimatet i stort. Gröna områden kan förbättra luftkvaliteten och hjälpa till att hålla nere temperaturen i tätbebyggda områden.

Publika områden med grönska kan erbjuda flera positiva sociala värden. Några exempel på positiva värden är platser för möten och aktiviteter, men även platser för egen tid och reflektion. Ett stort utbud av varierande och tillgänglig grönstruktur ökar möjligheterna för att fler invånare ska ha nytta av områdena. En god tillgänglighet till områdena påverkas också av lokaliseringen och kopplingen till varandra i form av blågröna stråk. Blågröna stråk kan skapa naturliga promenadstråk i bebyggda områden, och binder samman flera upplevelser i en slinga. I Glimåkra är bäcken ett tydligt blågrönt stråk som löper genom hela byn, från norr till söder. Miljön runt bäcken varierar mellan kortklippt gräsmatta till vildvuxna snår. Lika varierande är tillgängligheten till bäcken. Bäcken är ett utmärkt exempel på en

sträckning genom byn som vore fullt möjlig att göra om till ett rekreationsstråk. Det hade krävt en del omformning och nyplantering, men större delen av stråket finns redan.

Ekosystemtjänster

När de ekologiska aspekterna ska gynnas inom bebyggda områden arbetar man oftast med ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster kan förenklat förklaras som ”direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande.” Ekosystemtjänster är både ett socialt och ekologiskt begrepp, och handlar om samspel mellan naturen och människan. Ofta är ekosystemtjänster ett bra sätt att upptäcka mångfunktionaliteten i ekosystem, och vilka sociala och ekonomiska värden de kan bidra med. Några exempel på ekosystemtjänster i byarna kan vara pollinering, vattenrening eller rekreationsmiljöer.

Gröna och blå stråk som binder samman områden, skapar tillsammans korridorer som möjliggör för djur och växter att spridas, men även för människor att rekreera sig. För att stråken ska fungera optimalt krävs ett sammanhängande stråk utan barriärer (som vägar, byggnader och andra hårdgjorda ytor). Bäcken som löper genom Glimåkra är ett bra exempel på ett stråk som har förutsättningar för att fungera som en blågrön korridor, och kan bidra med ekosystemtjänster.

Trädgårdar och bostadsgårdar

Väster om Brobyvägen är det framförallt villakvarter som breder ut sig. Här är de ekologiska och sociala aspekterna inte lika utvecklade i form av till exempel gröna stråk eller parker. Den privata trädgården kan därför få en större betydelse för individens hälsa och förmåga att återhämta sig. De ekologiska aspekterna i ett villaområde är väldigt beroende av hur trädgårdarna är utformade. Trädgårdar med blommor och buskar som innehåller rikliga mängder med nektar är viktiga punkter för insekter, och därmed också fåglar som äter insekter. Det är dessutom vanligt med matning av fåglar i den här typen av områden, vilket under vintertid kan locka flera fåglar som annars inte brukar återfinnas i bebyggda områden. Trädgårdarnas betydelse för däggdjur kan däremot

anses vara högst begränsad. Men ett område med lövhögar eller en öppen kompost kan fungera som en vinterbostad för igelkotten, och tidiga vårlökar som tulpaner är uppskattat av både rådjur och kaniner.

Parker och dammar

I Glimåkra finns en anlagd damm mitt i den centrala parken, öster om Brobyvägen och sydväst om kyrkan. Dammen är cirka 35 m i diameter med en ö i mitten av dammen med några buskar och träd. Dammen är även hem för några änder och har ett utflöde till bäcken som rinner förbi. Dammen är helt och hållet inhägnad för att förhindra olyckor.

Parken är en central och publik plats i Glimåkra. Här finns bland annat byns lekplats. Parken gränsar till folkhögskolan i Glimåkra, kyrkan och en förskola. Det finns gott om ytor att röra sig på i parken. Med gångstråk och klippta gräsmattor finns möjligheter för flera olika fritidsaktiviteter. Det finns bänkar utplacerade med jämna mellanrum för den som vill ta en paus. I den norra delen av parken finns även ett mindre skateboardområde med bland annat en ramp och ett räcke.

I södra Glimåkra finns en folkpark. Parken, och huset som tillhör parken, sköts idag via ett familjeföretag. Parken är vacker att vandra i, men hade kunnat göras mer tillgänglig för omgivningen, genom till exempel en ökad skötsel för att hålla undan oönskad undervegetation som nässlor och täta snår som förhindrar framkomligheten. Dessutom skulle området kunna kopplas till den gamla järnvägen, där det nu går en promenadväg, och till det södra bostadsområdet. På grund av Glimåkra åkeri och Glimåkravägen har Folkets park idag ingen strategiskt placering. För att ta sig till parken behöver de flesta korsa Glimåkravägen och åkeriets uppställningsplats.

Allmänna grönområden

I framförallt den östra delen av Glimåkra finns det gott om grönytor inorporerat i byns struktur. Vilken typ av innehåll de olika områdena har påverkar hur de används, och vilket djur- eller växtliv de gynnar. Majoriteten av grönytorna i Glimåkra har liknande utseende och uppbyggnad, vilken består av kortklippta gräsmattor med enstaka buskage eller träd.

Öster om Boaltsvägen finns ett grönområde som är mer eller mindre otillgängligt. Detta främst på grund av undervegetationens innehåll, som mestadels består utav brännässlor. Eftersom grönområdet är beläget i en svacka i södra delen blir det tidvis vatten stående. Området smalnar av norrut och smiter in mellan det gamla sågverket och ett villaområde i öster. Vid den nybyggda fotbollsplanen tar det helt stopp.

Skog

Nästan hela Glimåkra är omringat av skogsområden, det är nära till naturen i hela byn. Även om det inte nödvändigtvis går någon stig eller gångväg genom skogen så tillhör den, till skillnad från ett planterat fält eller en åker, allemansrättslig mark och är därmed tillgänglig rent teoretiskt till fots.

Skogen är och var en viktig del av Glimåkras karaktär. Tidigare präglades skogsområdena framförallt av nötbärande vegetation som hassel, ek och bok, eftersom skogen i huvudsak hade som syfte att föda svin och inte att producera virke. Det var inte förrän 1722 som vi kan finna de första anteckningarna kring gran i dessa trakter. Granen är kanske idag det vanligaste träslaget i skogarna runt Glimåkra.

I Högsma öster om Glimåkra uppmärksammades 1868 en ovanlig ek, som idag kallas för Högsma-eken. Eken är en blandning mellan vanlig skogsek och bergsek, och skiljer sig från de båda huvudarterna genom att bladen har väldigt få inbuktningar.

Vattendrag

Genom och runt Glimåkra rinner flera mindre vattendrag. Några av bäckarna är idag alldeles överväxta, och här går det inte längre att urskilja var bäcken löper och var fast mark tar vid. På andra ställen är bäcken framröjd och har lyfts fram som ett vackert inslag i byn. Väster om Glimåkra rinner ett större vattendrag, i vars södra del det finns ett vattenkraftverk. Kraftverket och uppdamningen av ån ligger på privat mark och är därför inte tillgängligt för allmänheten.

Slutsats

- Bäckan som rinner genom östra Glimåkra är viktig för Glimåkras grön- och blåstruktur. Grönytorna i Glimåkra är koncentrerade till östra sidan av byn och då framförallt längsmed bäcken.
- I västra Glimåkra kan det vara av intresse att undersöka om det finns ett behov av allmänna grönområden, som parker, lekplatser, rekreationsstigar etc.
- Rekreatiomsområdet Trollabackarna, norr om Glimåkra, är ett populärt naturområde som är viktigt för invånarna i Glimåkra

Foto: Roberto Finoli

FRITID, REKREATION OCH KULTUR

Föreningar

Glimåkra har ett stort föreningsliv. Glimåkra Idrottsförening fokuserar främst på fotboll. I Glimåkra finns även en hockeyklubb, Glimma Hockey. Utanför Glimåkra, strax väster om byn, håller Glimma Ryttaförening till. Förutom att anordna träningar och hålla i ridundervisning, är de mest kända för att anordna Göingeritten, en distansritt med tävlan i olika klasser och distanser. Göingeritten på 160 km har SM-status. I Glimåkra finns även en scoutkår som varit verksam i över 70 år. Kåren har bland annat placerat sig i Guinness rekordbok när de tillagade ett rekordlångt pinnbröd på 125 m år 2006. Biodlarföreningen i Glimåkra bildades 1925. 2003 fick föreningen tillgång till ett område i utkanten av Glimåkra. Året därpå kunde föreningen öppna sin klubbstuga och föreningsbigård, på marken som tidigare innehållit isbana där ishockey har spelats. Idag är området en grönyta med varierande växtlighet. Föreningen håller kurser i biodling och säljer även olika sorters honung.

Gröna mötesplatser

Det är viktigt med god tillgång till allmänna gräsmattor och lekplatser för att spontanlek och spel ska uppstå i ett bostadsområde. Allmänna grönytor är även viktiga eftersom de erbjuder en plats att samlas och umgås på, som alla har lika mycket rätt till. Speciellt inom områden med mycket lägenheter, där inte varje hushåll har tillgång till en egen trädgård, är det viktigt med gott om funktionella och allmänna ytor. Oftast tillhandahåller bostadsrättsföreningen eller hyresvärderna grönytor i anslutning till byggnaderna för de boende.

Bäcken som rinner gennom östra Glimåkra har, tack vare att den inte kulverterats, bildat ett grönområde som är tillgängligt till fots genom nästan hela byn. Enstaka större grönområden återfinns annars som gröna fingrar in i byn och binder samman byn med den omkringliggande naturen.

Lekplatser

På Prästängen finns Glimåkras centrala lekplats. Lekplatsen vänder sig främst till yngre barn. Här finns flera olika typer av utrustning, från rutschbana till klätterställningar och balanseringsstockar. Eftersom

det endast finns en lekplats i byn behöver den kunna serva hela Glimåkra.

Allemansrätten

Allemansrätten berättar om vilka rättigheter och skyldigheter vi har när vi är ute i skog och mark. Generellt gäller det att inte störa och inte heller förstöra. Det är inte tillåtet att färdas över en trädgård intill en bostad, eller över en åker med grödor, eftersom detta stör eller förstör. Däremot är det oftast okej att passera en trädplantering, eftersom det inte förstör själva planteringen.

Motionsslingor och leder

Kust-kustleden

Norr om Glimåkra möts två etapper av Skåneleden. Det är etapp 6: Vesslarp-Trollabackarna och etapp 7: Trollabackarna-Klinten. Skåneleden är en av de större vandringslederna som löper genom södra Sverige. Leden är uppdelad i fem delleder, där de ovanstående etapperna tillhör kust till kustleden. Kustleden löper mellan Sölvesborg och Ängelholm och är totalt 367 km lång. I beskrivningen av etapp 6 och 7 omnämns bland annat sevärigheter med natur- och kulturvärde. Några sådana exempel är det nerlagda glasbruket i Glimåkra, Måns backstuga (uppförd 1860) samt vackra valvbroad, stengårdsgårdar och hag- och våtmarker. Längs med de två deletapperna finns iordningställda rast- och badplatser samt toaletter.

I Trollabackarna finns även tre motionsslingor av varierande längd, väl utmärkta och lättillgängliga, om än inte tillgänglighetsanpassade.

Bad

Norr om Glimåkra ligger Trollabadet, som är ett anlagt friluftsbad. Badet öppnar i början av juni och stänger i mitten av augusti. Badet är öppet mellan 10-20 utom under simskoleperioden då badet öppnar klockan 12. Trollabadet är obevakat, så badning i friluftsbadet sker på eget ansvar.

Trollabadet, som ligger nordöst om Glimåkra, består av en konstgjord bassäng som är anlagd strax intill Trollasjön. Sjön är resultatet av en fördämning av ån som gjorde för ca 75 år sedan, och kan snarare ses som en damm än en sjö. Badet byggdes under slutet av 1940-talet och är idag ett

Foto: MiP Media

populärt besöksmål för Glimåkrabor under varma sommandagar. För skolelever är simundervisning ett obligatoriskt moment upp till årskurs nio, och det krävs att en elev kan simma 200 m i årskurs sex för att kunna bli godkänd i idrott och hälsa. I Glimåkra kan eleverna antingen ha simundervisning under sommaren i Trollabadet eller i simhallen i Broby. I anslutning till Trollabadet, i Drakeberga, återfinns också den vackra gamla Hembygdsgården, som ägs och förvaltas av Glimåkra Hembygdsförening.

Övernattning

I Glimåkra kan du bo på Glimåkras Folkhögskola. Skolan erbjuder ett vandrarhemsboende, med närhet både till byns centrala verksamheter och den gröna omgivningen med Skåneleden och rekreationsområden. Det finns totalt 20 bäddar i 1- och 2-bäddsrum där man delar toalett och dusch med ett annat rum. Skolan har tillgång till kök, där man kan laga sin egen mat. Det finns även vissa tvättmöjligheter på vandrarhemmet. Även Högsma Bygdeförening har ett vandrarhem, vilket har en hög beläggning över stora delar av året. Ett annat alternativ är Glimåkra byhotell, som ligger i anslutning till restaurang Västergård i Glimåkra. Glimåkra byhotell är ett B&B, som har möjlighet att servera både frukost, lunch, picknick och kvällsmat. Det finns totalt 10 stycken dubbelrum med dusch, toalett och tv.

Trollacenter

Trollacenter är ett initiativ som startades upp av den ideella föreningen Glimåkra Utveckling (GU). Idag är Göinge Trollacenter (GTC) en egen ideell förening som driver projektet med Trollacenter tillsammans med Glimåkra Utveckling och kommunen. Trollacenter består idag i huvudsak av en ishall, Trollarinken, och ett större skogsområde. I Trollarinken är det möjligt att åka skridskor eller spela ishockey och curling. 2014 köptes ett mäss- och sportgolv in för att göra det möjligt att göra om isbanan till en mäss- eller sporthall. I Trollarinken är det även möjligt att träna styrketräning. Sedan 2015 driver även GTC, tillsammans med kommunen, Trollabadet och all försäljning runtomkring badet.

Syftet med Trollacenter är att samla flera verksamheter på ett och samma ställe. Idag är bland annat

ryttarföreningen, ishockeyklubben och curlingen involverade i Göinge Trollacenter. För närvarande diskuteras hur Trollacenter ska utformas, för att på bästa sätt gynna utvecklingen av området. Förhoppningarna är att Trollacenter ska bli ett aktivitetscentrum, som inte bara har betydelse för Glimåkra utan för hela Östra Göinge och det gröna hjärtat. Önskemålet är att det framöver ska vara möjligt att ha större evenemang i området, men även att det ska kunna användas av flera olika verksamheter under dagarna.

Ett stort idrottsevenemang, orienterings-tävlingen 10-mila, med ca 7 000 deltagare, planeras att gå av stapeln i just Glimåkra år 2019. Det finns ett stort engagemang i arbetet med planeringen av evenemanget.

Göingen är en berättare

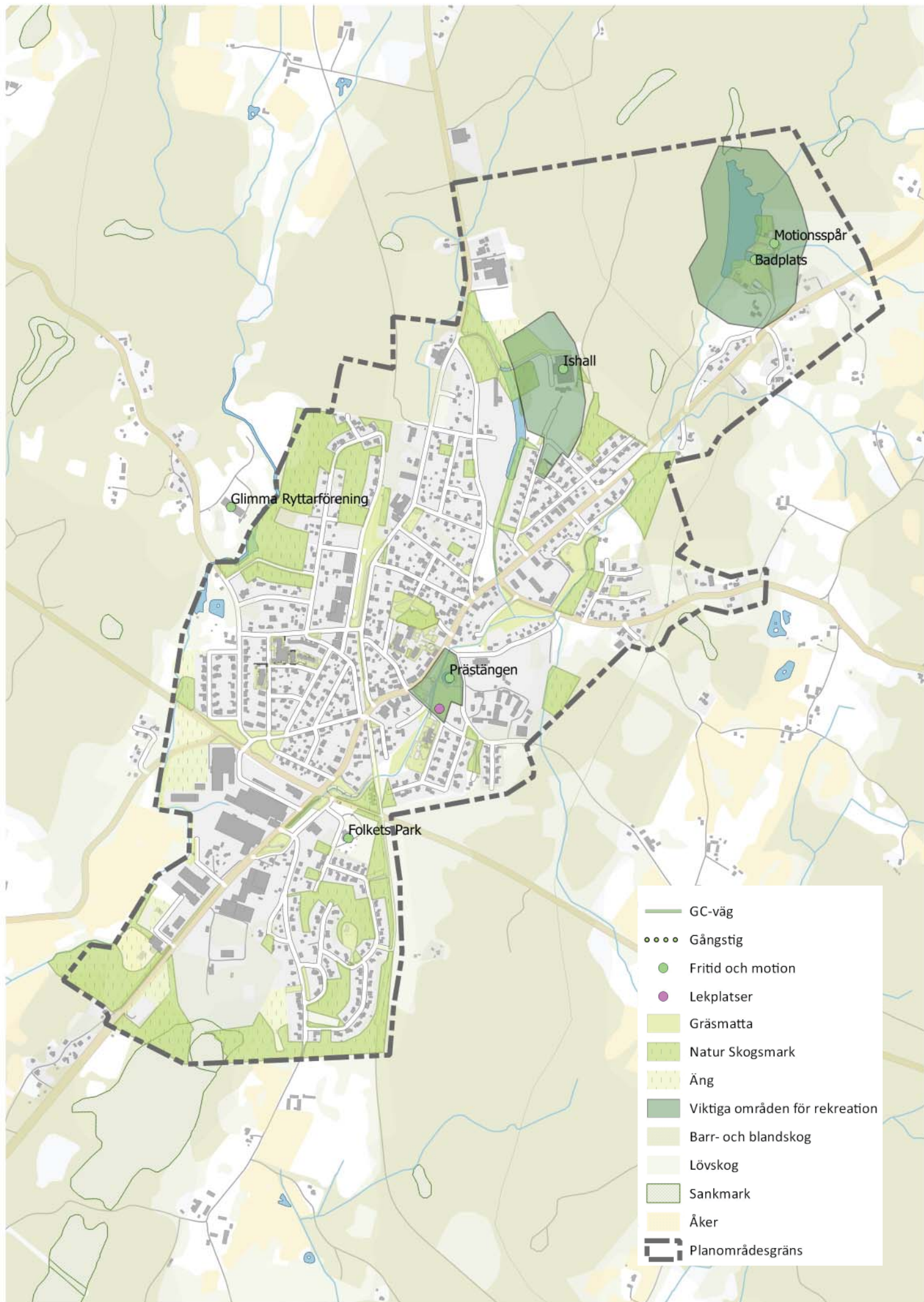
I Östra Göinge har det sedan en lång tid tillbaka vuxit fram olika berättelser och sägner, inte minst i Glimåkra. Göingen är känd för att vara en berättare, en tradition som levt vidare. Detta tack vare bygdens berättare, guider och kulturföreningar, Glimåkra hembygdsförening och företagande i Kulturella och Kreativa Näringar (KKN) samt tack vare ett samtida, mångkulturellt kulturutbud.

Museum i Glimåkra

1993 slog Glimma Glasmuseum upp portarna i centrala Glimåkra. Muséet innehöll ca 3000 glasartiklar av brukets sortiment samt glas från andra svenska och utländska bruk. Idag finns flera av föremålen från muséet istället utställda på Västergård i Glimåkra och på Hembygdsgården i Drakeberga.

Svenska Vävstolsmuseet i Glimåkra slog upp portarna 1995 och har en permanent utställning av vävstolar och dylikt, samt arrangerar årligen ett antal träffar, utställningar med textil konst och traditionellt vävhantverk. För ca 30 år sedan drogs de årliga Vävdagarna igång av Svenska Vävstolsmuseet och andra aktörer inom vävbranschen. Runt 6 000 besökare kommer i oktober varje år till Glimåkra och Vävstolsmuseet under tre dagar. Många av Glimåkras företag är med under Vävdagarna, även Folkhögskolan.

Slutsats

- Det finns många föreningar i Glimåkra med varierande syfte. Framförallt för Glimåkras barn och unga är det positivt med ett rikt föreningsliv på orten.
- I Glimåkra finns det flera välutvecklade rekreationsområden i utkanten av byn, däribland en sträckning av Skåneleden. Därför är det av intresse att även utveckla de gröna stråken som löper genom Glimåkra, för att knyta samman byn med det omgivande landskapet.
- Trollacenter är det största pågående projektet i orten. Hur Trollacenter utvecklas kommer att ha stor betydelse för hela Östra Göinge, och påverka hur Glimåkra kommer att utvecklas.

KOMMUNAL SERVICE

Enligt befolkningsprognoserna kommer antalet barn i Glimåkra att öka marginellt de kommande 10 åren. Ökningen kommer på lång sikt innebära att det behövs ytterligare nya lokaler. Men för aktuell planeringshorisont är de befintliga lokalerna tillräckliga, om användningen av rummen omorganiserar.

Förskola

Trollbäckens förskola

Det finns en förskola i Glimåkra och det är Trollbäckens förskola. Förskolan har totalt sex avdelningar, både för de yngre och de äldre barnen. Förskolan ligger mitt i Glimåkra och har nära till såväl bibliotek och affär, som naturen, skogen och ankdammen. Förskolan arbetar med att höja statusen på leken och tycker att leken är en viktig del av barns liv. Det är i leken som barnet utforskar och gör världen mer begriplig, utvecklar sin kreativitet och sociala kompetens. På förskolan finns pedagogerna som hjälper till och stödjer leken.

Skola

Glimåkraskolan

På skolan går cirka 180 elever från förskoleklass upp till årskurs 6. Det finns fritidshem för både de yngre och äldre eleverna. Skolan kännetecknas av kunniga pedagoger och intresserade elever. Skolans motto är ansvarsfulla elever med lust att lära, och ansvarsfulla och inspirerande lärare med lust att engagera.

Fritidshemmen på Glimåkraskolan kallas för Trollflöjten, Trollet och Trollsländan.

Glimåkra Folkhögskola

I Glimåkra finns sedan 1959 en folkhögskola. Folkhögskolan blev en fristående folkhögskola 1971, men är fortfarande en kristen skola. Själva folkhögskolan är uppbyggd kring en prästgård från 1700-talet. I prästgården ligger lektionssalar, och konferensrum. Det finns möjlighet att bo på skolan i något av elevhemmen intill skolbyggnaden eller i stugbyn en bit bort. Totalt finns 100 rum tillgängliga på skolans internat. Skolan är delvis gjord tillgänglig för rullstolsburna samt syn- och hörselskadade.

Idag finns det elva program att söka på folkhögskolan. Två av linjerna riktar sig till dem som vill läsa in sin gymnasiekompetens. En vänder sig till dem som tidigare läst på särskola, eller har en synnedsättning och vill träna upp sin självständighet inför jobb eller vidareutbildning. Det finns även en bibellinje och en gospellinje samt tre linjer som vänder sig till den som vill utveckla sin kreativa sida inom hantverk eller skrivande. Det finns även en linje som vänder sig till dem som vill lära sig svenska, SFI linjen.

Fritidsgårdar

I Glimåkra finns idag ingen fritidsgård, ungdomar hänvisas till de andra två fritidsgårdarna i Sibbhult eller Knislinge, eller till Osbys fritidsgård. Däremot finns det, på Prästängen i centrala Glimåkra, en skateboardramp som köptes in 2005. Elevrådet på Göingeskolan i Broby, med elever från de olika byarna i kommunen, har framfört sina synpunkter på mötesplatser för unga i Glimåkra. De menar att det saknas mötesplatser, och ser gärna att det finns fler aktiviteter som riktar sig till dem.

Bibliotek

I centrala Glimåkra, i gamla kommunalhuset, ligger idag Glimåkras bibliotek. Här är det möjligt att låna böcker, läsa tidningen, skriva ut eller kopiera texter samt låna bibliotekets wifi. Det anordnas också föreläsningar och författarbesök. Biblioteket är dessutom en viktig mötesplats där människor, i alla åldrar och av olika etnicitet, kan träffas.

Vård

För de äldre i befolkningen finns det bland annat tillgång till hemtjänst, antingen via kommunen eller något av de 6 privata företag som kommunen har godkänt. Ett annat alternativ är att välja något av de olika boendalternativen som kommunen tillhandahar. Ett alternativ i Glimåkra är trygghetsboendet i kvarteret Filantropen. Förutom att erbjuda seniorboende finns det i kvarteret en restaurang och även en mötesplats kallad Trollebo, där högtider kan firas gemensamt. Varje vecka spelas det dessutom bingo med efterföljande fika.

Vid funktionsnedsättning erbjuder Östra Göinge kommun en rad tjänster, allt från personlig assistans till korttidsvistelser. I Glimåkra finns serviceboendet Änglagård. Här finns tillgång till gemensam service och fast anställd personal, som tillsammans med de boende hittar på olika aktiviteter. I Glimåkra finns möjlighet att ingå i dagligverksamheten som bedrivs privat av den ideella föreningen Medvind.

Slutsats:

- I Glimåkra finns ett varierat utbud av vård för äldre
- Det finns ett behov att skapa fler mötesplatser för unga i Glimåkra.
- På Prästängen återfinns Glimåkras centrala lekplats. Lekplatsen vänder sig främst till yngre barn och som sådan fungerar den väl. Om det blir aktuellt att göra om eller lägga till delar i lekplatsen skulle även äldre barn och deras intressen kunna integreras på platsen
- Trollacenter är ett viktigt område i utveckling i Glimåkra. Ett utvecklat Trollacenter kommer att få stor betydelse för Glimåkra, men även Östra Göinge i stort

HANDEL, VERKSAMHETER OCH SERVICE

I Östra Göinge finns Göinge Näringsliv, en ekonomisk förening med cirka 200 medlemmar, varav majoriteten är företag i Östra Göinge kommun. Föreningen verkar för att tillsammans med kommunen skapa förutsättningar för utveckling av befintliga företag, men även för att stödja nyetablering av företag. Föreningen erbjuder även rådgivning och ett flertal utbildningar inom bland annat affärsutveckling, affärsjuridik m.m. Göinge Näringsliv är en kontaktlänk mellan företagen och kommunen.

Handel i centrum

I Glimåkra är handelsstråket koncentrerat till Storgatan, (väg 119) som går i nord-sydlig riktning genom byn. Handeln har tidigare varit samlad vid järnvägen och Glimma glasbruk, men när dessa lades ner flyttades centrum till Storgatan. Här används fortfarande några av de gamla lanthandlarna som uppförts till enklare handelsverksamhet. Längs med centrumstråket finns flera olika typer av verksamheter, från enklare restauranger till bank, bibliotek och bilverkstad samt elektriker. Här finns även en lokal mataffär, tandläkare och blomsteraffär. Vid södra infarten till byn ligger dessutom en diverseaffär och textilkammare.

Verksamheter utanför centrum

Längs Västra Järnvägsgatan och Fabriksgatan ligger flera olika typer av industrier. Vid norra infarten av Fabriksgatan ligger ett träningscenter och en verkstad. (Enligt en medborgardialog är området illa ansett av invånarna och anses behöva rustas upp.) Längre söderut i byn, längs med Fabriksgatan, ligger två snickerier. Längs med Västergatan ligger en skoleverantör och i nära anslutning, på Ågagatan, även en restaurang.

Väster om väg 119 och vid södra infarten till Glimåkra ligger ett stort verksamhetsområde, med framförallt möbeltillverkning. Här ligger företag som sedan 1980-talet arbetat med att ta fram inredningsprodukter till olika företag, som skärmväggar, receptionsdiskar etc. Här ligger även ett möbelföretag som tillverkar soffor till privatpersoner och ett familjeföretag som är underleverantör till möbelindustrin, med bland annat tillskärning av skinn. Utöver möbelindustrin finns det även andra verksamheter här, som en däckverkstad

och en maskinverkstad. I området äger Östra Göinge kommun 4,6 hektar, som i detaljplan är avsatt för industri och inte används i dagsläget. Det finns även stora områden småindustrimark som är företagsägda, men inte bebyggda. Under 2015 inkom två ansökningar om bygglov på privatägd industrimark, och under 2014 startade tre nya företag upp i befintliga lokaler i Glimåkras södra industriområde. (Under 2015 startade inga anmälningspliktiga företag upp i Glimåkra). Intresset av att starta upp och driva verksamheter i Glimåkra, berör främst småskalig verksamhet och befintliga lokaler.

Lantbruk

Det finns ett par lantbrukare runt om i Glimåkra, som sysslar med mjölkproduktion eller har köttdjur. Det finns även flera skogsfastigheter, där en av de största är känd för sin avverkningsmetod. Metoden innebär att stammar som är för små för att avverkas får stå kvar och växa till sig när de större träden plockas ut (metoden kallas bländningsbruk).

Liksom i övriga Sverige har lantbruket drabbats negativt i Östra Göinge. De senaste åren har flera av lantbruken, och då framförallt mjölkproducenterna, tvingats lägga ner.

Gårdsbutiker:

Det finns en gårdsbutik som ligger nordväst om Glimåkra. I gårdsbutiken säljs nöt-, fläsk- och lammkött från djur som fått växa upp på den egna gården, men även varor från andra gårdsbutiker. Nötkreaturen är av rasen Limousin som anses ha extra fint kött. Butiken har sommartid öppet på fredagar och lördagar.

Slutsats:

- Utbudet i Glimåkra centrum är begränsat till enklare handelsverksamhet, som lokal mataffär och servering. Därför är det viktigt att värna om den handel som har etablerat sig.
- Det finns gott om verksamheter etablerade i Glimåkra.
- Vid intresse av att nyetablera verksamheter finns det industrimark tillgänglig i södra Glimåkra. Utifrån de förutsättningar som byn har idag, och den låga efterfrågan som råder, kan den industrimarken som nu finns avsatt i södra Glimåkra anses vara tillräcklig.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Vatten och avlopp

Glimåkra har vatten och avloppsförsörjning i kommunal regi. Ledningsnätet består av tre separata system, ett för dricksvatten, ett för spillvattenavlopp och ett för dagvatten. Idag får Glimåkra sitt dricksvatten från en egen vattentäkt. Avloppsreningen sker i dagsläget vid Brobys reningsverk, dit vattnet skickas via ledningar från Glimåkra. Anläggningen i Broby har i stor utsträckning nått sin tekniska livslängd. Tanken är att reningsverket i Broby ska avvecklas så snart reningsverket i Knislinge är moderniserat, vilket beräknas ske inom en snar framtid. Därefter kommer avloppsvattnet att skickas till Knislinge.

Avfall

Kommunen har genom nationella regler ansvar för att samla in hushållsavfall. Sophämtning, avfallsbehandling och återvinning av avfall sköts av det kommunala bolaget Östra Göinge Renhållnings AB. Insamlingen sker genom så kallad grindhämtning, vilket innebär att en stor mängd avfall hämtas direkt vid fastigheten. I Östra Göinge finns tre stycken återvinningscentraler. En i Knislinge, en i Sibbhult och en norr om Östanå i Kattarp. Återvinningscentralerna tar emot allt återvinningsbart avfall gratis från privatpersoner, under förutsättningen att det är mindre än 4m³ per person och dag.

Energi

Energifrågor berör flera parallella processer. Det handlar om att minska energiförbrukningen och återvinna så långt som möjligt. För att minska koldioxidutsläppen ska så mycket som möjligt av den energin som används vara ren och förnyelsebar energi. Energifrågor är nära kopplade till klimatfrågorna och samspelet mellan energi och klimat är högst relevant, också på lokal nivå. Genom god planering har Östra Göinge kommun som samhällsplanerare stora möjligheter att verka för hållbara lösningar, som bidrar till en god utveckling. I valet av grön energikälla är det viktigt för Östra Göinge att utöver kostnaden för anläggningen väga in hur anläggningen påverkar omgivningen, vilken yta den kräver, hur mycket den producerar och hur lång livstid den har. I Glimåkra finns ett fjärrvärmeverk som idag drivs av Glimåkra Biovärme AB. Fjärrvärmeverket har en kapacitet på 2

MW, vilket kan försörja cirka 400 villor med värme när det är som kallast. Ett fjärrvärmeverk kan ses som en storskalig variant på vedpanna när det kommer till funktion. Fjärrvärmeverket byggdes 2012 av Glimåkra Biovärme AB. Kunderna i Glimåkra består främst av olika företag samt folkhögskolan. Verket ligger längs med Enegatan i södra Glimåkra.

Berg- och jordvärme är två exempel på energi-anläggningar som är vanliga att installera i villor, men kan även installeras för större fastigheter. Andra energianläggningar som finns på marknaden är luftvärmepump, luft-vattenvärmepump och frånluftsvärmepump.

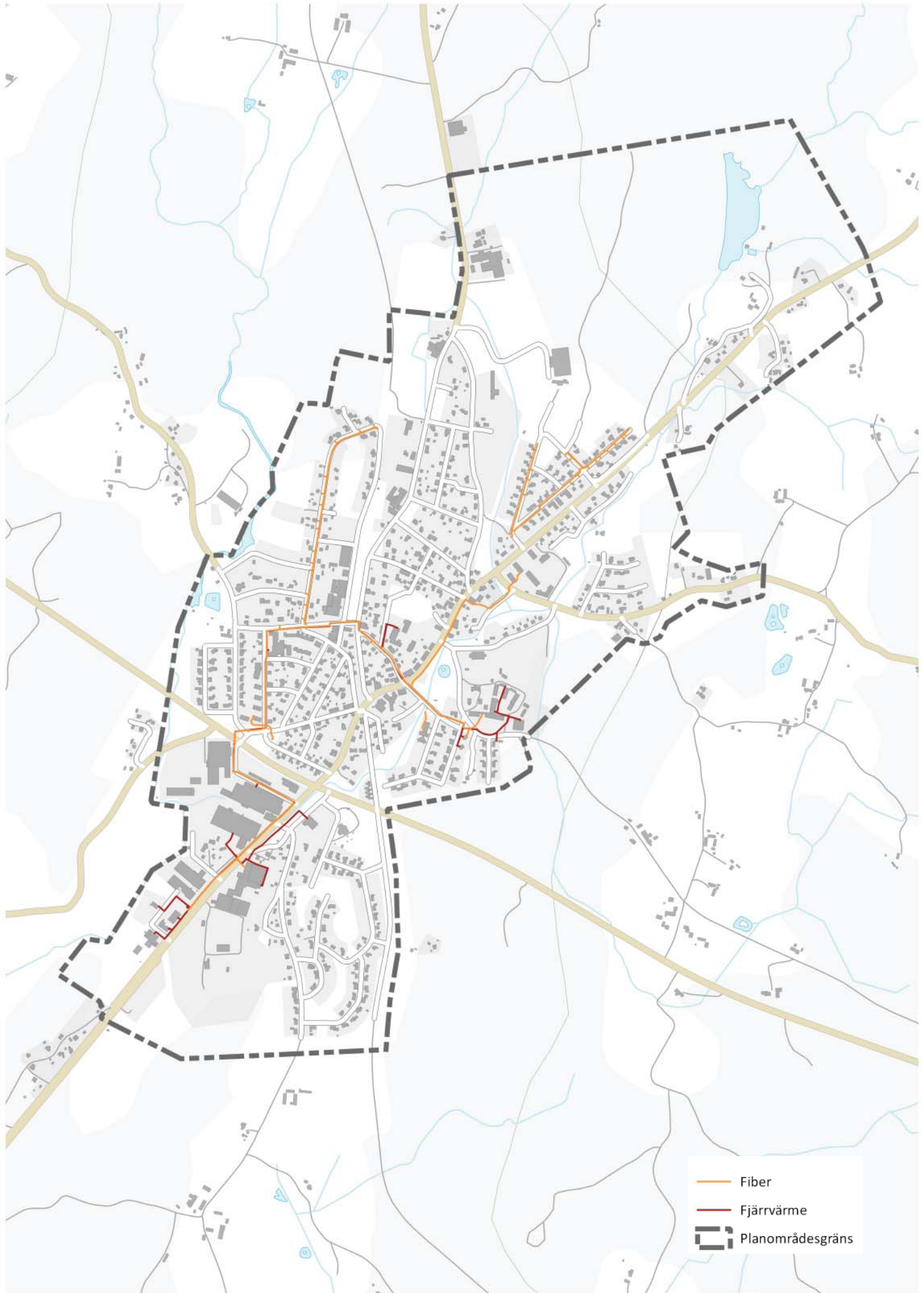
Vindkraft är också en typ av grön energikälla som utvinner energi från vinden. Östra Göinge har tagit fram en vindbruksplan, som ska visa var det är lämpligt att etablera vindkraftverk. Planen togs fram 2009 och antogs i september 2012. I planen finns det endast ett område utpekade som lämpligt att etablera vindkraft och det ligger inte i närheten av Glimåkra.

Solceller är en annan typ av grön energikälla som utvinner energi från solens strålar. Solceller är oftast som mest effektiva mars till oktober. I Östra Göinge valde kommunen att anlägga solceller på sporthallen i Knislinge när den byggdes 2014. Solcellerna har hittills tillverkat 0,046 GWh/år. Den energin som inte behövs i sporthallen under sommarhalvåret (när sporthallen är stängd), säljs på elnätet.

Tele- och datakommunikation

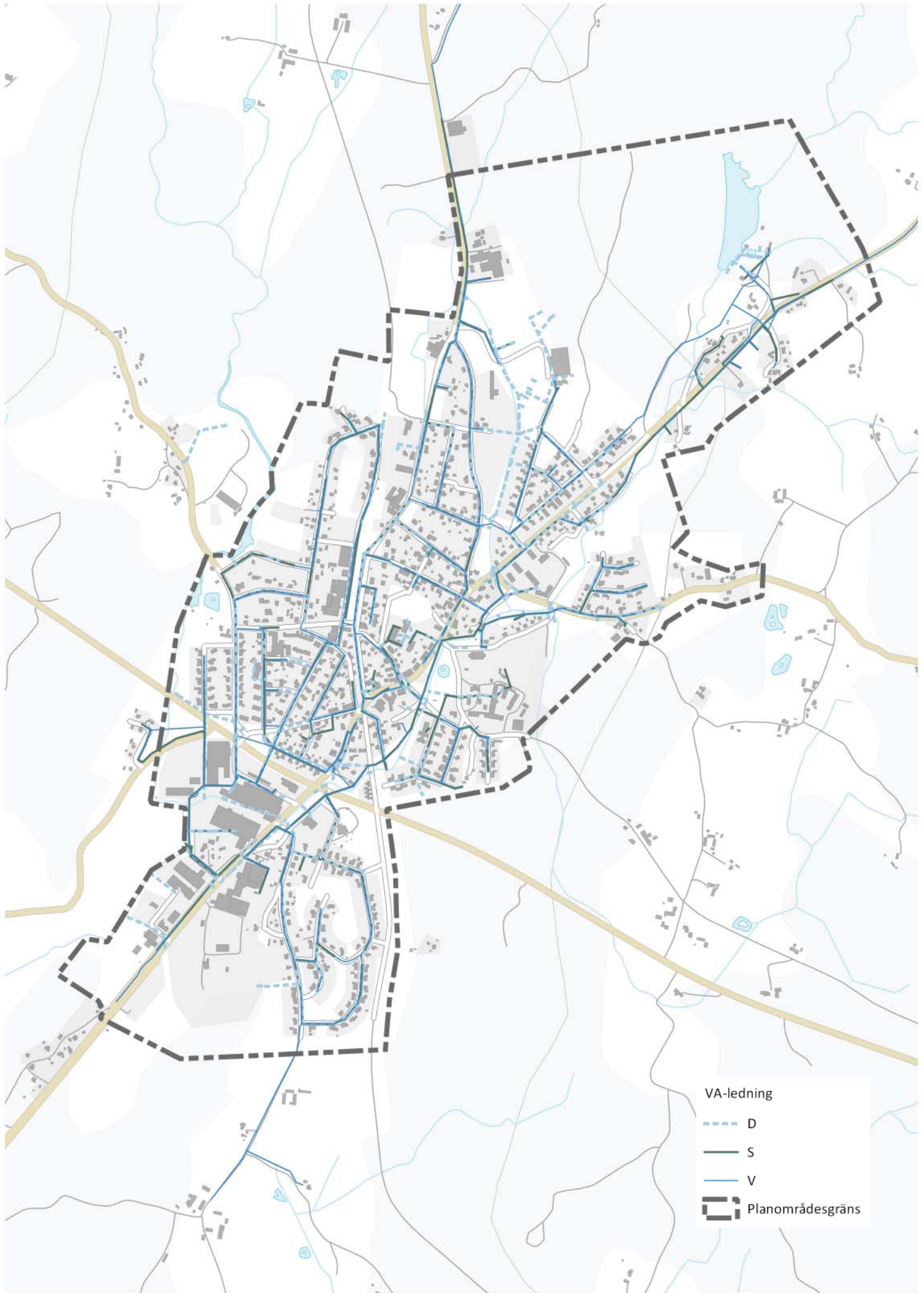
Idag sker nästan all tele- och datakommunikation via olika bredbandslösningar. Denna trafik kan antingen ske via mobilnät eller det fasta nätet. Det fasta nätet håller idag på att övergå från det traditionella kopparnätet till det mer moderna fibernätet. I Glimåkra är fiber nedgrävt längs med samma sträcka som fjärrvärmens. Det innebär att det, liksom gällande fjärrvärmens, nästan uteslutande är företag och folkhögskolan som är anslutna till fiber. Majoriteten av enfamiljsfastigheter saknar däremot fiberanslutning.

Slutsats

- Energismarta lösningar och förnyelsebara energikällor bör främjas
- Fibernätet är idag begränsat och bör byggas ut

NATUR- OCH KULTURMILJÖ OCH RIKSINTRESSEN

Kulturmiljö

Hela Glimåkra klassas idag som "särskilt värdefull kulturmiljö" av Länsstyrelsen. Det gör även flera orter norr om Glimåkra. I Glimåkra finns inga kulturskyddade byggnader.

I Bosarp, utanför Glimåkra, ligger en av Glimåkra Hembygdsförenings byggnader, Backstugan, eller Boaltamänsastugan som den också kallas, byggd 1860 (dock ej byggnadsminnesmärkt). Hembygdsgården i Drakeberga ägs även den av Glimåkra Hembygdsförening och är ett museum som visar ett mindre småbrukarhem. Vidare återfinns en ryggåsstuga från 1700-talet på folkhögskolans mark, stugan flyttades dit från Gummarp 1947.

Folkets Park i Glimåkra byggdes under 1912 och fick sin nuvarande placering 1927. Idag drivs folkparken som en ekonomisk förening, och aktiviteterna i parken är mestadels privata tillställningar. Ett undantag är under Vävdagarna när en stor del av försäljning av vävmaterial och tillbehör sker i Folkets park.

Fornlämningar

Inom planområdet återfinns åtta kända registrerade fornlämningar, samtliga omfattas av 2 kap Kulturmiljölagen (KML). Dessa åtta fornlämningar består av Glimminge bytomt, en valvbro, fem hållristningar samt en förhistorisk grav i form av en stensättning. Deras lokalisering är utpekad på tillhörande karta. Utöver dessa tillkommer ett antal lämningar som inte omfattas av 2 kap KML. Majoriteten av lämningarna är fastställda, men det finns också några enstaka som kräver vidare utredning. En av lämningarna som behöver vidare utredning är placerad intill kyrkan, och är det enda större fornlämningsområdet inom planområdet.

Utöver de ovan nämnda områdena återfinns också flera fornlämningar placerade utanför planområdets gränser. Området öster om Glimåkra, Häggeryda, är ett område där flertalet fornlämningar har hittats. Det är allt från boplatser och älvkvarnar från stenåldern-järnåldern, till lämningar som inte är fullt så gamla, till exempel vägmärken från 1520 eller senare. Norr om Glimåkra finns en kulturhistorisk lämning vid namn Trollabackarna. Enligt sägner kring backarna

sågs det att det bodde en jätte i en grotta i backarna.

Trollabackarna var tidigare rikt på fornminnen och monument i form av stora stenblock, som till exempel Trollastenen, även kallad "stenen med guldyxan". Det sades att det på stenens topp låg en guldyxa, som var omöjlig att nå. Detta då stenens sidor var för branta för att klättra på, och stenen i sig var ca 12 m hög. Men under 1900-talets början förstördes och exporterades flera av stenblocken, däribland Trollastenen, när stenbrytningen i trakten hade tagit sin början. I Glimåkra socken har det funnits flera stenbrott. Några av de viktigare var belägna i St. Björkeröd, Kräbbleboda och Romperöd. Stenbrottet i St. Björkeröd är 500 m långt, 60 m brett och 70 m djupt. I Boalt bryts fotfarande sten och här ligger även Göinge Stenförädling.

Riksintressen Naturvård

Norr om Glimåkra finns ett område som sedan år 2000 klassats som "Riksintresse naturvård" av Naturvårdsverket. Området anses vara ett "Ålderdomligt odlingslandskap med florasvärden vid ensamgård". De huvudsakliga bevarandevärdena i området är bergrundsmorfologin, och förekomsten av så kallad grönsten och nedlagda bergtakter. Ett annat värde i området är Ängslövsskogen. Området är på 772 hektar och sträcker sig norr ut från Glimåkra. Området ingår både i nationella och regionala bevarandeplaner.

Skyddsvärda biotoper

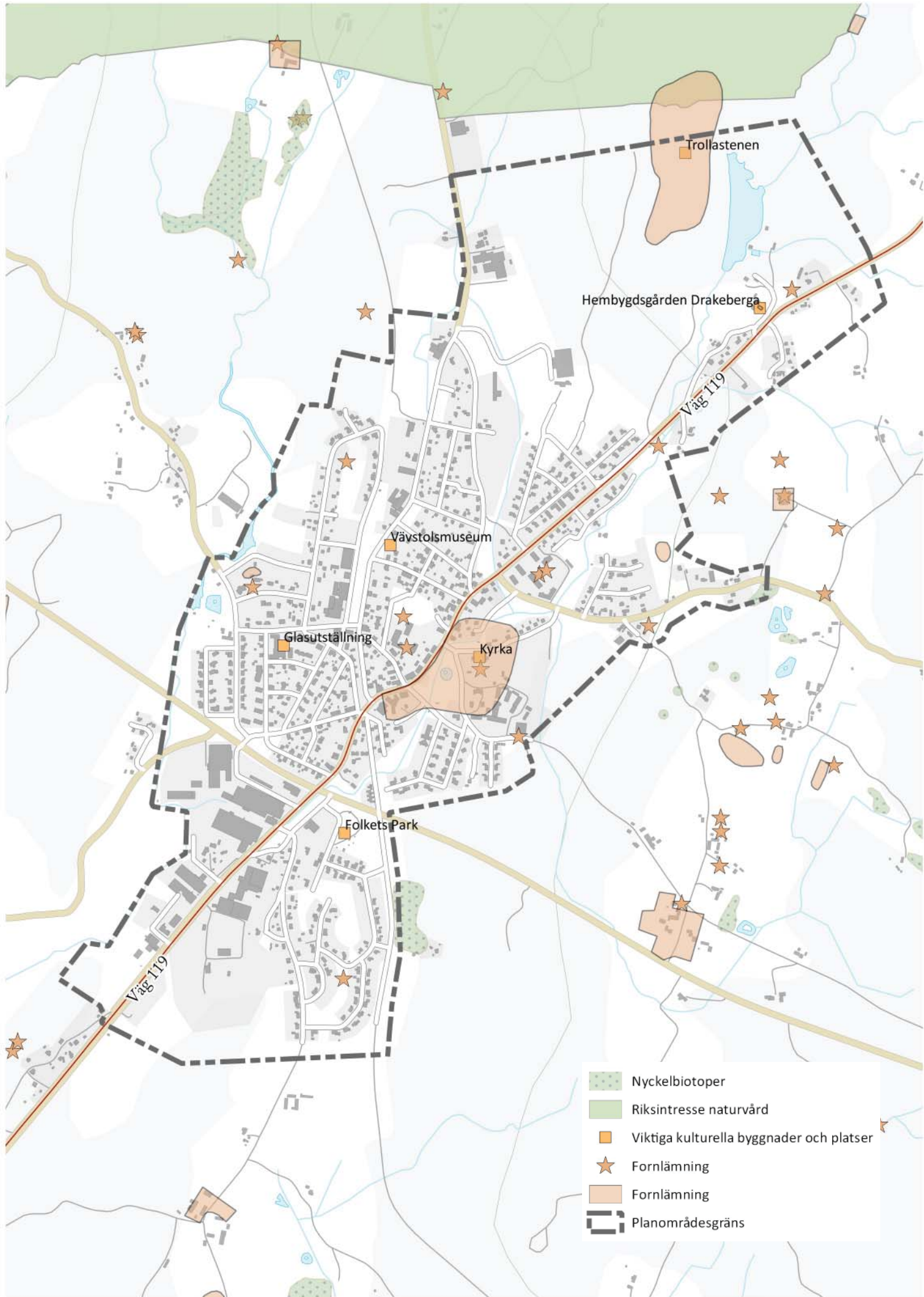
Öster om Glimåkra finns flera olika nyckelbiotoper. Det finns även några enstaka större nyckelbiotoper söder om Glimåkra. Majoriteten av dem tillhör hamlade lövängar, gammal skog med värdefull fauna eller spärrgreniga grova träd.

Det är Skogsstyrelsen som är ansvarig om biotopskyddet ligger i skogen, på annan mark är Länsstyrelsen ansvarig. Det är viktigt att ta hänsyn till skyddsvärda biotoper, om utbyggnad eller avverkning skulle bli aktuellt i närheten av eller i dessa områden.

Slutsats

- Det hade varit positivt om fler kulturevenemang hade placerats i Glimåkra för att stärka byn ●
- Det är viktigt att bevara Glimåkras kulturarv ●
- Glimåkra har flera fornlämningar som är kopplade till byns historia, och dessa måste man ta hänsyn till vid framtida exploatering ●
- Naturen är en resurs för Glimåkra och byns invånare ●

MILJÖ, HÄLSA OCH KLIMAT

Miljö kvalitetsnormer

MKN Luftkvalitet

I Länsstyrelsens luftrapport från 2009 undersöktes luftkvaliteten endast i Broby och Knislinge. I båda orterna bedömdes luftkvaliteten vara god. Inga uppföljande mätningar har därför ansetts nödvändiga inom kommunen.

MKN Buller

Buller är en miljöstörning som berör många människor runt om Sverige. I Glimåkra är problematiken med buller liten. Det buller som uppstår, och som upplevs störande, följs upp och kontrolleras av TT-nämnden (Tillsyns- och tillståndsnämnden).

MKN Vattenkvalitet

MKN Vattenkvalitet gäller för samtliga vattenförekomster. Inom planområdet finns både yt- och grundvatten. Med utgångspunkt i vattenförvaltningen får inget vatten, klassat eller ej, försämrats. Kommunen arbetar därför övergripande med att minska sin negativa påverkan på yt- och grundvattnet. Kommunen arbetar för en god vattenkvalitet genom att:

- Upprätta ytor för fördröjning samt planera för lokalt omhändertagande av dagvatten i samband med planering
- Se till så det inte sker några utsläpp av miljögifter till sjöar och vattendrag.
- Ta sitt ansvar och vara aktiv i vattenförvaltning av sjöar och vattendrag
- Ta hänsyn till klimatförändringar i fysisk planering och ha god beredskap för framtida extremvattenstånd och förhöjda vattenstånd.
- Ha en heltäckande och långsiktig planering av spill-, dag- och avloppsvatten
- Ha god planering och skydd gällande säkerställande av grundvatten och dricksvatten

Grundvatten

Under nordöstra Glimåkra löper ett bälte med grundvattenförekomst från urberget. Vattnet här anses ha god kemisk och kvantitativ status. I det här området finns sedan 1993 även det enda vattenskyddsområdet, inom detaljplanelagd mark i Glimåkra. Syftet med vattenskyddsområden är att de ska skydda grundvattnet (tillika dricksvattnet) från att bli förorenat och ”bibehålla god kemisk och mikrobiologisk vattenkva-

litet”. Vattenskyddsområdet är 12,9 ha stort, och det är Länsstyrelsen som 1993 avsatte området till ett vattenskyddsområde, för att skydda vattnet på platsen.

I juni 2015 fick grundvattentakten en vattendom. Det finns därför i dagsläget ett behov av att uppdatera områdets geografiska utsträckning och föreskrifter, så att de motsvarar kraven i vattendomen.

Ytvatten

Väster om Glimåkra passerar Glimån, som i VISS (Vatteninformationssystem Sverige) är kategoriserad som vattenförekomst Kilingeån. Ån har sitt ursprung utanför Killeberg i Osby kommun, och möter upp Helgeå strax norr om Broby, efter att ha passerat Glimåkra. Den ekologiska statusen på ån är dålig, och den uppnår ej god kemisk status. Ån är måttligt försurad, och miljögifter i form av bland annat tungmetaller är ett problem i vattendraget. Ån har däremot inga problem med övergödning.

Norr om Glimåkra ligger Trollasjön. Sjön har inte inkluderats i VISS och det har inte heller Kilingeån, som rinner genom Glimåkra. Därför finns det ingen information om den ekologiska eller kemiska statusen.

Miljöfarlig verksamhet

Miljöfarlig verksamhet delas in i tillståndspliktiga verksamheter (A-B) och anmälningspliktiga verksamheter (C). I Glimåkra finns inga tillståndspliktiga verksamheter, men däremot anmälningspliktiga. Lantbruk är ett exempel på C-verksamhet. C-verksamheter anmäls och prövas av TT-nämnden i Östra Göinge kommun. Graden av störning från verksamheterna varierar, och påverkar i sin tur skyddsavståndet till verksamheten. Ett skyddsavstånd innebär att det inte är lämpligt att bygga inom skyddsavståndet.

Farligt gods

Väg 119 som löper genom Glimåkra är utpekad som rekommenderad väg för farligt gods. Farligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och produkter med egenskaper som kan skada människor och miljön, om de inte transporteras på ett säkert sätt. Vid vägar rekommenderade för

farligt gods skall det därför finnas säkerhetsavstånd mot bostäder och annan bebyggelse. Dokumentet ”RIKTSAM – Riktlinjer för riskhänsyn i samhällsplaneringen” ska tillämpas vid planering

Förorenade områden

Ett förorenat område är en plats som är så pass förorenad att den kan orsaka skada eller olägenhet för människors hälsa eller för miljön. Länsstyrelsen har tidigare varit ansvarig för inventering av förorenade områden, men sedan 2014 ligger nu det här ansvaret på kommunen.

De inventerade objekten delas in i fyra riskklasser där 1 innebär mycket stor risk för förorening och 4 liten risk för förorening. Tre områden har riskklassats i Glimåkra, det ena är den före detta bensinstationen. Här finns idag endast ett bostadshus kvar och några metallstänger samt tak där pumparna tidigare satt.

De andra två är det södra sågverket och Glimåkra trävaruaffär. Alla tre verksamheter är nerlagda och sanerade.

Ingen mark som är förorenad bör tas i anspråk förrän det har gjorts en utredning, identifiering av saneringsinsatser samt sanerats. Användning av mark i förorenade områden kan innebära fara för både hälsa och miljö. Därför är det viktigt att känna till vilka områden som klassats som förorenade områden vid planering och byggärenden. Verksamhetsutövaren har enligt miljöbalken saneringsansvar.

Markradon

1992 skedde en sammanfattning av en undersökning av markradon i Östra Göinge kommun. Den visar att hela Glimåkra tillhör normalriskområdet, vilket innebär att det inte finns något riskområde

för radon i byn.

Översvämningskartering och strandskydd

Det har inte utförts någon översvämningskartering, varken längs med Kilingeån, eller längs Glimån.

Genom Glimåkra rinner Kilingeån. Glimån löper strax väster om Glimåkra. I södra delen av Glimåkra delar sig Glimån i två delar, och en del av bäcken går rakt igenom östra delen av Glimåkra. Glimån omfattas av strandskyddet. Den har en fast begränsning som löper genom ån närmast byn. På motsatta sidan är utsträckningen av strandskyddet 100 m upp på mark räknat från strandkanten.

I östra delen av byn har strandskyddet helt tagits bort inom detaljplanelagt område, och börjar först utanför samhället. Därefter fortsätter begränsningen upp till Trollabadet och längsmed hela sjön.

Miljömål

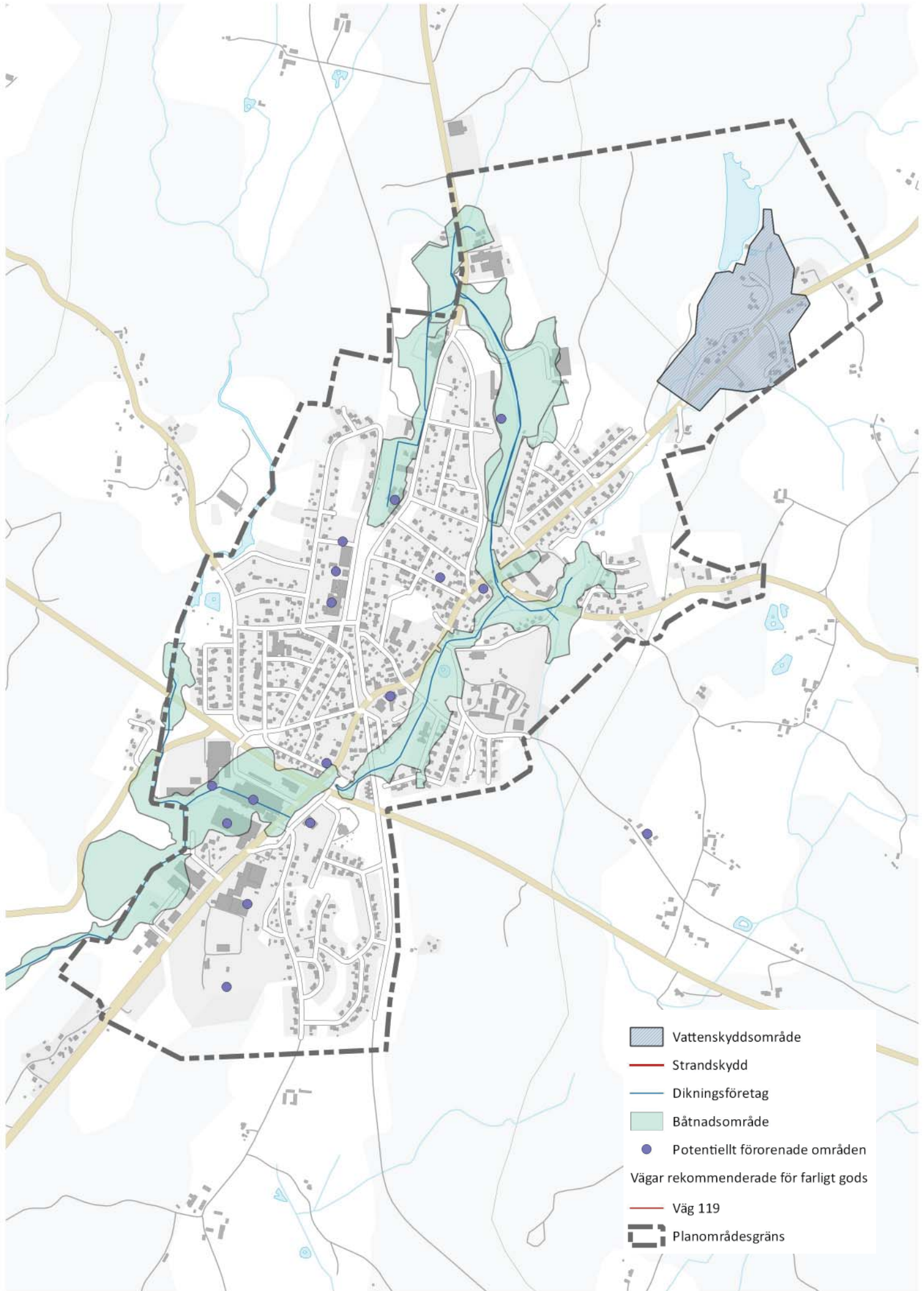
I mars 2014 antog kommunen en programhandling för miljöarbetet i Östra Göinge. Programmet är en lokal tolkning av hur Östra Göinge ska arbeta med de 16 nationella miljömålen (för mer information om varje miljömål och hur arbetet i Sverige går på nationell nivå, besök www.miljomal.se). Kommunen arbetar efter tre nyckelfaktorer som är viktiga både i den stora skalan, i mellankommunala frågor och på individnivå. De är Kommunikation, Samverkan och Utbildning.

Kommunen har valt att lyfta 6 områden som extra prioriterade miljöfrågor att arbeta med i kommunen. Till de sex områdena har en målbild gjorts, som beräknas vara uppfylld till 2025.

- Hållbara transporter
- Hänsyn till sjöar och vattendrag
- Hushållning med mark- och vattenresurser
- Skydd av natur- och kulturvärden
- Hållbar konsumtion
- Hållbart energisystem

Slutsats

- Luftkvaliteten i Östra Göinge bedöms vara god
- Glimån, som rinner väster om Glimåkra, bedöms ha dålig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Åns ekologiska och kemiska status behöver förbättras för djur- och växtliv runt ån. Hur kommunen kan minska negativ påverkan på vattenförekomsterna inom Östra Göinge bör undersökas.
- Det finns en grundvattenförekomst under nordöstra Glimåkra med god kemisk och kvalitativ status. Kommunen blev 2015 meddelade om att området fått en vattendom, i och med detta behöver föreskrifterna för området uppdateras.
- Väg 119 är utpekad som lämplig väg för farligt gods. Länsstyrelsens dokument "Riktsam" ska tillämpas vid planering kring vägen.
- En sammanställning gjordes 1992 över en undersökning av förekomsten av radon i kommunen. I Glimåkra finns enligt den sammanställningen inget problem med radon.

PLANFÖRSLAG

- Utveckla Glimåkra hållbart
- Stötta den utveckling som sker vid Trollacenter
- Förstärk kopplingen mellan Trollacenter och centrum av byn
- Förtäta genom byggnation i lucktomter
- Arbeta för en ökad mångfald i bostadsutbudet
- Bygga ut cykelvägnätet och förtydliga kopplingen till busshållplatsen
- Förbättra kommunikationerna med Osby

PLANFÖRSLAGET I BILD

 Befintliga obebyggda tomter
I första hand föreslås utbyggnad på befintliga, planlagda tomter

 Framtida utbyggnadsområden för bostäder
Attraktiva områden för nybyggnation kompletterar de befintliga tomterna samt förtätning av de centrala delarna

 Grönområde
En ny park föreslås på gamla sågverkstomten. Grönytorna öster om Storgatan kopplas ihop och blir ett grönstråk

 Rekreation
Trollacenter förstärks genom att samla all rekreation där. Får en ny tydlig koppling till byn genom nya parken.

 Centrum
Försköning genom förtätning ökar attraktiviteten i de centrala delarna av byn.

 Centrum/handelsstråk
Storgatan ska utvecklas till en tydlig handelsgata med ny gestaltning

 Verksamhetsområden

 Kultur- och grönstråk
Befintliga mötesplatser kopplas ihop och stråket leds ut i naturen

 Befintlig cykelväg

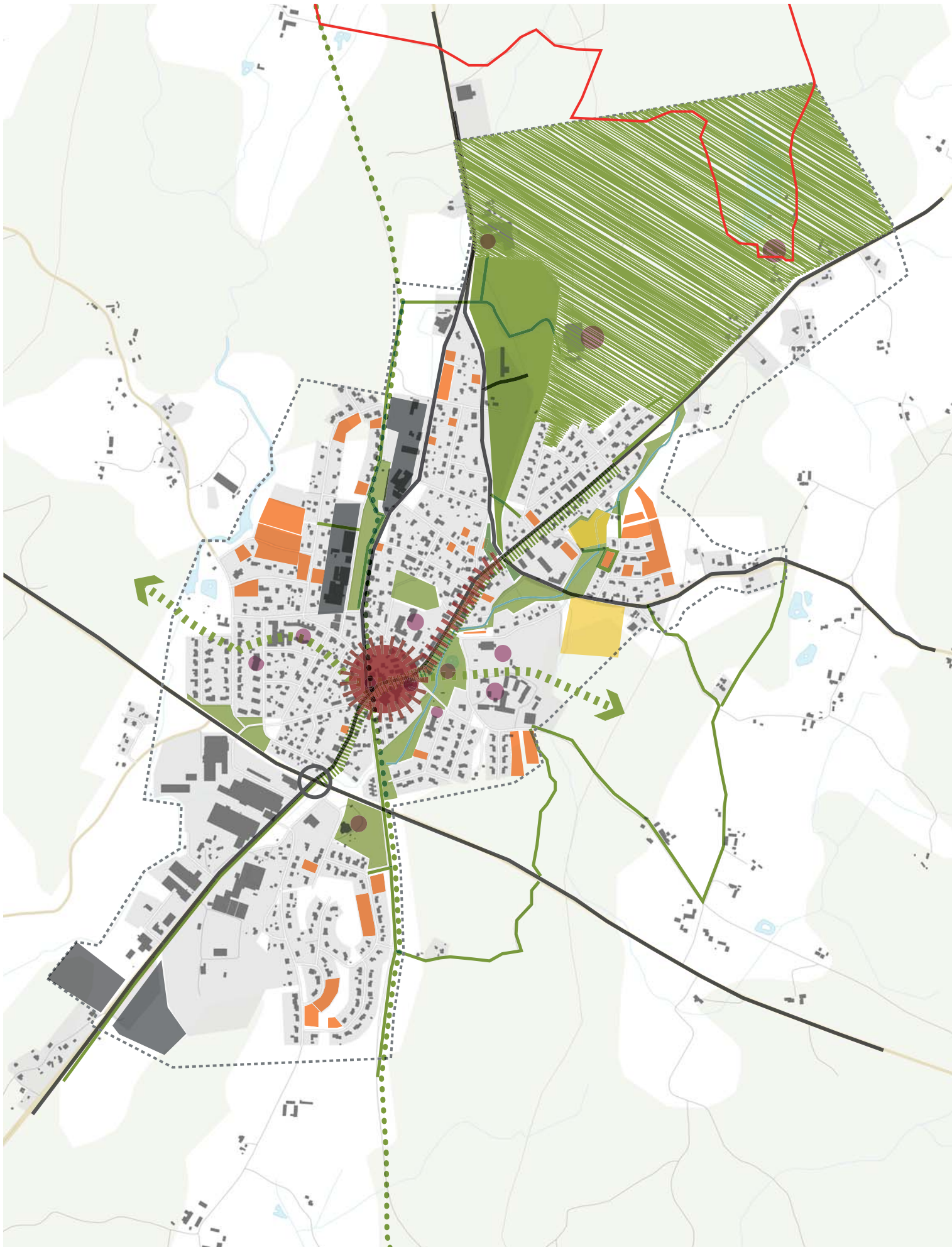
 Ny cykelväg

 Cykelväg på banvall

 Skåneleden

 Befintliga mötesplatser

 Korsning som behöver ses över

PORTEN TILL DET GRÖNA

Glimåkra som rekreationsby

I takt med att urbaniseringen fortskrider, och den utveckling vi idag ser i Skånes västra del, kommer efterfrågan och behovet av det kontrasterande att öka. Näst efter sina medborgare är den gröna, tysta, vilda och utmanande naturen Östra Göinges allra största tillgång. I den kommunövergripande översiktsplanen fick Glimåkra benämningen *porten till det gröna*, och vid Trollcenter, strax norr om Glimåkra, breder mycket riktigt ett större sammanhängande naturområde ut sig. Från Trollcenter kan man röra sig ut och upptäcka naturen med hjälp av många olika slingor av varierad längd och utmaningsgrad. Trollcenter kan också fungera som startpunkt för en längre vandring längs med Skåneleden.

Glimåkra omges av natur och präglas av ett stort och engagerat föreningsliv. För att stärka Glimåkra som by, och för att ta tillvara det rekreationsutbud som finns, föreslås en förstärkning av Trollcenter genom att samla byns rekreation och föreningsliv där. Ett exempel är att ridhuset skulle kunna flyttas dit. Syftet med att samla alla aktiviteter på ett ställe är att med hjälp av synergieffekten stärka området som rekreationsområde, och att de satsningar som görs på området kring Trollcenter därigenom kommer till gagn för flera.

Glimåkra ska fortsatt vara den by i kommunen som förknippas med ett starkt föreningsliv, med många olika aktiviteter och rekreationsmöjligheter. Glimåkra ska vara porten till det gröna, där det är lätt att ta sig ut i den omkringliggande naturen.

Regionens eventby

Genom en förstärkning av området runt Trollcenter, och en utveckling av Glimåkra till en eventby i kommunen, kan Glimåkra även bli en eventby i regionen. Redan idag finns Glimåkra på Sveriges eventkarta genom de årliga Vävågarna, som lockar närmare 6000 besökare till byn. För större utomhusevent, så som orientering och distansritt, behövs det inte bara gott om plats utan även en natur som utmanar och lockar besökare. Det behövs även ett starkt intresse och drivkraft från lokala föreningar. Glimåkra är byn som har alla dessa kvaliteter. Att kunna organisera stora evenemang kommer bli Glimåkras styrka och utvecklingspotential. Genom att kunna

erbjuda stora och varierande idrottsanläggningar, utmanande natur, boendemöjligheter och annan service kan Glimåkra sättas på kartan som eventby.

Glimåkra som eventby är en flexibel by, som under korta perioder kan ge plats åt flera tusen besökare, för att under resten av året vara Glimåkra by. Gräsytor kan bli tillfälliga parkeringsplatser och en park kan bli upploppet vid en distansritt. En flexibel by med ett starkt rekreationscenter, vacker omgivning och med stor potential att växa och utvecklas, det är Glimåkra.

Aktivitetsparken

För att knyta ihop Trollcenter med byn föreslås en ny park på den gamla sågverkstomten. Trollcenters koppling via parken till byn gör att rekreationsområdet stärks ännu mer. Det blir lättare att ta sig mellan Trollcenter och centrum med cykel eller till fots genom parken, och rekreationsområdet upplevs ligga närmre byn.

Parken ska vara allmänt tillgänglig och kunna användas av alla Glimåkrabor, och även besökare från andra håll. Parken kan användas till olika aktiviteter och evenemang, men är även tänkt att fylla en viktig funktion för spontanidrott och fysisk aktivitet. Exempel på aktiviteter som parken kan innehålla är utegym, skatepark, boulebana, lekplats mm. Utöver bestämda aktiviteter är det viktigt att det finns flexibla ytor som kan användas till olika sorters aktiviteter, till exempel upploppsbanor vid ritttävlingar och större orienteringsevent, eller uppställningsplats för husvagnar.

Parken är en del i att tillgodose ett behov av fler offentliga mötesplatser i Glimåkra, samtidigt som den utgör en viktig del i att knyta ihop de största mötesplatserna i byn, nämligen Trollcenter och centrum.

En stor del av byns grönstruktur löper längs med Kilingeån i öster, och dessa grönytor kan utvecklas till något mer än vad de är idag.

Centrum och handelsstråk

En viktig del i att stärka Glimåkra som by är att få

till ett starkare centrum. Förslaget pekar ut centrum som en viktig punkt att satsa på, med genomtänkt gestaltning och medvetna punktinsatser. Exempelvis kan försköning genom förtätning vara ett sätt att få till stånd ett attraktivare och mer tydligt gestaltat centrum.

Det finns ett bra utbud av verksamheter i Glimåkra. Deras närvaro skulle kunna göras mer synlig och lyftas fram som något positivt. Det är även viktigt göra det intressant för nya dagligvaruhandlare och olika typer av serviceyrken att etablera sig i centrala Glimåkra.

Centrum har goda förutsättningar att bli en stark mötesplats då busshållsplatsen ligger där. Här är en naturlig mötesplats för människor som stiger av och på bussen. Centrumet fortsätter upp på Storgatan, som ska vara det tydliga handelsstråket upp mot parken och Trollacenter. Att få till mötesplatser och händelser på vägen gör att avståndet blir mindre och känslan av centrum förstärks. Handelsstråket bidrar också till att stärka kopplingen mellan Trollacenter och centrum.

Foto: MiP Media

NYA BOSTÄDER

Förtätning

I första hand föreslås nya bostäder i lucktomter i byn, samt upprustning av befintliga byggnader. I vissa fall kan det vara att föredra att riva nergångna hus, och ersätta dem med nya attraktiva bostadshus i centrala lägen. En förtätning och även försköning av byn skulle bidra till mer liv och rörelse, något som leder till fler möten mellan människor och skapar en känsla av trygghet och gemenskap.

Utbyggnad av befintliga bostadstomter

Bostadsförsörjningsprogrammet, som har tagits fram parallellt med den fördjupade översiktsplanen, har studerat befintliga planlagda bostadstomter och kommit fram till att det i Glimåkra finns ca 75 lediga villatomter, samt 14 lediga radhustomter. Vissa av områdena som är detaljplanlagda för bostäder anses dock inte vara intressanta att bebygga, och man räknar med att det är rimligt att 21 villatomter och 14 radhustomter bebyggs.

Framtida utbyggnadsområden

Två nya bostadsområden föreslås för att komplettera befintliga områden, och därmed öka intresset att

uppföra nya bostäder i Glimåkra. Områdena är placerade i anslutning till befintlig bebyggelse, och kan således utnyttja befintliga strukturer. Attraktiva tomter med närhet till naturen, men även med nära avstånd till byn och kollektivtrafik, ska erbjudas i Glimåkra. Med de nya cykelvägarna blir det dessutom enkelt att välja cykeln framför bilen.

Område 1 angränsar till ett bostadsområde med flerbamiljshus, där det kommunala bostadsbolaget Göingehem planerar att förtäta med nya flerbostadshus. Det finns även en möjlighet att bygga fler liknande bostäder i det utpekade utbyggnadsområdet. Lämplig bebyggelse skulle vara flerbamiljshus eller radhus. Ca 10 nya bostäder.

Område 2, längst söderut, består idag av en stor gräsyta. Området lämpar sig väl för utbyggnad av bostäder med tanke på dess placering i byn, men med naturen inpå knuten. Ca 10 nya bostäder.

Bostäder kopplat till befolkningsprognos och gällande detaljplaner

Enligt Länsstyrelsens befolkningsprognos kommer 620 nya bostäder att behövas i Östra Göinge kommun under planeringshorisonten 2025. En uppskattning är att Glimåkra kommer att öka med 45 bostäder. En inventering av gällande detaljplaner för bostäder i Glimåkra visar att de totalt medger utbyggnad av 75 friliggande villor och 14 radhus, och det finns i nuläget ingen mark avsatt för nybyggnation av flerbostadshus. Av dessa tomter anses det finnas områden som inte är tillräckligt attraktiva eller intressanta att bygga ut på. Därför föreslås två nya bostadsområden som komplement till de befintliga områdena.

Östra Göinge kommun har valt att föreslå en större utbyggnad av bostäder än vad som är nödvändigt enligt prognoserna. Detta för att visa att det finns en stark framtidstro i Östra Göinge, men framför allt för att öppna upp för ett större utbud av olika typer av bostäder. Kommunen har inte rådighet över var i kommunen det kommer att byggas till exempel villor, varför man har räknat upp antalet bostäder

i bland annat Glimåkra. I Glimåkra föreslås 49 nya bostäder, både i nya utbyggnadsområden och i befintliga planerade områden, för att skapa valmöjligheter bland bostadsutbudet.

Sammanfattning

- I första hand föreslås förtätning
- En del av de befintliga planlagda tomterna föreslås byggas ut
- Två nya områden för flerbostadshus och villor föreslås.

VERKSAMHETER, HANDEL OCH SERVICE

Föreslagen lokalisering

Centrum

En viktig del i planförslaget är att stärka centrum. Idag är byns centrum otydligt och svagt och behöver utvecklas. Genom att samla handel och service till torget (1) och Storgatan (2) kan centrum bli tydligare. Med mötesplatser och centrum i byarna, där människor rör sig och arbetsplatser finns, skapas förutsättningar för kommersiell service i form av butiker, serveringar med mera. För att stärka upplevelsen av torget och centrum föreslås en förtätning av bostäder och lokaler i lucktomter, samt att nergångna hus rustas upp.

Övriga

Inga nya verksamhetsområden föreslås. Befintliga välfungerande verksamhetsområden blir kvar (3). Ledig industrimark finns tillgänglig i södra Glimåkra (4). Utifrån de förutsättningar som byn har idag, och den låga efterfrågan som nu råder, kan den industrimarken som nu finns avsatt i södra Glimåkra anses vara tillräcklig.

Utpekade områden för verksamheter

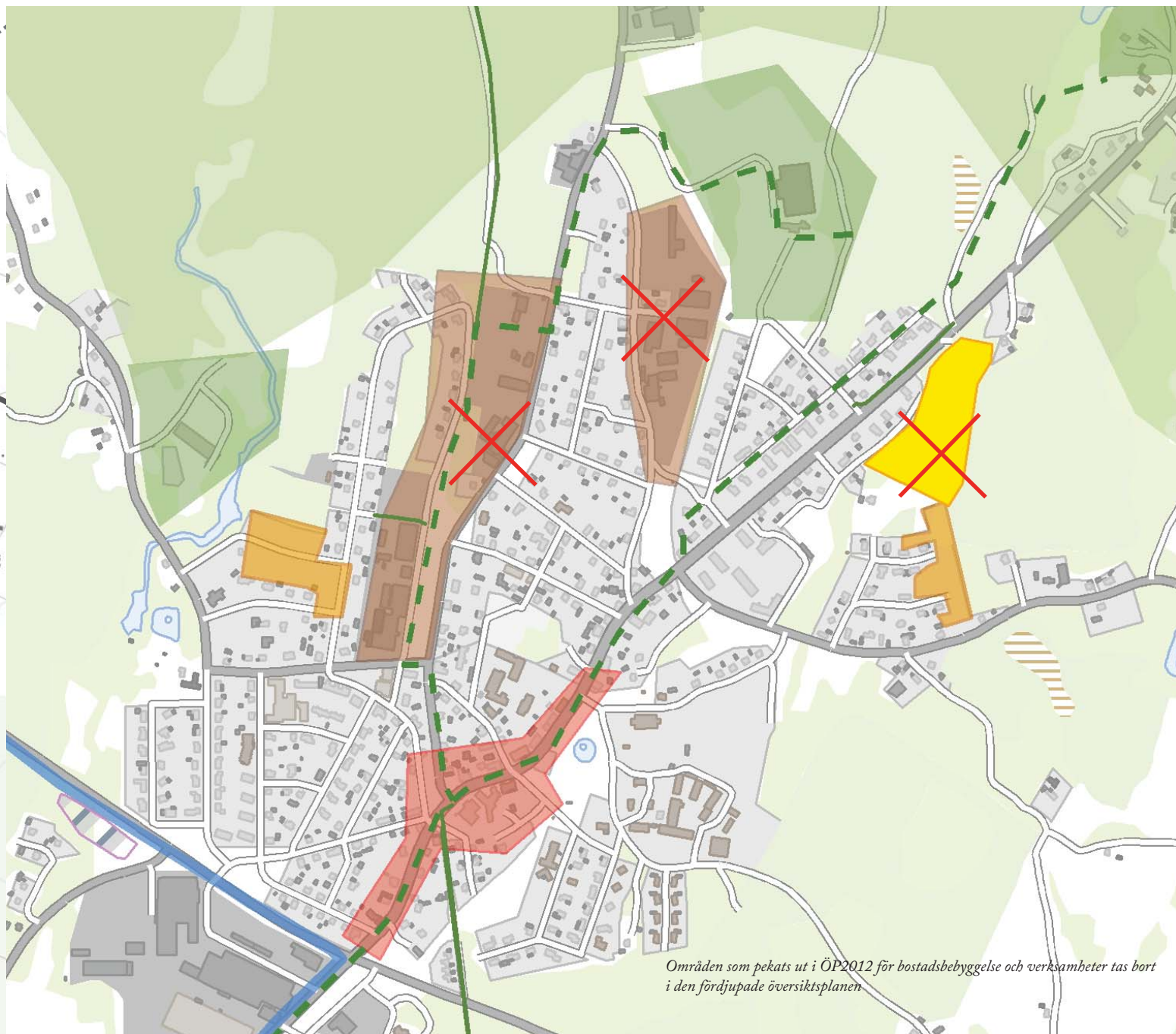
OMRÅDEN SOM UTGÅR SEDAN ÖP 2012

Tidigare utpekade verksamhetsområde som utgår

I den kommunövergripande Översiktsplanen från 2012 föreslås gamla stationsområdet och sågverkstomten att vara bostadsområden blandat med icke-störande verksamheter. Detta förslag tas bort nu i den fördjupade översiktsplanen. Stationsområdet fortsätter vara verksamhetsområde där det idag är det, och sågverkstomten föreslås bli en aktivitetspark, för att stärka kopplingen mellan Trollcenter och byn.

Tidigare utpekade bostadsområde som utgår

I den kommunövergripande Översiktsplanen från 2012 föreslås ett nytt bostadsområde i norra delen av Glimåkra. Detta förslag tas bort nu i den fördjupade översiktsplanen. De två nya områden som nu istället föreslås anses vara mer lämpliga att bygga ut med bostäder, då de passar bättre in i den befintliga strukturen och ligger närmre centrum.

Områden som pekats ut i ÖP2012 för bostadsbebyggelse och verksamheter tas bort i den fördjupade översiktsplanen.

INFRASTRUKTUR

Biltrafik

Ny tillfart till Trollacenter

En viktig del i att stärka kopplingen mellan byn och Trollacenter är en ny tillfart till Trollacenter. Tillfarten föreslås via Boaltsvägen, som också ska ses över för att få en utformning som samspelar med idén om att knyta Trollacenter närmre byn. Utformningen av den nya tillfarten kommer att lösas i det vidare arbetet med skisserna för Trollacenter och den nya parken.

Åtgärder på lokalgator

Glimåkras centrala delar föreslås rustas upp och därmed kommer Storgatan (del av väg 119) och torget att ses över för att skapa en attraktiv bykärna, med säkra och väl gestaltade gator. Storgatan bör få en enhetlig gestaltning, med stadsmässighet och trafiksäkerhet som ledord. Cyklister, gångtrafikanter och bilister ska kunna röra sig säkert längs med Storgatan.

Gång- och cykeltrafik

Kopplingar av cykelvägar

Ett välutbyggt gång- och cykelvägnät hjälper till att förebygga korta bilresor inom och mellan byarna. Fler gång- och cykeltrafikanter i byarna skapar en känsla av en livfull och trygg hembygd, men ökar också behovet av säkra passager förbi bilvägar. Goda gång- och cykelvägar ökar även kollektivtrafikens attraktivitet

Det finns befintliga väl utbyggda cykelvägar i Glimåkra, och det är viktigt att dessa kopplas ihop med varandra, för att skapa säkra gång- och cykelvägar. Det ska vara lätt att välja cykeln framför bilen när man ska ta sig inom Glimåkra, men även vidare till till exempel Broby. Därför är det viktigt att det satsas på säkra gång- och cykelvägar. En viktig punkt blir att säkra korsningen Osbyvägen/väg 119. Anslutningar för cyklister och gångtrafikanter till Trollacenter blir också en viktig del i att stärka kopplingen mellan byn och rekreationsområdet.

Cykla på banvall

I dagsläget finns det möjlighet att cykla på den gamla upprivna järnvägen, s.k. banvall, mellan Sibbhult och Glimåkra. Banvallen fortsätter norrut till Älmhult, men där finns det behov av att förbättra underlaget för

att möjliggöra för cyklister att ta sig fram även där. Östra Göinge kommun ser positivt på en framtida utveckling av banvallen norrut från Glimåkra, för att stärka Glimåkra och dess omgivning som rekreationsby.

Grönstråk längs ån

Genom hela byn, öster om väg 119, löper ett vattendrag. Utmed vattendraget finns ett grönområde, vilket är tillgängligt genom nästan hela byn. Vattendraget har stor potential att bli ett grönstråk genom byn. Genom att tillgängliggöra vattendraget och grönområdet intill, och skapa kopplingar där det idag saknas, uppstår det ett naturligt grönstråk genom byn. Detta grönstråk kopplar ihop de nya bostadsområdena med andra delar av byn. Grönstråket blir också en del i att koppla ihop byn med den omkringliggande naturen.

Kultur- och grönstråk

Glimåkras mötesplatser ligger som ett pärlband i en öst-västlig riktning som löper genom centrum. Mötesplatserna är bland annat skola, äldreboende, bibliotek och folkhögskola. Detta stråk av mötesplatser kan förstärkas genom ett kultur- och grönstråk som börjar och slutar ute i den omkringliggande naturen. En utveckling av kultur- och grönstråket uppmuntras och skulle kunna bidra till att förstärka kopplingen mellan byn och det omkringliggande landskapet, samtidigt som nya mötesplatser möjliggörs.

Kollektivtrafik

Det är viktigt med en fungerande kollektivtrafik för att på så sätt erbjuda ett alternativ till bilen, när avståndet blir för stort för gång- och cykeltrafiken. Med kollektivtrafiken ska det vara möjligt att ta sig till arbetsplatser, skolor, affärer, fritidsaktiviteter etc. Det måste finnas bussar till kommunens större byar, men även anknytningar (direkt eller indirekt) till viktiga resecentra i regionen. Östra Göinge arbetar för att kollektivtrafik och eventuella resecentrum ska ha en central placering i kommunens byar, eftersom kriterier som avståndet till stationen, antalet byten samt res- och väntetider påverkar kollektivtrafikens attraktivitet.

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Busshållplatsen

Som ett led i att stärka Glimåkras centrum bör busshållplatsens centrala läge på torget lämnas oförändrat. Busshållplatsen skapar en naturlig mötesplats där många människor rör sig. Tillsammans med en ny utformning av torget kan busshållplatsen bidra till ett starkare centrum. Cykelparkeringar nära hållplatsen är viktigt för att underlätta resandet med kollektivtrafik för Glimåkraborna.

Sammanfattning

- Ny tillfart till Trollacenter
- Se över utformning av Boaltsvägen
- Se över Storgatan och torget
- Koppla ihop cykelvägar
- Säkra korsningen Osbyvägen/väg 119
- Utveckla cykelvägar på banvallen
- Busshållplatsens läge på torget

Vatten och avlopp

Dagvatten

Generellt kommer omhändertagande av dagvatten att hanteras lokalt och i mindre skala, i samband med detaljplaneläggningar eller förändringar av den fysiska miljön. I övrigt används det befintliga ledningsnätet för dagvatten.

VA-strategi

I VA-strategin beskrivs att den långsiktiga dricksvattenförsörjningen i Glimåkra ska säkras, genom en överföringsledning mellan Broby och Glimåkra.

Energi

År 2025 ska Östra Göinge kommun enbart använda förnybar energi. Visionen är att det år 2025 ska finnas en stor kunskap om hållbara energisystem, och det ska vara enkelt att göra klimatsmarta val.

Vid nybyggnad av offentligt ägda fastigheter ska kommunen bygga anläggningar som förbrukar så lite energi som möjligt, och säkerställa att uppvärmning sker med klimatsäkrade energislag.

Tele- och datakommunikation

Det är viktigt att samtliga fastigheter i Glimåkra har tillgång till bredband senast år 2020. Avsikten är inte att kommunen ska bygga ut nätet, men det är viktigt att man samverkar med privata aktörer och inte försvårar utbyggnad. Kommunen har i detta sammanhang en övergripande roll för att genom god planering se till att en utbyggnad kommer till stånd. Kommunens uppgift är att samordna och underlätta för fler fastigheter att ansluta sig till fibernätet, och en utbyggnation av nätet är nödvändig.

Sammanfattning:

- Vid nybyggnation ska omhändertagande av dagvatten ske lokalt.
- Energismarta lösningar och förnyelsebara energikällor ska främjas.
- Kommunen ska verka för fibernätsutbyggnad.

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

INLEDNING

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) tillhör fördjupad översiktsplan för Glimåkra (även förkortat FÖP). Enligt Plan- och bygglagen (PBL 2010:900) ska konsekvenserna av planförslaget tydligt kunna utläsas. Utöver denna konsekvensanalys stadgar Miljöbalken (MB 1998:808) att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt MKB-förordningen (1998:905) ska göras (MB kap. 6 § 11-16), vid bedömd större miljöpåverkan. FÖP Glimåkra bedöms ha en större miljöpåverkan och därav upprättas en MKB för att säkerställa att miljöaspekter integreras i planen, så att en hållbar utveckling främjas.

Avgränsning

Generella bestämmelser om vad en MKB ska innehålla finns i 6 kap. 12 § Miljöbalken. I analysen ska den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen kan antas medföra identifieras, beskrivas och bedömas. Rimliga alternativ med hänsyn till planens eller programmets syfte och geografiska räckvidd ska också identifieras, beskrivas och bedömas. Omfattningen och detaljeringsgraden av innehållet avgränsas utifrån vad som är rimligt i det enskilda fallet. Konsekvensbeskrivningen är avgränsad geografiskt, i tid och avseende miljöaspekter.

Geografiskt och tid

Konsekvensbeskrivningen är geografiskt avgränsad enligt samma avgränsning som den fördjupade översiktsplanen för Glimåkra. Tidshorizonten för planen är år 2025, då bedöms den fördjupade översiktsplanen vara fullt genomförd. År 2025 blir därmed även jämförelseåret för övriga diskuterade alternativ.

Miljöaspekter

Miljöaspekterna är avgränsade till att behandlas på en övergripande nivå där man studerar möjligheter och hot och inte detaljnivå. Detaljerade beskrivningar av konsekvenser sker i kommunens efterföljande arbete i den fysiska planeringen samt i verksamhetsutövers tillståndsprövning enligt Miljöbalken.

ALTERNATIV

Planens syfte är att vara en vägvisare för att utveckla Glimåkra till en hållbar by med sikte på år 2025. Detta har varit utgångspunkten vid diskussionen om alternativa utvecklingsscenarioer för Glimåkra. Vid beskrivning av miljökonsekvenser ska ett nollalternativ samt ett rimligt alternativ beskrivas. Nollalternativ beskriver vad som sker om planen inte genomförs, och det övriga alternativet beskriver planförslaget.

Under arbetet med framtagandet av den fördjupade översiktsplanen har en fråga identifierats som extra viktig att utreda i arbetet Glimåkras hållbara utveckling. Det handlar om den stora potentialen Glimåkra har att bli ett rekreationscentrum, men där rekreationsområdet idag saknar koppling till byn och därmed tappar sin styrka. Även ett svagt centrum har identifierats som en utmaning i frågan om att vilja föra Glimåkra till en riktning mot hållbarhet.

Nollalternativ

Alternativet innebär att Glimåkra utvecklas enligt gällande översiktsplan (ÖP2012). Översiktsplanen identifierar behovet av att göra en fördjupning av översiktsplanen för Glimåkra. Uteblir fördjupningen utvecklas Glimåkra enligt översiktsplanen, förtätning sker centralt och befintliga planer samt strategiska utbyggnadsområde för bostäder och verksamheter byggs ut och centrala delar av byn utvecklas.

Enligt befolkningsprognosen kommer Östra Göinges befolkning att öka mer än vad man räknade vid framtagandet av ÖP2012. Det innebär att Glimåkra troligtvis kommer att få fler invånare 2025 än vad man planerade för tidigare, och därför finns det inte tillräckligt med strategiska utbyggnadsområden för bostäder utpekade i ÖP2012. Det är därför av betydelse att utarbeta en fördjupning av översiktsplanen, för att studera möjligheter till var nya områden för bostäder, men även förtätningmöjligheter, är lämpliga.

I ÖP2012 föreslås en ny sträckning av väg 119 som innebär att väg 119 kopplas ihop med väg 2122. Därigenom möjliggörs en tillfart till Trollcenter. I en fördjupning av översiktsplanen

studeras förslaget närmre. Översiktsplanen pekar ut Glimåkras rekreatiomsområde som en viktig del i att utveckla en tydlig entré mot naturområdena norr om Glimåkra, men säger inte hur.

Alternativ 1 - Planförslaget

Alternativet innebär att FÖP genomförs med en förtätning och försköning av centrum, med ny gestaltning av torget och Storgatan, som utvecklas till ett starkt centrum som har en tydlig koppling norrut mot rekreatiomsområdet. Detta i sin tur ger upphov till ett levande och attraktivt centrum.

Alternativet innebär att man tar ett djupare helhetsgrepp över byn Glimåkra, samt möjliggör förtätning och erbjuder attraktiva tomter för bebyggelse, med god tillgänglighet till vardaglig service och kollektivtrafik. Detta möter den efterfrågan som identifierats i medborgardialoger i det inledande planarbetet.

Med den förtätning som möjliggörs, och de nya strategiska utbyggnadsområdena för bostäder, kan Glimåkra möta upp den befolkningsutveckling som förväntas inom planperioden.

Glimåkras rekreatiomsområde norr om byn, Trolla-center, förstärks genom att samla all rekreation där, och genom en tydlig koppling till byn. En park på gamla sågverkstomten förstärker kopplingen, och möjliggör för människor att lätt röra sig till fots eller cykel mellan områdena. Parken möjliggör flexibla aktiviteter och varierande användningsområden. Cykelvägar byggs ut och knyts ihop, och gör det enkelt för Glimåkraborna att välja cykel framför bil. Kollektivtrafiken får på så sätt ett bättre underlag. Majoriteten av Glimåkras invånare behöver inte bil för att ta sig till städer eller omkringliggande landskap. Kollektivtrafiken och andra hållbara lösningar har bra underlag i byn, det råder en kultur i att färdas hållbart.

Valt alternativ

För att avgöra vilket av alternativen som utgör den mest hållbara utvecklingen av Glimåkra, har de olika alternativen studerats utifrån sex områden som programhandlingen för miljöarbetet i Östra Göinge kommun är uppbyggt på, områdena tar avstamp i Sveriges miljö kvalitetsmål. Se tillhörande tabell.

Diskussionen runt rimliga alternativ har inte inneburit stora skillnader inom Glimåkra. Översiktsplanen är ny och visar behovet av fördjupningen där man tar ett helhetsgrepp avseende Glimåkras utveckling. De strategier som föreslås är även det som beaktas i FÖP:en, undantaget att kommunen inte längre vill ha kvar de områden som är utpekade för strategisk utbyggnad av blandad bebyggelse på tidigare industrimark, samt att man har infört tre nya områden för bostäder. Trollacenter pekas ut som en viktig del i att utveckla en tydlig entré mot naturom-

rådena norr om Glimåkra, men säger inte hur.

Alternativ 1 tar ett nytt grepp om Glimåkra med ett förstärkt Trollacenter som genom en ny park kopplar ihop byn med rekreationsområdet. Parken är en viktig del i att främja människans rörelse i byn, framför bilens. Att få till en stark koppling mellan dessa områden har identifierats som avgörande för en framtida utveckling för Glimåkra mot en hållbar by.

FÖP innebär också ett antal nya utbyggnadsområden för bostäder, vilka är placerade på väl utvalda platser. De ligger längs cykel- och grönstråk och möjliggör för invånarna att enkelt välja cykeln framför bilen.

Alternativ 1 utgör, utifrån ovanstående resonemang, det planförslag som bäst främjar en hållbar utveckling.

	Hållbara transporter	Hänsyn till sjöar och vattendrag	Hushållning med mark- och vattenresurser	Skydd av natur- och kulturvärden	Hållbar konsumtion	Hållbart energisystem
Nollalternativ	0	0	0	0	-	+
Alternativ 1 - Planförslaget	+	+	+	+	+	+
Kommentar	Alternativ 1 är det förslag som minskar bilberoendet och ger bäst underlag för framtida utveckling av kollektivtrafik och andra hållbara lösningar.	Alternativ 1 har en viss fördel då den gamla sågverks-tomten omvandlas till en park som kommer kunna ta hand om dagvatten vid stora regnhändelser.	Båda alternativ föreslår icke-ianspråktagen mark till nya bostadsområden. Alternativ 1 möjliggör dock för fler tomter på icke-ianspråktagen mark, däremot föreslås grönstråk och en ny park som tidigare varit utpekad till blandad bebyggelse.	Alternativ 1 är det förslag som tydligast förstärker Trollacenter som entré till den storslagna naturen. Alternativ 1 möjliggör kopplingar av olika grönytor och skapar gröna stråk. Kulturståk som stärker och bevarar kulturella aktiviteter främjas i alternativ 1.	Alternativ 1 ger Glimåkra en ny infrastruktur som underlättar en successiv övergång till mer hållbara vanor. Det ska vara enkelt att leva klokt och hållbart i Glimåkra. I nollalternativet saknas kopplingar mellan gång- och cykelvägar och främjar därmed inte hållbara vanor.	Inom samtliga alternativ möjliggörs fjärrvärme som ett hållbart energisystem.

MILJÖKONSEKVENSER

Konsekvenser av planförslagets åtgärder

I detta avsnitt presenteras de enskilda åtgärderna som planförslaget föreslås bedömas utifrån, det vill säga om åtgärdernas miljöpåverkan är positiv eller negativ. Till grund för bedömningen av miljökonsekvenserna används relevanta miljömål, miljökvalitetsnormer, riksintressen etc. Efter de enskilda bedömningarna utvärderas planförslaget i sin helhet.

Bedömningen utgår från nedanstående skala. Granskningen görs på relationen mellan befintliga värden och omfattningen av bedömd miljöpåverkan. Bedömningen är gjord på ett översiktligt sätt, med syfte att identifiera värden att ta hänsyn till, utreda och förhålla sig till i kommande planarbete.

Mycket stora konsekvenser: Konsekvenser på riksintressen eller andra intressen som gäller på EU-nivå, exempelvis Natura 2000-områden och överskridande av miljökvalitetsnorm.

Stora konsekvenser: Konsekvenser på riksintressen eller värden av regional eller kommunal betydelse.

Måttliga konsekvenser: Konsekvenser av kommunal betydelse.

Små konsekvenser: Konsekvenser av mindre eller lokal betydelse.

Under en del rubriker är det ett flertal åtgärdsområden, dessa skiljs åt med hjälp av nummer. Se kopia av planförslagskartan på nästa uppslag.

Framtida utbyggnadsområden för bostäder

Planförslaget förespråkar att kommunen i första hand bygger ut de befintliga planlagda bostadstomterna som finns i Glimåkra, samt rustar upp de befintliga byggnader som anses ha ett behov av detta. På så vis hushållas med den mark som finns på ett långsiktigt hållbart sätt. Den befolkningsprognos som finns för Östra Göinge kommun visar att det sker en måttlig tillväxt i Glimåkra, men kommunen tror att Glimåkra kan bli en spännande by att räkna med framöver. Därför föreslås det fyra nya bostadsområden i aktuellt planförslag. Dessa föreslås i anslutning till befintlig bebyggelse och har strategiskt valda placeringar, med närhet till bland annat gång- och cykelväg, kollektivtrafik, natur,

rekreation, skola och centrum. Med närhet till detta uppmuntras färre bilresor, och istället ska det vara enkelt att ta sig fram gående, cyklande och resande med kollektivtrafik. Genom att placera ny bebyggelse intill befintlig utnyttjas markresurserna på ett effektivt sätt, och skapar en naturlig anslutning till det som redan finns.

Område 1

Området är idag planlagt för natur, och intilliggande områden är planlagda för natur och bostäder. Det är ett relativt flackt område och utgörs av natur med ett vattendrag rinnande igenom. I aktuellt planförslag förespråkas det att detta vattendrag ska tillgängliggöras och skapa ett grönstråk i östra delen av Glimåkra. Detta stråk är viktigt att bevara i framtida planarbete för att få en positiv effekt. I övrigt anses inte ett ingrepp i marken ha negativa effekter för detta område. Istället bidrar det med positiva effekter då det möjliggör för fler bostäder, vilket kommer att efterfrågas framöver i Glimåkra. Området är dock litet, därför kan det vara mer fördelaktigt med flerbostadshus, vilket skapar mer förtätning och man utnyttjar markresurserna på ett effektivt sätt. Utbyggnaden sker också i en naturlig anslutning till befintlig bebyggelse, med närhet till det mesta.

I närheten av området ligger väg 119 som är en transportväg för farligt gods. Rekommenderade skyddsavstånd för flerbostadshus är 150 meter men småhusbebyggelse kan ligga närmare. Detta är något som behöver utredas mer noggrant vid ett planarbete.

När det blir aktuellt med planändring kommer det strandskydd som finns upphävt för vattendraget att åter inträda. En ny prövning mot strandskyddsbestämmelserna kommer därför att krävas i framtida planarbete. Området ligger även intill ett dikesföretag och dess båtnadsområde. Hur detta påverkar får kommande planarbete utvisa. Åtgärden bedöms få små konsekvenser.

Område 2

Området är idag planlagt för begravningsändamål och natur. Intilliggande områden är också planlagda

för detta samt bostäder. Området är något kuperat och utgörs av naturmark med inslag av skog. Det rinner även ett vattendrag förbi området. Detta innebär att ett relativt stort ingrepp i marken kommer att ske vid bebyggelse, vilket kan ha en viss negativ påverkan. Området ligger dock i anslutning till större naturområden och en bedömning görs att ett mindre bebyggelseområde inte anses ha någon större påverkan på naturen. Det kan ändå vara bra att man i planarbetet studerar hur bostäderna kan anpassas till terrängen på bästa sätt, och hur man tar tillvara de naturvärden som finns där. Området anses bidra med fler positiva effekter än negativa då det möjliggör för fler bostäder, vilket kommer att efterfrågas framöver i Glimåkra. Det sker också i en naturlig anslutning till befintlig bebyggelse, med närhet till det mesta.

Då både området och intilliggande område är planlagda för begravningsändamål, samt att det i närheten av området finns fornlämningar, måste detta utredas närmare vid ett framtida planarbete. Detta för att veta hur man ska förhålla sig till, och förhindra, negativa konsekvenser.

Inom området rinner ett vattendrag därför behöver man se över om det blir aktuellt att upphäva ett eventuellt strandskydd vid en planändring. Området ligger även intill ett dikesföretag och dess båtnadsområde. Hur detta påverkar får kommande planarbete utvisa. Åtgärden bedöms få små konsekvenser.

Rekreation

Grönområde

De grönområden som föreslås i planförslaget är viktiga områden för Glimåkras framtida utveckling. De utgör basen i grönstrukturen, som i sin tur kopplas samman med stigar, slingor och leder. Under planperioden bör grönområdenas potential avseende biologisk mångfald och ekosystemtjänster undersökas och utvecklas.

Område 3 (Trollacenter)

Planförslaget föreslår att man ska utveckla Trollacenter så att all rekreation, evenemang och aktiviteter i Glimåkra sker här. Detta bedöms bidra till positiva

effekter, då befintliga mötesplatser förstärks och det blir en naturlig koppling till den omkringliggande naturen och Skåneleden. Glimåkra har, genom utvecklingen av Trollacenter, möjlighet att bli regionens eventby.

Då en utveckling av Trollacenter innebär att fler aktiviteter och evenemang samlas på platsen, kan det bidra till en negativ effekt för de närboende. Dock är området befintligt idag, och till största del är naturen Trollacenters granne, vilket innebär att det inte kommer ske någon större negativ påverkan.

Område 4 (Aktivitetspark)

I samband med att planförslaget vill utveckla Trollacenter föreslås det även en ny park i anslutning till Trollacenter. Detta anses bidra till positiva effekter då det innebär att det sker en naturlig koppling och förlängning av Trollacenter. Det skapar även en närmare koppling till centrum då det bildar ett grönstråk mot byn. Idag är parken ett verksamhetsområde, och förslaget anses bidra med en positiv effekt då man kommer att utveckla ett sådant område till förmån för en ny park. Dock är det viktigt att ha med sig i ett framtida planarbete att eventuella föroreningar måste utredas för att förhindra olägenheter.

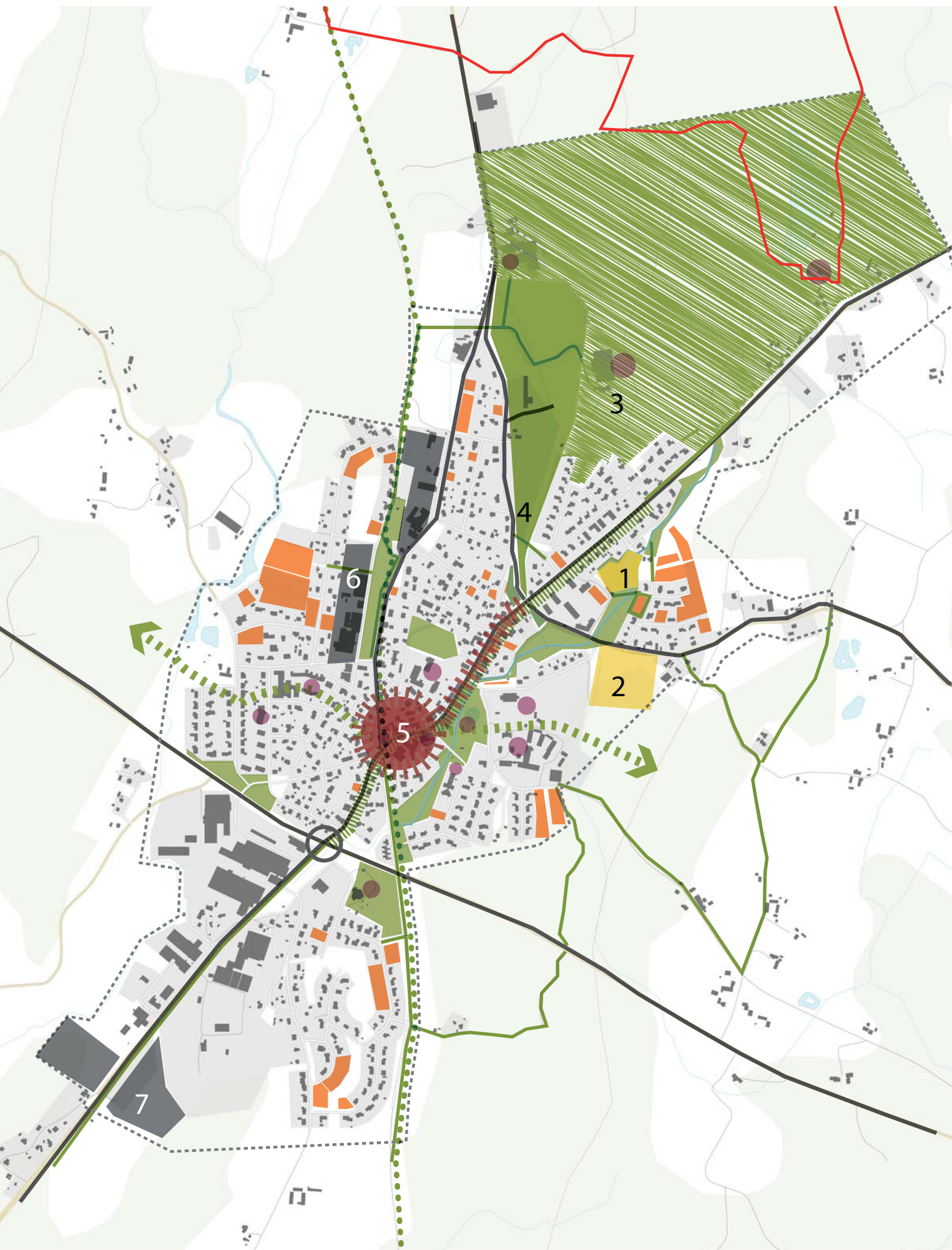
Grönstråk längs vattendrag

Planförslaget föreslår ett grönstråk längs med det befintliga vattendraget öster om väg 119. Utmed vattendraget finns det idag grönområden som inom vissa områden är tillgängliga. De delar som inte är tillgängliga idag vill kommunen tillgängliggöra. Detta bidrar till positiva effekter då man skapar ett grönstråk längs med vattendraget som passerar genom hela byn, och där tillgängligheten ökar för allmänheten.

Kultur- och grönstråk

Planförslaget föreslår ett kultur- och grönstråk i en öst-västlig riktning genom centrum då det finns olika mötesplatser längs med denna sträcka, som sedan avslutas med naturen. Detta anses bidra till positiva effekter då man förstärker det som redan finns idag. Det blir en naturlig koppling med naturen som start och slut längs med stråket, där

man passerar både centrum och olika mötesplatser inom kultur.

Centrum

Område 5 (Torget)

Planförslaget förespråkar att centrum behöver förstärkas. Detta kan göras genom att rusta upp befintliga byggnader, förtäta och försköna. Detta bidrar till positiva effekter då centrum redan är en mötesplats idag, och det är viktigt att en sådan stark mötesplats har bra kvaliteter. Upplevs centrum som attraktivt ökar trivseln i byn.

Handelsstråk

Planförslaget vill att centrum förstärks och i förslaget föreslås ett handelsstråk. Detta skapar en förlängning av centrum och binds sedan ihop med kopplingen till Trollacenter och den nya parken. Detta bidrar till positiva effekter då man skapar ett naturligt stråk från centrum genom byn och med Trollacenter och omgivande natur som avslut.

Infrastruktur

Gång- och cykelväg

Det föreslås att man skapar bättre kopplingar mellan de befintliga gång- och cykelvägarna samt att man ser över säkerhetshöjande åtgärder. Detta har en positiv bidragande effekt då ett välutbyggt och säkert gång- och cykelvägnät genererar till att fler kan välja att ta sig fram till fots eller med cykel, istället för att ta bilen.

Cykelväg på banvall

Trafikverket planerar för att den befintliga cykelvägen som finns på banvallen byggs ut så att det sker en bättre koppling mellan Sibbhult – Glimåkra – Älmhult. Detta har positiva effekter då det uppmuntrar folk till att kunna använda cykeln längs med denna sträcka, och binder därmed samman Sibbhult och Älmhult med Glimåkra.

Korsning

Planförslaget ser det som viktigt att man ser över den korsning som finns mellan Osbyvägen och väg 119. Säkerhetshöjande åtgärder behövs. Detta ses som

positivt då många upplever det som problematiskt idag, och en säker trafikmiljö skapar trygghet och trivsel i byn. Men man behöver uppmärksamma vad som händer med trafikflödet vid en eventuell trafikförändring. Förändringarna får inte orsaka olägenheter i form av buller eller luftföroreningar.

Åtgärder på lokalgator

I förslaget vill man att Glimåkras centrala delar rustas upp, och därmed behöver Storgatan (del av väg 119) och torget ses över. Detta för att skapa en attraktiv bykärna med säkra och väl gestaltade gator. Detta ses som positivt då attraktiv och säker trafikmiljö skapar trygghet och trivsel i byn. Men man behöver uppmärksamma vad som händer med trafikflödet vid en eventuell trafikförändring. Förändringarna får inte orsaka olägenheter i form av buller eller luftföroreningar.

Infart till Trollacenter

En ny tillfart till Trollacenter föreslås, både för bilar samt för fotgängare och cyklister. Detta är något som behöver utredas närmare för att skapa en så naturlig och säker infart som möjligt, och det är därför bra om man kan utnyttja och förstärka det befintliga körstråket. Åtgärden bedöms få små konsekvenser, men man behöver uppmärksamma vad som händer med trafikflödet vid en eventuell trafikförändring. Förändringarna får inte orsaka olägenhet i form av buller eller luftföroreningar. Det är också viktigt att gång- och cykelväg får en stärkt koppling mellan byn och rekreationsområdet.

Verksamhetsområden

Område 6

I Östra Göinges översiktsplan från år 2012 föreslås området att tillåta blandad bebyggelse. I aktuellt planförslag föreslås området istället att kvarstå som verksamhetsområde, vilket det redan är idag. Detta kan ses som en nackdel då det istället föreslås endast verksamheter. Men i slutändan ses det ändå som positivt, då det blir mer hållbart att samla verksamheterna på samma ställe istället för att blanda med exempelvis bostäder. Planförslaget föreslår även ett grönstråk mellan de båda verksamhetsområdena. Stråket skapar en grön barriär,

vilket kan ses som positivt för trivseln och naturen. Idag är området planlagt för industri och då det ligger i anslutning till bostäder, kan det vara fördelaktigt att se över en planändring genom att även tillåta övriga verksamheter, som exempelvis handel och kontor.

Område 7

Området är ett detaljplanelagt industriområde som till stora delar är obebyggt. Planförslaget föreslår att det ska bli ett verksamhetsområde. Detta bedöms medverka till positiva effekter då man möjliggör för flera olika verksamheter, inte bara industri. Detta öppnar upp möjligheterna att fler kan etablera sina verksamheter i Glimåkra. Eftersom det är ett befintligt industriområde bedöms det inte ha någon större påverkan, och istället utnyttjar man de markresurser som redan finns.

I närheten av området rinner Glimån. När det blir aktuellt med planändring kommer det upphäva strandskyddet att återinträda. En ny prövning mot strandskyddsbestämmelserna kommer därför krävas i framtida planarbete.

Precis intill området ligger det en kraftledning. Eventuella skyddsavstånd måste utredas närmare vid framtida planarbete, för att på bästa sätt motverka en negativ påverkan.

Planförslagets påverkan på miljö kvalitetsmålen

Sveriges riksdag har antagit 16 miljömål, vilka syftar till att beskriva det samhälle, där de stora miljöproblemen är lösta. Miljömålen ska vara vägledande för planarbetet och planen ska redovisa påverkan på miljömålen, samt hur eventuell negativ påverkan förebyggs. I Östra Göinge arbetar man med miljömålen i ett miljöprogram där man har identifierat sex prioriterade områden som täcker in miljömålen.

De sex prioriterade områdena:

- Hållbara transporter
- Hänsyn till sjöar och vattendrag
- Hushållning med mark- och vattenresurser
- Skydd av natur- och kulturvärden
- Hållbar konsumtion

- Hållbart energisystem

Nedan beskrivs planens påverkan inom de sex prioriterade områdena.

Hållbara transporter

Hållbara transporter syftar till att minska den negativa påverkan, på klimatet och människors hälsa, som utsläpp från dagens gods- och persontrafik har. Från Glimåkra går busslinje 545 på sträckan Osby – Glimåkra – Broby – Kristianstad. Det går ett antal turer om dagen, och man har möjlighet att ta sig längre genom att byta buss i Broby och Kristianstad. I Kristianstad, Osby och Hässleholm kan man även byta sitt resealternativ till tåg. Busstationen i Glimåkra ligger vid torget och föreslås ligga kvar, då detta är den mest strategiska placeringen. Glimåkraborna, och boende i det omkringliggande landskapet, behöver kunna ta sig till busstationen, en del via säkra gång- och cykelvägar, andra har längre och tar bilen. I framtidens Glimåkra ska det finnas ett resecenter som stödjer alla dessa lösningar, bland annat genom parkeringar för bil och cykel, laddningsstation för eldrivna fordon och cykelpump.

Det är viktigt med täta och säkra avgångar för att kollektivtrafiken ska vara attraktiv. Det är även viktigt att i planeringen ta med tankstationer för alternativt bränsle, för att få en övergång till en fossilfri bilanvändning. Planförslaget påverkar detta område positivt genom att torget föreslås förstärkas. Planförslaget gör också resecentret tillgängligt för fler Glimåkrabor genom utveckling av gång- och cykelvägsnätet.

Hänsyn till sjöar och vattendrag

Genom Glimåkra rinner det ett antal vattendrag och norr om Glimåkra ligger Trollasjön. Genom Glimåkra passerar Kilingeån som i VISS (Vatteninformationssystem Sverige) är kategoriserad som vattenförekomst Kilingeån. Ån har sitt ursprung utanför Killeberg i Osby kommun, och möter Helge å strax norr om Broby. Östra Göinge ska minska sin negativa påverkan på sjöar och vattendrag genom att arbeta med att minska påverkan från utsläpp från verksamheter och dagvatten, samt ha en god beredskap för framtida extremvattenstånd och stigande vattennivåer. Planförslaget kan få en positiv effekt

på området, genom att man arbetar med lokalt omhändertagande av dagvatten, samt fördröjning av dagvatten innan utsläpp. Planförslaget får också en positiv effekt genom att man omvandlar ett verksamhetsområde till en park, som kommer att kunna ta hand om dagvattnet.

Hushållning med mark- och vattenresurser

Östra Göinge hushållar med markresurser och bygger därför intill befintlig bebyggelse, för att undvika en urbaniserad landsbygd. Byarna förtätas istället, för att ingen ny mark ska tas i anspråk. För Östra Göinge kommun finns det en god planering och förvaltning vad gäller säkerställande av dricksvatten med god kvalitet. Planförslaget har en positiv påverkan på detta område genom att man först och främst förespråkar att befintliga lucktomter byggs ut, befintliga byggnader rustas upp och att en förtätning i de centrala delarna sker. Detta resulterar i att man först och främst tar byggklar mark i anspråk. För de helt nya områdena som föreslås anses de inte ha någon större påverkan på markresurserna, då de ansluter naturligt till befintlig bebyggelse och är relativt små i förhållande till den omgivande natur som finns.

Skydd av natur- och kulturvärden

Östra Göinge är Skånes Gröna Hjärta med god tillgång på mark för rörligt friluftsliv. Vi värnar om den biologiska mångfalden och våra värdefulla kulturmiljöer både inom och utanför byarna - på land och i vatten. Planförslaget har positiv påverkan genom att man stärker förbindelserna med omgivande landskap, framförallt mot Trollcenter med sitt rekreationsområde och sin omgivande natur. Planförslaget förespråkar att flera grönstråk och grönområden bildas, samt att man först och främst utnyttjar den mark som redan är byggklar.

Planförslaget föreslår dock ett antal nya områden. Detta kan innebära ett hot mot biologisk mångfald och ekosystemtjänster om förtätningen genomförs fel, utan hänsyn till de gröna värdena och biologisk mångfald. Det är viktigt att se över spridningskorridorer, stärka och utveckla grönstrukturen samt ersätta grönt med grönt i samband med exploatering.

Hela Glimåkra klassas idag som "särskilt värdefull kulturmiljö" av Länsstyrelsen. I Glimåkra finns det

inga kulturskyddade byggnader, däremot finns några kulturskyddade byggnader utanför byn. Planförslaget påverkar inte kulturvärdena på ett negativt sätt, istället föreslås ett kulturstråk genom byn som stärker och bevarar de kulturella aktiviteterna. Det finns ett antal fornlämningar i Glimåkra, det är därför viktigt att hänsyn till detta tas i framtida planarbete.

Hållbar miljöpåverkan

I Östra Göinge är vi medvetna människans påverkan på miljön, och arbetar aktivt med att minska negativ miljöpåverkan. Den fördjupade översiktsplanen skapar samhälleliga strukturer, för att inom vissa områden kunna förändra vanor till ett mer hållbart alternativ, exempelvis att gå, cykla och åka kollektivt. I viss mån kan även det omgivande landskapet förse byn med närproducerade livsmedel.

Hållbart energisystem

År 2025 är Östra Göinge fossilbränslefritt. Östra Göinge använder energi resurseffektivt och föregår som ett gott och inspirerande exempel. I Glimåkra finns det idag möjlighet att koppla in sig till fjärrvärme.

Planförslagets påverkan på miljö kvalitetsnormer

Den 1 januari 1999 i samband med att Miljöbalken (MB) trädde i kraft introducerades ett nytt verktyg i det svenska miljöarbetet, miljö kvalitetsnormer (MKN). MKN ska fastställas utifrån vad människan kan utsättas för, utan fara för olägenheter av betydelse, och/eller vad miljön kan belastas med, utan fara för påtagliga olägenheter. MKN kan exempelvis gälla högsta eller lägsta halt av ett visst ämne i luft/vatten/mark. MB ställer krav på åtgärd i de fall MKN överskrids. Östra Göinge kommun tar hänsyn till MKN vid handläggning och medgivande av ärenden som påverkar MKN. Detta tillsammans med tillsyn verkar för att inga MKN överskrids i Östra Göinge kommun.

Luftkvalitet

I Länsstyrelsens luftrapport från 2009 undersöktes luftkvaliteten endast i Broby och Knislinge. I båda orterna bedömdes luftkvaliteten vara god. Inga

mätningar har gjorts i Glimåkra, men utifrån ovanstående undersökning bedöms luftkvaliteten vara god. Planförslaget bedöms inte påverka luftkvaliteten så att MKN överskrids.

Fisk- och musselvatten

Inom planområdet finns inget vatten utpekat som omfattas av MKN.

Buller

Vid utarbetande av planer, beviljande av bygglov samt handläggning av anmälningar avseende miljöfarlig verksamhet och tillsyn kontrolleras detta mot att riktvärden för buller efterlevs. Bedömningen är att MKN inte kommer att överskridas.

Vattenkvalitet

MKN Vattenkvalitet gäller för samtliga vattenförekomster. Inom planområdet finns både yt- och grundvatten. Med utgångspunkt i vattenförvaltningen får inget vatten, klassat eller ej, försämrats.

Grundvatten

Under nordöstra Glimåkra löper ett bälte med grundvattenförekomst från urberget. Vattnet här anses ha god kemisk och kvantitativ status. I det här området finns även det enda vattenskyddsområdet i Glimåkra. I juni 2015 fick grundvattentakten en vattendom. I dagsläget finns det därmed behov av att uppdatera områdets geografiska utsträckning. Planförslaget föreslår ingen förändring i området som skulle kunna påverka grundvattnet eller vattenskyddsområdet negativt. Planförslaget bedöms därmed inte påverka kvaliteten på grundvattnet så att MKN överskrids.

Ytvatten

Genom västra Glimåkra passerar Glimån som i VISS (Vatteninformationssystem Sverige) är kategoriserad som vattenförekomst Kilingaån. Den ekologiska statusen på ån är dålig, och den uppnår ej god kemisk status på grund av kvicksilverföroreningar. Faktorer som kan påverka vattenkvaliteten inom planområdet är utsläpp från verksamheter och dagvattenutsläpp.

I Översiktsplanen från 2012 föreslogs stations-

området innehålla blandad verksamhet. I förslaget föreslås att stationsområdet ska göras om, och i en mer detaljerad skala endast medge verksamheter där det idag finns befintliga verksamheter, samt bevara grönområdet som sträcker sig mellan dessa två områden. Dessutom föreslås verksamhetsområdet sågverkstomten, som pekades ut i översiktsplanen, att tas bort och istället utgöra ett parkområde för rekreation.

För att minska eventuell påverkan på ytvattnet inom planområdet kan man arbeta med att minska påverkan från dagvatten, exempelvis ytor för fördröjning samt lokalt omhändertagande av vatten inom de enskilda planområdena. Utifrån ovanstående kan bland annat konstateras att det inte tillkommer några nya verksamhetsområden i förslaget. Bedömningen är att planförslaget inte kommer att påverka ytvattenkvaliteten så att MKN överskrids.

Riksintressen Naturvård

Norr om Glimåkra finns ett område som år 2000 blev klassat som "Riksintresse naturvård" av Naturvårdsverket. Området ingår både i nationella och regionala bevarandeplaner. De huvudsakliga bevarandevärdena i området är bergrundsmorfologin, och förekomsten av grönsten och nedlagda bergtäkter. Ett annat värde i området är Ängslövsskogen.

Planförslaget föreslår inga förändringar i närheten av, eller inom områden klassat för riksintresse naturvård. Bedömningen är därför att planförslaget inte kommer att påverka området negativt.

Skyddsvärda biotoper

Öster om Glimåkra finns det flera olika nyckelbiotoper. Det finns även några enstaka större nyckelbiotoper söder om Glimåkra. Majoriteten av dem tillhör hamlade lövängar, gammal skog med värdefull fauna eller spärrgreniga grova träd.

Planförslaget föreslår inga förändringar i närheten av, eller inom, områden klassat som nyckelbiotop, bedömningen är därför att planförslaget inte kommer att påverka områdena negativt.

Strandskydd

Trollasjön och det vattendrag som rinner i östra och nordöstra delen av Glimåkra omfattas av strandskydd. För vissa delar, där detaljplanelagd mark finns, är strandskyddet upphävt. Eftersom planförslaget föreslår nya områden i närheten av vattendrag kommer en förändring av detaljplan göra så att strandskyddet åter träder in, och en ny prövning mot strandskyddsbestämmelserna kommer att krävas.

Kultur-, natur- och rekreationsmiljö

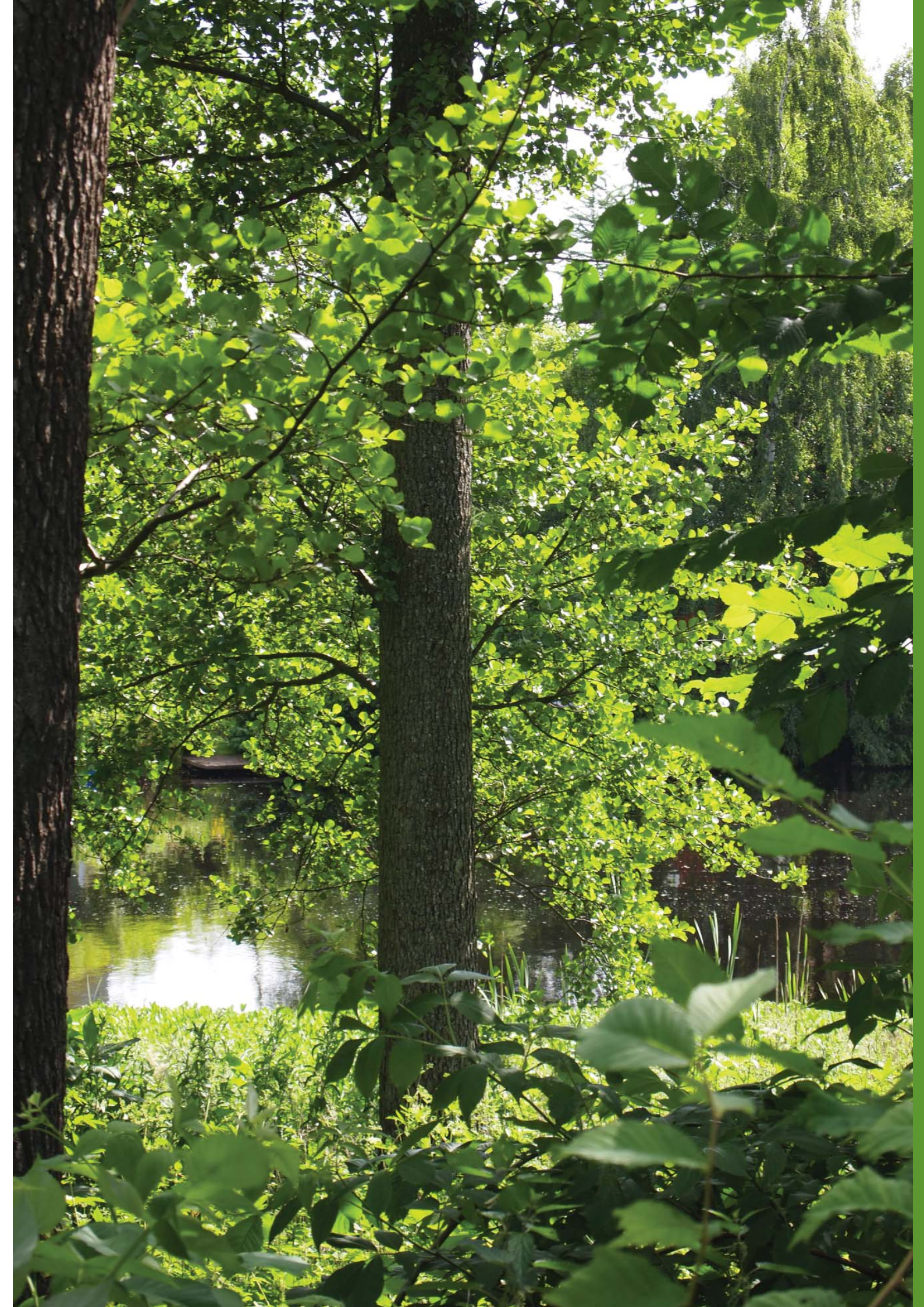
Planförslaget föreslår ingen ny bebyggelse på åkermark, utan förespråkar förtätning samt utbyggnad av redan detaljplanelagda områden. Detta påverkar naturresurser positivt. Det är viktigt att bevara åkermark för framtida matodling, vilket är en betydelsefull resurs vid förändrat klimat. Dock föreslås ny bebyggelse inom vissa områden som idag är naturmark, framförallt skog. Att förtäta kan utgöra ett hot mot de gröna värdena i samhället, både avseende biologisk mångfald och de positiva egenskaper som växtligheten har för klimatet i byn samt dagvattnet. Möjligheten till att behålla vegetation alternativt ersätta beaktas. Områden kan även förädlas för att utgöra en bredare arena för biologisk mångfald. Med en tätare by blir rekreationsområden viktigare, och även möjligheten att nå dem.

Planförslaget föreslår en bättre gång- och cykelväg mellan centrum och Trollacenter med sin naturnära omgivning och rekreationsmiljö. I anslutning till Trollacenter föreslås en ny park ersätta det verksamhetsområde som finns där i dagsläget, vilket i sin tur skapar en bättre koppling mellan centrum och Trollacenter. Planförslaget trycker mycket på att utveckla Trollacenter med tillhörande rekreationsområde, och därmed bli regionens nya eventby. Planförslaget föreslår även flera olika grönstråk och grönområden.

Planförslaget förespråkar att de kulturella aktiviteter som finns i byn ska skapa ett kultur- och grönstråk med naturen som avslut. Detta förstärker och bevarar de kulturella aktiviteter som finns i Glimåkra. Inom planområdet finns ett antal fornlämningar. I de fall då ingrepp planeras i, eller intill, kända registrerade fornlämningar krävs särskilt tillstånd enligt 2 kap KML. I dessa fall kan Länsstyrelsen ställa krav på att arkeologiska insatser ska föregå ingreppen. Vidare kan

Länsstyrelsen ställa krav på arkeologiska undersökningar i de fall där planerade exploateringsytor är en hektar eller större, och utan tidigare kända fornlämningar. I bägge fallen hålls enskilt samråd med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet.

Överlag anses planförslaget bidra till en positiv effekt för kultur-, natur- och rekreationsmiljön.

SOCIALA KONSEKVENSER

Den fördjupade översiktsplanen för Glimåkra konkretiserar översiktsplanens intention om att skapa byar med mötesplatser, tillgänglighet och goda förutsättningar för trygghet och hälsa.

Under planprocessen för framtagandet av FÖP:en har de sociala konsekvenserna stått i centrum. Planarbetet inleddes med medborgardialoger, för att fånga upp de tankar och idéer som finns bland de boende i byn. En av kärnfrågorna har varit människors möten, mötesplatsers utformning och placering. De synpunkter som framkommit tidigt i planprocessen har legat till grund för det förslag som nu sammanställts.

Planen möjliggör utformning av nya offentliga rum, detta för att underlätta möten mellan byns invånare, oavsett ålder eller befolkningsgrupp. Exempel på detta är förstärkning av rekreativområdet Trollacenter, en ny park mellan Trollacenter och byn och satsning på torget och Storgatan. Genom att förtäta och förstärka centrumbilden, och utveckla miljön i de centrala delarna, möjliggörs en trivsammare och mer aktiv närmiljö för samtliga boende. Planförslaget föreslår nybyggnation och ombyggnad av delar av det offentliga rummet som leder till en ökad tillgänglighet, vilket uppnås då all nybyggnation ska följa gällande lagstiftning.

I avseendet trygghet och hälsa identifierar och möjliggör planen att koppla ihop byn med trygga gång- och cykelvägar samt områden för rekreation.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Det centrala målet för Glimåkra är fortsatt tillväxt och att den kommunala servicen ska bibehållas och utvecklas. Utifrån detta är intentionen med planförslaget att bevara Glimåkras unika karaktär som by, men samtidigt utveckla och förtäta de centrala delarna.

En viktig del i planförslaget, som påverkar de ekonomiska konsekvenserna i positiv riktning, är att samhället hålls ihop istället för att spridas ut. På detta sätt kan man utnyttja befintliga system, vägar, vatten och avlopp, men även service, skola och närhet för människor till samhällets olika funktioner.

För att klara avsikterna med den fördjupade översiktsplanen krävs att kommunen gör betydande investeringar i:

- En rad olika gång- och cykelleder som knyter ihop de olika delarna av byn och överbryggar den barriär i byn som Osbyvägen utgör.
- Fastighetsinvesteringar i centrala delar av byn.
- Byggandet av ny park på gamla sågverkstomten
- Offentliga lokaler för barn, ungdomar och äldre.

Den samlade bedömningen är att planförslaget medverkar till en hållbar utveckling genom en väl samlad bebyggelse för effektivt utnyttjande av mark och infrastruktur. Eftersom kommunen är markägare till många av de utpekade strategiska lägena inom Glimåkra krävs det att kommunen aktivt verkar för utvecklingen, och bidrar till förändringen, med såväl ekonomiska som andra resurser.

SAMMANFATTNING

Denna MKB tillhör "Fördjupad Översiktsplan för Glimåkra". MKB:n syftar till att identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan, både positiv och negativ, som genomförandet av planen kan förväntas medföra.

MKB:n har identifierat att det som är avgörande för att utveckla Glimåkra hållbart är att man får till stånd en ny park på gamla sågverkstomten. Den nya parken gör att man kan knyta samman byn till en helhet, utan behov av bil som transportmedel. Kollektivtrafiken till omkringliggande byar och städer blir tillgänglig för alla boende i byn.

Planförslaget är utformat med syfte att skapa mötesplatser för att möjliggöra en levande by. Att förtäta innebär att ytterligare markresurser inte tas i anspråk. Vid förtätning är det viktigt att beakta biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Andra värden som MKB:n identifierar är att ytterligare utredning av fornlämningar, vattenskyddsområde, kulturmiljöer och nya trafikflöden behöver göras.

Genomförs planförslaget är bedömningen, utifrån åtgärder på identifierade konsekvenser, att Glimåkra kommer att utvecklas till en hållbar by, både avseende miljö och ur ett socialt och ekonomiskt perspektiv.

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

INKOMNA YTTRANDE MED KOMMENTARER

Förslag till **Fördjupad översiktsplan för Glimåkra – Porten till det gröna** har varit utställd för samråd mellan den 9 juni – 31 augusti 2016. Under samråd-tiden fanns planen tillgänglig på kommunens hem-sida, i kommunhusets foajé samt på biblioteket i Glimåkra.

Nedan följer en sammanfattning av inkomna yttran-den från samrådsskedet. Länsstyrelsens yttrande redovisas i sin helhet sist i sammanfattningen.

Relevanta frågeställningar kommenteras och förslag till kompletteringar redovisas. Kommunens kom-mentarer är kursiverade.

Myndigheter

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen anser att den fördjupade översikts-planen för Glimåkra inför granskningen behöver kompletteras med följande innehåll:

Länsstyrelsen delar bedömningen om att göra om den gamla sågverkstomten till park, bidrar till plan-förslaget syfte. Länsstyrelsen påpekar dock att det är viktigt att den fördjupade översiktsplanen ger vägledning om hur marken ska saneras, särskilt om kommunen väljer att inte ta fram en detaljplan. Granskningshandlingen behöver därför kompletteras om hur den fortsatta processen ser ut för att säker-ställa att marken blir sanerad och därmed lämplig som park.

Marken vid gamla sågverkstomten som avses att bli park, som en del av Trollacenter, är redan sanerad. Södra sågverket, som nämns som ett föro-renat område, kommer inte tas i anspråk förrän det har gjorts en utredning, identifiering av behovet av saneringsinsatser samt sanerats. Södra sågverket berörs inte heller av några av FÖP:ens utpekade utvecklingsområden.

Föreslagna utbyggnadsområden för bostäder 1 och 2 är delvis belägna inom dikningsföretags båtnads-områden samt inom områden som kan bli över-svämmade enligt Länsstyrelsens skyfallskartering. Markens lämplighet för bebyggelse inom dessa om-

råden behöver därför utredas. Möjligheten att förtäta i Glimåkra behöver utredas i förhållande till risken för översvämning och till möjligheten att omhänderta dagvatten. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang påpeka att det inom verk-samhetsområde för dagvatten inte är möjligt att i detaljplan ställa krav på lokalt omhändertagande. Lokalt omhändertagande måste därför ske frivil-ligt. För att kunna säkerställa att kommande plan-läggning kan genomföras utan risk för översvä-mning och för att kunna följa miljö kvalitetsnormerna för vatten kan det vara lämpligt att i planförslaget redovisa ytor på allmän platsmark som behövs för genomförandet av planförslaget.

Kommunen delar Länsstyrelsens synpunkter och avser att grundligt utreda risker och möjlig-heter avseende förtätning och dagvatten i fram-tida planering. Kommunen avser att avsätta nödvändiga ytor för infiltration på allmänplats-mark inom planområdet, vid framtida plane-ring av de föreslagna utbyggnadsområdena. I de fall där kommunen är byggherre planeras för lokalt omhändertagande av dagvatten på kvar-tersmark (LOD).

Enligt planhandlingarna finns det behov av att uppdatera vattenskyddsområdets geografiska utsträckning till följd av en ny vattendom 2015. Markbehovet för ett uppdaterat vattenskyddsom-råde kan med fördel redovisas på plankartan.

Vid kontakt med SBVT (Skåne Blekinge Vattentjänst) under samrådsskedet framkom att arbetet med att kartlägga det nya vattenskydds-området ännu inte har påbörjats. Därmed finns i dagsläget inte möjlighet att redovisa detsamma i plankartan.

Planförslaget skriver mycket om försköning och förtätning av centrum. Länsstyrelsen undrar på vilket sätt kommunen vill att det ska ske? Den fördjupade översiktsplanen är ett bra tillfälle att bestämma ställningstaganden som ska vara väg-le-dande för kommande detaljplaner eller bygglov. Hela Glimåkra är utpekad som särskilt värdefull kulturmiljö enligt det regionala Kulturmiljöpro-grammet. De utpekade områdena är valda för att

de innehåller sådana värden av allmänt intresse, som så långt möjligt ska skyddas mot förvanskning. Kommande handlingar kan innehålla ställningstagande om kulturmiljövärden.

Kommunen är medveten om Glimåkras värdefulla kulturmiljö och texten förtydligas angående kommunens syn på detta i granskningshandlingen. Kommunen avser att i framtida planhandlingar ta hänsyn till Glimåkras värdefulla kulturmiljö.

Länsstyrelsen menar att granskningshandlingen behöver kompletteras med följande text samt kommunens ställningstaganden för att ge vägledning till kommande prövningar. Under rubriken Fornlämningar sidan 52, bör det framgå att det inom planområdet idag finns åtta kända registrerade fornlämningar, vilka omfattas av 2 kap kulturmiljölagen (KML). Dessa består av Glimminge bytomt, en förhistorisk grav i form av en stensättning, en valvbro och fem hållristningslokaler. Till detta kommer ett antal lämningar som är registrerade som övriga kulturhistoriska lämningar, men som inte omfattas av 2 kap KML.

Kommunen delar Länsstyrelsens synpunkt och kompletterar texten om Fornlämningar på s. 52 i granskningshandlingen.

I miljökonsekvensbeskrivningen bör det tydligt framgå att om ingrepp planeras i eller intill idag kända och registrerade fornlämningar, krävs särskilt tillstånd enligt 2 kap KML. Länsstyrelsen kan komma att ställa krav på arkeologiska insatser ska föregå ingreppen och kommunen ska hålla enskilt samråd i god tid med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. I de fall där planerade exploateringsytor är en hektar eller större och inga idag kända fornlämningar finns registrerade, kan Länsstyrelsen ställa krav på att arkeologiska insatser ska föregå planerade markingrepp. Detta i syfte att utreda fornlämningssituationen. Enskilt samråd ska i dessa fall hållas i god tid med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. Länsstyrelsen uppmärksammar också på att det kan komma att behövas ett skyddsavstånd för ovan mark synliga fornlämningar.

Miljökonsekvensbeskrivningen i granskningshandlingen kompletteras med information om tillstånd enligt 2 kap KML och Länsstyrelsens krav på arkeologiska insatser.

Lantmäteriet

Inget att erinra.

Försvarsmakten

Inget att erinra.

Statliga och regionala organ

Trafikverket

Trafikverket förutsätter framtida bebyggelse i anslutning till statliga vägar sker så att det ges plats åt byggnadsfritt avstånd. Vidare utgår Trafikverket från att bebyggelse i närhet av väg utformas och lokaliseras på ett sätt som inte riskerar störa trafikanläggningarnas funktion. Som exempel på detta anger Trafikverket att krav på bullerdämpande åtgärder kan leda till restriktioner som försämrar restider och framkomlighet.

Trafikverket påpekar vidare att om ny exploatering leder till ökad trafik, bör kommunen säkerställa framkomlighet och trafiksäkerhet genom att se över trafikföringen i hela området samt vid anslutningarna. Trafikverket påpekar att det inte tar ansvar för ändrade behov uppkomna som en följd av exploatering. I övrigt ser Trafikverket fram emot ett fortsatt delta-gande i kommande planprocesser.

Kommunen beaktar Trafikverkets synpunkter och ser fram emot en fortsatt dialog kring utvecklingen av Glimåkra.

Region Skåne

Region Skåne anser att Glimåkras fördjupade översiktsplan är mycket väl genomarbetad och funktionell. Region Skåne lyfter särskilt fram FÖP:ens identifiering av Glimåkra som en port till naturen, både på ett lokalt och på regionalt plan. Det regionala synsättet återkommer också, skriver Region Skåne, i hur FÖP:en belyser näringslivsperspektivet, bland annat genom resonemang om hur byarna tillsam-

mans med orter som Älmhult, Växjö, Kristianstad och Hässleholm kan bilda en stark tillväxtmotor i nordöstra Skåne.

Region Skåne är mycket positiva till att kollektivtrafiken lyfts fram, bland annat genom att alla bostäder i byn, inklusive planerade sådana, återfinns inom en radie av 1000 meter från busstationen. Likaså uppmuntrar Region Skåne till samordning av olika trafikslag och andra innovativa trafiklösningar. Region Skåne ställer sig också positiva till förslaget att förbättra väg 119 och därigenom skapa en säkrare trafiksituation och en attraktivare bykärna. Region Skåne är likaså positiva till förslaget att förbättra möjligheten till rekreationscykling på den gamla banvallen samt att tillgängliggöra byns centrala vattendrag.

Region Skåne uppmuntrar genomtänkt hushållande av jordbruksmark och är därför positiva till FÖP:ens omprövning av det tidigare utpekade bostadsområdet i norra Glimåkra till förmån för förtätning närmare busshållplats och centrum.

Region Skåne är positiva till FÖP:ens fokus på social hållbarhet genom bland annat medborgardialog men påpekar att jämställdhetsperspektivet bör lyftas i och tydliggöras i planförslaget.

Kommunen delar Region Skånes syn på behovet av stadsplanering grundad i ställningstagande för jämställdhet. Kommunen menar att jämställdhetsperspektivet genomsyrat arbetet med FÖP:en, samt att flera aspekter av planförslaget berör just jämställdhetsfrågor. I planförslaget lyfter kommunen bland annat behovet av välfungerande kollektivtrafik och en trygg och synlig busshållplats i centrum. Då statistik visar att kvinnor i större utsträckning än män reser kollektivt och/eller cyklar, berör planförslaget i allra högsta grad jämställdhet. Statistik visar även att kvinnor i större utsträckning än män upplever sig otrygga i det offentliga rummet. Genom förtätning och centrumutveckling avser kommunen också att öka tryggheten Glimåkras invånare, även detta en jämställdhetsfråga.

Region Skåne ser mycket positivt på FÖP:ens fokus på Trollacenter och rekreation, friluftsliv och idrott. Region Skåne lyfter också kopplingen till Skåneleden och dess potentiella koppling till andra, lokala leder, som i sin tur kan bidra till besöksnäringen.

Region Skåne är positiva till kommunens dialog med lokala aktörer. Region Skåne efterfrågar att kommunen i planförslaget utvecklar hur Östra Göinge kan utveckla mötesplatser som stimulerar ungdomars och andra medborgares kreativitet, något som kan komma att stimulera entreprenörskap och gagna utvecklingen både lokalt, regionalt och nationellt.

Kommunen menar att utvecklingen av mötesplatser i byn, främst genom förslaget på utveckling av Trollacenter, möter behovet av kreativa mötesplatser för unga och vuxna. På en översiktlig planeringsnivå kan kommunen inte närmare styra verksamhet mot just stimulans av entreprenörskap, men kommunen utesluter inte en sådan utveckling i och med etableringen av Trollacenter.

Region Skåne lyfter också att de vill föra en dialog med Östra Göinge angående struktur och innehåll i framtidens näringsliv.

Kommunen ser positivt på att föra en dialog med Region Skåne, angående näringslivets utveckling i Glimåkra.

Region Skåne poängterar betydelsen av tillgång till bredband med hög kapacitet. Region Skåne framför vidare att det vore önskvärt om planförslaget var mer tydliggörande angående kommunens ambitioner för den digitala infrastrukturen.

Kommunen har förtydligat slutsatserna angående behovet av utbyggnad av fibernätet.

Region Skåne är positiva till hur FÖP:en lyfter bevarandedefrågor knutna till kulturmiljön och anser att planförslaget medverkar till att landskapskonventionen implementeras i samhällsplaneringen.

Regionmuseet Kristianstad/Landsantikvarien i Skåne

Regionmuseet är positivt till att kommunen använder medborgardialog vid framtagandet av föreliggande planhandling.

Regionmuseet påpekar att Glimåkra är utpekad som särskilt värdefullt i Länsstyrelsens kulturmiljöprogram för Skåne. I kulturmiljöprogrammet konstateras att Glimåkra är ett typiskt exempel på ett järnvägssamhälle med industrier som etablerats kring stationsområdet. Regionmuseet menar även att Glimåkra har en stark koppling till folkrörelser genom bebyggelse och stadsplanering, samt att en stor del av bebyggelsen i Glimåkra är välbevarad och tidstypisk.

Utifrån detta efterlyser Regionmuseet att kommunen vidtar åtgärder för att skydda Glimåkras kulturhistoria och tidstypiska bebyggelse i framtida detaljplaner. Regionmuseet föreslår att detta skrivs in i FÖP:en som ett kommunalt mål.

Kommunen delar Regionmuseets syn på Glimåkras värden och avser beakta behovet av bevarandeåtgärder vid framtida detaljplaneläggning. Därigenom anser kommunen att det inte finns behov av ett nytt kommunalt mål angående bevarande av bebyggelse. Då kommunen ska agera för att sammanväga olika intressen, som exempelvis bevarandebehov, bostadsbehov och försköning, kan ett generellt bevarandemål i vissa fall försvåra för en önskvärd, hållbar utveckling. Om en detaljplan blir aktuell i anslutning till bevarandevärd bebyggelse kommer Regionmuseet involveras i samråd i ett tidigt skede.

Regionmuseet föreslår vidare att kommunen ändrar en mening under rubriken Nya bostäder på s. 68, som kommunicerar att det finns ”stor potential” i att riva nedgångna byggnader i Glimåkra. Regionmuseet åberopar varsamhetskravet i PBL 8 kap 14 § och påpekar att kommunens ambition bör vara att underhålla och vårda befintliga, äldre byggnader.

Kommunen omformulerar meningen på sidan 68 utifrån Regionmuseets kommentarer.

Kommuner

Hässleholms kommun

Hässleholms kommun har inget att erinra men ställer sig positiva till framtagandet av en FÖP för Glimåkra. Hässleholm menar att utvecklingen av Östra Göinge kommun bidrar till att stärka hela nordöstra Skånes betydelse i regionen.

Vidare är Hässleholm mycket positiv till satsningen på kollektivtrafik, både inom kommunen och till regionala knutpunkter. Hässleholm hoppas i framtiden få tydligare koppling mellan Glimåkra och Hässleholm, inte minst med tanke på att Hässleholm kan komma att få en höghastighetsstation centralt i kommunen. Hässleholm inspireras av Östra Göinges strategi att skapa attraktiva mötesplatser i anslutning till busstationerna.

Kommunen delar Hässleholms kommuns förhoppning om framtida, smidiga kommunikationer mellan kommunernas tätorter.

Nämnder och styrelser

Tillsyn- och tillståndsnämnden, Östra Göinge kommun

Inget att erinra.

Intressenter

TeliaSonera Skanova Access AB

Skanova skriver i sitt yttrande att de önskar medverka i detaljplanearbetet, i ett tidigt skede. Detta för att få med befintliga ledningar i planeringsunderlaget och på så sätt undvika oförutsedda hinder som kan förlänga planprocessen.

Kommunen kommer involvera Skanova i ett tidigt skede, i de fall där detaljplaner berör Skanovas verksamhet.

E.ON Elnät Sverige AB

E.ON Elnät Sverige AB påpekar att de har områdeskoncession inom hela FÖP-området och bifogar en översiktskarta över högspänningsanläggningarna.

E.ON förutsätter att hänsyn tas till deras befintliga anläggningar vida framtida detaljplaneläggningar.

Vidare påpekar E.ON att en utbyggnad av bostäder och verksamheter även kräver utbyggnad av elnätet, såsom ledningar och transformatorstationer. E.ON önskar därför bli kontaktade i ett tidigt skede i detaljplaneringen, för att på så sätt nå goda lösningar mellan ledningsägare och exploatör.

I samband med att detaljplaner upprättas vill E.ON mer utförligt samråda kring ev. placering av E-, u- och l-områden. E.ON förutsätter att de får möjlighet att yttra sig i de fall då prövning av bygglov samt fastighetsbildning berör deras anläggningar.

E.ON påpekar vidare att en förutsättning för underhåll av deras anläggningar, och nödvändig röjning, är att kunna köra maskiner till ledningarna samt framföra maskiner i ledningsgatan. Slutligen förutsätter E.ON att deras befintliga anläggningar kan vara kvar i nuvarande läge, samt att eventuella åtgärder eller flyttkostnader bekostas av den som begär förändringen.

Vid detaljplaneläggning och förändringar som berör E.ONs ledningar kommer kommunen inleda en tidig dialog med E.ON Elnät, allt för att nå ett så bra resultat som möjligt.

Glimåkra Utvecklingsgrupp

Glimåkra Utvecklingsgrupp vill ge en eloge för det utförda arbetet, som de anser ger en korrekt verklighetsbeskrivning. Vidare beklagar Glimåkra Utvecklingsgrupp att FÖP:en inte åtföljs av en investeringsplan, men konstaterar samtidigt att detta är en fråga för kommunens politiker.

Glimåkra Utvecklingsgrupp presenterar 9 prioriterade frågor rörande Glimåkras framtid.

Fråga 1 berör önskemål om att utveckla torget till en naturlig mötesplats med funktionell användning. Fråga 2 avser utbyggnad och komplettering av lekplatsen på Prästängen samt behov av en offentlig toalett. Fråga 3 berör behovet av en möt-

esplats för byns unga. Fråga 4 behandlar behovet av att förbättra trafiksituationen vid Glimåkra-skolan, i samband med hämtning och lämning av barn. Fråga 5 angår önskemål om upprustning, eller nybyggnad, av kiosk och omklädningsrum vid Trollabadet. Fråga 6 berör iordningställandet av sågverkstomten inför orienteringstävlingen 10-mila år 2019. Fråga 7 avser förslag på sammankoppling av G/C-vägen från Broby, ända fram till Trollabadet. Glimåkra Utvecklingsgrupp föreslår även en rondell i fyrvägs korsningen vid Glimåkra åkeri. Fråga 8 berör önskemål om hastighetsdämpande åtgärder vid infarten till Trollabadet, på väg 119.

Slutligen, under punkt 9, betonar Glimåkra Utvecklingsgrupp behovet av att kommunen åtgärdar byns "skamfläckar" i dialog med fastigheternas ägare.

Kommunen tackar för engagemanget från Glimåkra Utvecklingsgrupp och beaktar inkomna förslag inför framtida detaljplanering och utveckling. Större delen av Glimåkra Utvecklingsgrupps förslag korresponderar med planförslaget om centrumutveckling, översyn av bil- och G/C-nätet samt utveckling av Trollacenter. Kommunen ser fram emot ett fortsatt gott samarbete kring Glimåkras framtid.

Glimåkra Hembygdsförening

Glimåkra Hembygdsförening inkom med ett antal korrigeringar av fakta om Glimåkras historia, Glimma Glasmuseum samt byns kulturmiljö korrigeringar av fakta om Glimåkras historia, Glimma Glasmuseum samt byns kulturmiljö. Utöver detta föreslår Glimåkra Hembygdsförening att Hembygdsgården i Drakeberga (intill Trollabadet) borde nämnas som exempel på sevärdheter i byn.

Kommunen tackar Glimåkra Hembygdsförening för relevanta kommentarer och korrigeringar berörda formuleringar.

Boende och övriga

Boende 1

Den boende tackar för möjligheten att lämna synpunkter på förslaget till FÖP för Glimåkra. Angående infrastrukturen anser den boende att korsningen vid väg 119 och Osby-Sibbhultsvägen, är en säkerhetskatastrof. Den boende påpekar att cykelvägen från Broby slutar tvärt i ovan nämnda korsning. Vidare menar den boende att Trollacenter-området behöver en plan för utvecklingen av sågverkstomten till entré och parkering, inför orienteringstävlingen 10-mila 2019. Den boende menar att Trollacenter-området behöver kopplas till södra infarten mot Broby, där ett fungerande cykelstråk krävs.

Den boende gläder sig åt busslinjen till och från Osby men poängterar att det, enligt den nya tidtabellen, inte är möjligt att ta sig till Malmö eller Lund i tid till arbete kl. 8.

Slutligen poängterar den boende att det är mycket viktigt att den nya FÖP:en ger resultat, genom projekt med tydliga tidsplaner.

Kommunen tackar för engagemanget och delar den boendes syn på behovet av en utveckling av infrastrukturen, något som återspeglas i planförslaget om centrumutveckling, samt utveckling och översyn av Storgatan och korsningen väg 119/Osbyvägen. Den fördjupade översiktsplanen redovisar kommunens ambitioner angående utvecklingen av Glimåkra. Prioritet och tidsplan baseras på politiska beslut.

Boende 2

Den boende inkom med många välinformerade kommentarer om formuleringar och innehåll som lett till flera korrigeringar i texten. Kommunen är tacksam för denna hjälp. Nedan följer en sammanställning av den boendes förslag.

Den boende föreslår ett intimare Lilla Torg genom växter, belysning, sittplatser och torghandel. Den boende anser att granitlampan bör plockas bort.

Den boende föreslår vidare en vändplats vid Glimå-

kraskolan för av- och påstigning samt en rondell vid korsningen väg 119/Osbyvägen. Den boende föreslår att allmänheten bör kunna nyttja skolbussen i områden med otillräckliga kommunikationer, exempelvis på sträckan Glimåkra - Boalt - Lönsboda.

Kommunen delar den boendes syn på behovet av utveckling av centrum och infrastrukturen i Glimåkra, något som också presenteras i planförslaget om centrumutveckling, samt utveckling och översyn av Storgatan och korsningen väg 119/Osbyvägen.

Vidare påpekar den boende att de årliga Vävdagarna i Glimåkra bör ingå som en viktig del i beskrivningen av Glimåkra som regionens eventby.

Den fördjupade översiktsplanen kompletteras utifrån den boendes kommentarer angående Vävdagarna.

Slutligen föreslår den boende att vägarna söder om Trollacenter, Grottevägen och Idrottsvägen, bör bindas samman.

Kommunen avser att inleda arbetet med utveckling av Trollacenter inom en nära framtid, och kommer föra en dialog med alla intressenter. Kommunen ser fram emot en konstruktiv dialog med Glimåkraborna angående detta.

Boende, 5 st. namnunderskrifter: samtliga boende på Boaltsvägen

De boende inkom med synpunkter på FÖP:en gällande utvecklingen av Trollacenter. De boende är kritiska till förslaget på en extra infart från Boaltsvägen till Trollacenter. De anser att den befintliga infarten vid ishallen är tillräcklig. De boende framhåller bibehållande av lugn kring deras fastigheter samt trafiksäkerhet som skäl för att motsätta sig infarten från Boaltsvägen.

I övrigt har de boende en mycket positiv inställning till utvecklingen av Trollacenter.

Kommunen vill poängtera att inga beslut ännu är tagna angående utformningen av Trollacenter och tillhörande infrastruktur, samt att planeringen be-

finner sig på ett tidigt stadium. Kommunen ser fram emot dialog med boende och andra intressenter under Trollacenters utveckling.

Länsstyrelsens samrådsyttrande i sin helhet

Samrådsyttrande över fördjupad översiktsplan för Glimåkra, Östra Göinge kommun

Beskrivning av ärendet

Östra Göinge kommun har skickat förslag till fördjupad översiktsplan för Glimåkra till Länsstyrelsen för samråd.

Enligt 3 kap. 10 § Plan- och bygglagen (PBL) ska länsstyrelsen under samrådet särskilt

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas. Den ska också ge kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Detta innebär att översiktsplanen utöver förändringar, även ska ge vägledning för hela planområdets yta med de områden som redan är bebyggda och där nuvarande markanvänd-

ning förutsätts fortsätta.

Syfte och innehåll

Planhandlingen är en ändring av den kommunövergripande översiktsplanen över Glimåkra. Syftet är att skapa en hållbar utveckling i Glimåkra genom att redovisa kommunens gemensamma framtidsbild av Glimåkra och hur utvecklingen kan ske där byns unika rekreationspotential lyfts fram och förstärks. Byn ska bli inte bara Östra Göinges port till naturen utan även regionens. Glimåkras förutsättningar och utmaningar ska presenteras, så även konsekvenserna av planen. Avvägning mellan motsättande intressen ska också tydligt redovisas.

Planhandlingarna innehåller kommunens vilja för den fysiska miljön i Glimåkra fram till år 2030. Det största förslaget är att förstärka rekreationsområdet Trollacenter genom att samla all rekreation där. Området får också en bättre koppling till byn genom att en ny park anläggs på den före detta sågverkstomten. I första hand lanserar planförslaget en utbyggnad av obebyggda planlagda tomter men också två nya områden för bostäder, ett för flerbostadshus och ett för småhus. Planförslaget vill även att byn ska förtätas genom försköning i centrum samt att Storgatan ska utvecklas till en tydlig handelsgata med ny gestaltning. Planförslaget innehåller inte några nya verksamhetsområden.

Förändring mot gällande översiktsplan

Planhandlingarna föreslår att två områden som översiktsplanen från 2012 pekade ut för bostäder och icke störande verksamheter samt ett område med bostäder, ska utgå från översiktsplanen.

Länsstyrelsens synpunkter

Länsstyrelsen anser att handlingarna på ett bra sätt redovisar en nulägesbeskrivning av Glimåkra samt dess roll och förutsättningar i både ett lokalt och regionalt perspektiv. Länsstyrelsen ser mycket positivt på att planhandlingen redovisar behovet av nya bostäder utifrån ett befolkningsperspektiv (kommande riktlinjer för bostadsförsörjningen), och den redan planlagda marken, det vill säga

vilken planberedskap som finns i Glimåkra. Länsstyrelsen anser att kommunen på ett positivt sätt tar hänsyn till 3 och 4 kap miljöbalken genom att inte ta ytterligare mark i anspråk utan istället framförallt föreslår att bostadsutvecklingen ska ske genom att förtäta orten. Planhandlingen redovisar på ett bra sätt hur potentialen för rekreation stärks, för både invånare och besökare. Länsstyrelsen konstaterar också att planförslaget föreslår tydliga och välmotiverade förändringar av den kommunövergripande översiktsplanen.

Frågor som behöver utvecklas till granskningen

Länsstyrelsen anser att den fördjupade översiktsplanen för Glimåkra behöver kompletteras och utvecklas med följande frågor inför granskningen för att uppfylla planhandlingens syfte.

Markföreningar

Länsstyrelsen delar bedömningen om att göra om den gamla sågverkstomten till park, bidrar till planförslagets syfte. Länsstyrelsen påpekar dock att det är viktigt att den fördjupade översiktsplanen ger vägledning om hur marken ska saneras, särskilt om kommunen väljer att inte ta fram en detaljplan. Granskningshandlingen behöver därför kompletteras om hur den fortsatta processen ser ut för att säkerställa att marken blir sanerad och därmed lämplig som park.

Vatten

Föreslagna utbyggnadsområden för bostäder 1 och 2 är delvis belägna inom dikningsföretags båtnadsområden samt inom områden som kan bli översvämmade enligt Länsstyrelsens skyfallskartering. Markens lämplighet för bebyggelse inom dessa områden behöver därför utredas. Möjligheten att förtäta i Glimåkra behöver utredas i förhållande till risken för översvämning och till möjligheten att omhänderta dagvatten.

Dagvattenhanteringen i Glimåkra föreslås ske genom lokalt omhändertagande, vilket innebär enskilt ansvar inom kvartersmark. Länsstyrelsen vill i detta sammanhang påpeka att det inom verksamhetsområ-

de för dagvatten inte är möjligt att i detaljplan ställa krav på lokalt omhändertagande. Lokalt omhändertagande måste därför ske frivilligt. För att kunna säkerställa att kommande planläggning kan genomföras utan risk för översvämning och för att kunna följa miljö kvalitetsnormerna för vatten kan det vara lämpligt att i planförslaget redovisa ytor på allmän platsmark som behövs för genomförandet av planförslaget.

Enligt planhandlingarna finns det behov av att uppdatera vattenskyddsområdets geografiska utsträckning till följd av en ny vattendom 2015. Markbehovet för ett uppdaterat vattenskyddsområde kan med fördel redovisas på plankartan.

Kulturmiljö

Planförslaget skriver mycket om försköning och förtätning av centrum. Länsstyrelsen undrar på vilket sätt kommunen vill att det ska ske? Den fördjupade översiktsplanen är ett bra tillfälle att bestämma ställningstaganden som ska vara vägledande för kommande detaljplaner eller bygglov. Hela Glimåkra är utpekade som särskilt värdefull kulturmiljö enligt det regionala Kulturmiljöprogrammet. De utpekade områdena är valda för att de innehåller sådana värden av allmänt intresse, som så långt möjligt ska skyddas mot förvanskning. Kommande handlingar kan innehålla ställningstagande om kulturmiljövärden.

Fornlämningar

Länsstyrelsen menar att granskningshandlingen behöver kompletteras med följande text samt kommunens ställningstaganden för att ge vägledning till kommande prövningar. Under rubriken Fornlämningar sidan 52, bör det framgå att det inom planområdet idag finns åtta kända registrerade fornlämningar, vilka omfattas av 2 kap kulturmiljölagen (KML). Dessa består av Glimminge bytomt, en förhistorisk grav i form av en stensättning, en valvbro och fem hållristningslokaler. Till detta kommer ett antal lämningar som är registrerade som övriga kulturhistoriska lämningar, men som inte omfattas av 2 kap KML.

I miljökonsekvensbeskrivningen bör det tydligt framgå att om ingrepp planeras i eller intill idag kända och registrerade fornlämningar, krävs särskilt tillstånd enligt 2 kap KML. Länsstyrelsen kan komma att ställa krav på arkeologiska insatser ska föregå ingreppen och kommunen ska hålla enskilt samråd i god tid med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. I de fall där planerade exploateringsytor är en hektar eller större och inga idag kända fornlämningar finns registrerade, kan Länsstyrelsen ställa krav på att arkeologiska insatser ska föregå planerade markingrepp. Detta i syfte att utreda fornlämningsituationen. Enskilt samråd ska i dessa fall hållas i god tid med länsstyrelsens kulturmiljöenhet. Länsstyrelsen uppmärksammar också på att det kan komma att behövas ett skyddsavstånd för ovan mark synliga fornlämningar.

De som deltagit i Länsstyrelsens beslut

Detta yttrande har beslutats av tf. länsöverdirektör Göran Enander med planhandläggare Johanna Andersson som föredragande. I handläggningen har även enhetschef Kajsa Palo, länsarkitekt Elisabet Weber, antikvarie Marie Olsson, kulturmiljöstrateg Olof Martinsson och vattenstrateg Pär Persson deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Göran Enander

Johanna Andersson

**ÖSTRA
GÖINGE**